

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΕΤΟΣ Α΄

ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ

ΜΕΤΑ ΕΞΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΜΑΙΟΥ 1880.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ ΕΝ ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΕΙ.

(Ίδε Τεύχος Ε΄.)

Ἡ πολιορκία τῆς Σεβαστουπόλεως φέρει ἰδιόρρυθμον ὄλως χαρακτῆρα. Ὁ συμμαχικός στρατός ἀνελάμβανε νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐκπολιορκήσιν πόλεως ἥς τὸ ἐν τρίτον μόλις τῶν ὀχυρωμάτων ἠδύνατο νὰ περιζώσῃ. Οἱ Ρῶσσοι εἰργάζοντο πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἄμυναν τῆς πόλεως· πλὴν καὶ οἱ σύμμαχοι κατέβαλλον πυρετὸν ἐνεργείας ὅπως ἀνεγείρωσι προχώματα καὶ ματαιώσωσι πᾶσαν πρὸς ἐξοδον

τῶν πολιορκουμένων ἀπόπειραν. « Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν— ἔγραφεν ὁ λοχαγὸς Λεσλῆ πρὸς τὴν οἰκογένειάν του— ὅτι ἔχομεν δύο Σεβαστουπόλεις· ἡ Σεβαστούπολις δὲ τῶν συμμάχων κατέστη ἴσως σπουδαιότερα τῆς ἡμετέρας, καθότι ἂν πρέπη νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰς ἐφημερίδας οἱ τελευταῖοι οὗτοι κατεσκεύασαν ἐκτὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου καὶ σιδηροδρομικὴν ἀκόμη γραμμὴν. »

Εἶναι ἀληθές ὅτι μεγίστη ἀπόστασις ἀπεχώριζε τοὺς συμμάχους ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν· μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι ἦσαν κύριοι πάντοτε τῆς θαλάσσης καὶ ὅτι δὲν ἔπαυον διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀποστέλλοντες αὐτοῖς διαρκῶς ἄπειρον πολεμοφοδίων ποσότητα. Ἐνῶ οἱ Ρῶσσοι ἐποίουν τὰς προμηθείας αὐτῶν διὰ φορτηγῶν ἀμαξῶν, αἰτινες εἶδει νὰ διανύσωσι τὰς ἀπίρους ἐκείνας

ἐκτάσεις ὅπως ἀφιχθῶσι μέχρις αὐτῶν. Ἀφοῦ δὲ λάβη τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ συμμαχικός στρατός διέθετεν ἄπειρα ἀτμόπλοια, ἐνῶ, οὐδεμία σιδηροδρομικὴ γραμμὴ συνέδεε τὴν Σεβαστούπολιν μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ δὲν θὰ διστάσῃ νὰ παραδεχθῆ ὅτι οἱ ἐν Κριμαίᾳ Γάλλοι εὐρίσκοντο πλησιέστεροι τῇ Γαλλίᾳ, ἢ οἱ Ρῶσοι τῇ Ρωσίᾳ. Δέον ὅμως νὰ ἀποδόσωμεν τοῖς πολιορκουμένοις τὴν δικαιοσύνην ὅτι δὲν ἀπεθαρρύνθησαν οὔτε ἐν ἀρχῇ, συνεπεία τοῦ ἀνεπαρκούς τῶν ὀχυρωμάτων των, οὔτε ἐν τέλει ὅποτε εὐρέθησαν ἐνώπιον καταπληκτικῶν συμμαχικῶν δυνάμεων. Ἡ ἀμυνα αὐτῶν ἦτο πράγματι ἐνεργητικὴ· ἡ δὲ καρτερία τῶν Ρῶσῶν στρατιωτῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ ταύτῃ εἶναι ἀξία μυρίων ἐπαίνων. Ἡ ἀνδρεία ἐν ἀμφοτέροις τοῖς στρατοπέδοις ἔβαινε μέχρις ἡρωϊσμοῦ· ὁ ρωσικός στρατός εἶχεν ἤδη συγκροτήσει τέσσαρες αἱματηροτάτας μάχας· ὁ ἀριθμὸς τῶν πρὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως στηνομένων κτηνοστοιχιῶν ἠῤῥεξε διαρκῶς· ἡ δὲ δύναμις τοῦ πυρὸς καθίστατο ὅλον ἐντονωτέρα. Ἡ πύξις εἶχεν ὀλοτελῶς καταστραφῆ. Ἡ Σεβαστούπολις ἠρίθμει δισχιλίαις περίπου οἰκίας, ἐν τούτοις ὅποτε μετὰ τὴν παράδοσιν αὐτῆς οἱ σύμμαχοι εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν δὲν εὔρον παρὰ μόνον 141 τετραβόλα ἐξεσφενδόνιζον τὰς σφαῖρας αὐτῶν μέχρις ἀποστάσεως 110 χιλιομέτρων. Ὁ ἐλάχιστος ὄρος τῶν καθ' ἑκάστην ἐν τῇ πόλει φονευμένων ἦσαν 40 ἄνθρωποι. Κατὰ δὲ τοὺς μῆνας Μάϊον καὶ Ἰούνιον ἀπώλοντο καθ' ἑκάστην 300—400 Ρῶσοι. Ὁ βομβαρδισμὸς τῆς 17ης Αὐγούστου ἐστοίχισε τοῖς Ρῶσοις 1500 ἄνδρας, τὸ δὲ φοβερόν πῦρ ὅπερ δὲν ἔπαυσαν διατηροῦντες κατὰ τῆς πόλεως κατὰ τὰς πέντε ἀκολουθούς ἡμέρας οἱ σύμμαχοι, ἐπέφερε τὴν ἀπώλειαν πεντακισχιλίων Ρῶσῶν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπὸ τῆς 17ης Αὐγούστου μέχρι τῆς 8ης Σεπτεμβρίου 18,000 Ρῶσοι ἐτέθησαν ἐκτὸς μάχης. Ἐκάστη ἡμέρα βομβαρδισμοῦ ἦτο φονικωτέρα μιᾶς ἡμέρας μάχης. Ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ 20,000 βόμβαι ἐξεσφενδόνισθησαν κατὰ τῆς πόλεως [1].

[1] Κατὰ τὸν στρατάρχη Νιέλ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πολιορκίας τῆς Σεβαστούπολεως ὁ γαλλικός στρατός ἔρριψε κατ' αὐτῆς 510,000 βόμβαις, 350,000 βόμβας, 236,000 βούζια κλ. Προσθετομένων εἰς

Ἡ ἀπίστος ἐκθέσις τοῦ Γορτσάκωφ ἀπεκάλει τὸ πῦρ τοῦτο κπῦρ τῆς κολάσεως. Διατρέχοντες τὰς ἐκθέσεις τῶν ρώσων ἀξιωματικῶν παρατηροῦμεν ὅτι τὸ 21ον σύνταγμα ἐκ τῶν 50 ἀξιωματικῶν οὐκ ἠρίθμει ἀπώλεσε τοὺς 43, ἐκ δὲ τῶν τρισχιλίων στρατιωτῶν τοὺς δισχιλίους. Ὁ πρίγκηψ Μέρσης ἐξελθὼν τοῦ νοσοκομείου ἀπαντᾷ τὸν σωμαιοφόρον τοῦ τάγματός του:

— Τί νέα λοιπὸν περὶ τοῦ τάγματός μας εἶχαι νὰ μᾶς εἴπῃς τῇ ἐρωτῇ.

— Ἐν πρώτοις σᾶς γνωστοποιῶ, τῇ ἀπαντῇ περιλύπως ὁ σωμαιοφόρος ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον τάγμα, καθότι τὸ φονικόν τοῦ ἐχθροῦ πῦρ δὲν μᾶι ἀρῆκε παρὰ μόνον πεντήκοντα.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα καταδεικνύουσι τὴν καρτερίαν τῆς ἀμύνης.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν τούτων ἴδει ὅπως ἀποστέλλονται ἀκαταπίπτως ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ρωσίας εἰς τὴν ἀπληστον ταύτην Σεβαστούπολιν νέα ὅλον ἐπικυρία. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ὑπέφερον τὰ πάνθηκα ἐν τῇ ἔδοικίᾳ ταύτῃ· κατὰ τὸ θέρος ἐβάδιζον ἐν τῷ μέσῳ πηγροῦ κωνοροῦ καὶ ξηρῶν πεδιάδων. Ὁ ἥλιος ἐφαίνετο ὡς ἐρυθρὸς δίκαιος δεινῶν τὸν ὄρθρον αὐτοῦ ἀνωθεν τῆς κυστιαῆς κόπτης καὶ τοῦ πεφυρακτωμένου ἄμμου. Ἐν κερῶ δὲ χειμῶνος ἡ ἔδοικίς αὐτῆ καθίστατο τροματωτέρα συνεπεία τοῦ παχυτάτου βερβέρου καὶ τῶν βαθυτάτων ἑλῶν. Ἐν τούτοις τὰ περίφημα ἐκείνα τακτικὰ ἀμαξίδια διέφυγον τὸν ὄρθρον αὐτῶν· τινὰ μὲν ἐκ τούτων κατηλύοντο εἰς Σεβαστούπολιν κομίζοντα πολεμοφόδια, ἄλλα δὲ ἐξήρχοντο αὐτῆς πεπληρωμένα τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ὁδοῦ δὲν ἀπῆντα τις παρὰ τὰ λείψανα ἵππων καὶ ἄλλων ζώων καὶ ἀμάξια ἃς οἱ ὀδηγοὶ εἶχον ἐγκαταλείψει ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς. Τὰ χωρία ἦσαν ἐρηκὰ καὶ ἀπονεκρωμένα. Ἄν ἀπῆντα τις οἰκίαν ὑπερήκουσαν τῶν λοιπῶν ἴδει νὰ ἦ βέβαιος ὅτι ἡ οἰκία αὕτη εἶχεν ἤδη διαρπαγῆ. Οἱ ἄλλοι οὔτε δὲν ἦσαν οὔτε τῶν Γάλλων οὔτε τῶν Ρῶσῶν, ἀλλὰ

ταῦτα καὶ τῶν ὑπὲρ τῶν Ἀγγλῶν ἐστρατευομένων, ἔχομεν τὸν καταπληκτικὸν ἀριθμὸν 1,500,000 βλημάτων.

τὸ μονοπωλεῖον αὐτῶν ἐκέκτηντο οἱ Τάρταροι, ἤ-
κιστα τότε συμπαθοῦντες τοῖς Ρώσσοις.

Αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ εἰκονογραφημένα περιο-
δικὰ τῆς Ἀνατολῆς παρίστανον τότε τοὺς ρώσ-
σους ἐφέδρους ὡς μουζικούς ὀδηγουμένους ἀλυσ-
σοδέτους καὶ διὰ μαστιγώσεων εἰς τὸ θέατρον
τῆς μάχης. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ ρώσσοις χωρικός
δὲν αἰσθάνεται πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὴν στρα-
τιωτικὴν ζωὴν· ἐπροτίμησε δὲ πάντοτε τὴν καλύ-
βην καὶ τὸ χωρίον τοῦ πάσης ἐπιγείου δόξης· ἡ
φωνὴ ὅμως τοῦ Τσάρου καὶ αἱ παρορμήσεις τῆς
ἐκκλησίας οὐδόλως εὐρίσκουσιν αὐτὸν ἀδιάφορον
προκειμένου περὶ τῶν συμφωρῶν τῆς πατρίδος αὐ-
τοῦ. Ἐφρόντισαν ἄλλως ὅπως τὸν κριμαϊκὸν πό-
λεμον, ὅστις δὲν ἔφερεν, ὡς γνωστὸν, παρὰ πο-
λιτικὸν ὄλως χαρακτήρα, παραστήσωσι πρὸ τῶν
ὀμμάτων αὐτοῦ ὡς ἐθνικὴν πάλην κατὰ τοῦ ἐπι-
δρομέως τοῦ 1821, σταυροφορίαν κατὰ τῶν Τούρ-
κων καὶ τῶν αἰρετικῶν αὐτῶν συμμάχων, τῶν
Ἀγγλῶν ἢ τῶν σχισματικῶν, τῶν Γάλλων. Οὕ-
τως ὁ ρώσσοις χωρικός ἐβάδιζε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ
καὶ τὸν σίδηρον εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὸν σταυρὸν
εἰς τὴν καρδίαν, » κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ τσάρου
Νικολάου.

Ἡ Συμφερούπολις ἠδύνατο νὰ παραβλη-
θῇ πρὸς εὐρὺ νοσοκομεῖον· διὰ τὸν καταφθάνοντα
εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ, παρου-
σιάζοντο κατὰ πρῶτον ἤδη αἱ φρικαλεότητες τοῦ
πολέμου, διὰ δὲ τὸν τραυματίαν ὅστις ἐξήρχετο
ἐκ τῆς Σεβαστουπόλεως καὶ ἀνέπνεε τὸν ἀέρα
αὐτῆς, ἡ Συμφερούπολις ἦτον ἐπίγειος παράδει-
σος. Εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον τὰ ὑψώματα τοῦ
Ἰκερμαν, ἐκτυλίσσετο πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ
τρομερὸν θέαμα· ἡ ἀποψὶς τῆς πυρπολουμένης Σε-
βαστουπόλεως. Ὁ κρότος τοῦ τηλεβόλου, ἡ ἀν-
τηχὴ τῶν τουφεκοβολισμῶν, φωναί, ἐπευφημίαι,
τὰ ἐρυθρὰ πυρὰ τῶν ἐν τῷ ἀέρι διασταυρομένων
βομβῶν ἀπετέλουν ἓν εἶδος φρικαλέου μυστηρίου
ἔπερ περιέβαλε τὴν Σεβαστούπολιν. Δὲν ἦτο δυ-
νατὸν νὰ δώσῃ τις ὄνομα εἰς τὸ θέαμα τοῦτο ὅ-
περ παρουσιάζετο πρὸ τῶν ὀμμάτων του. Ἐνίοτε
ἐπεκράτει σιγὴ, ἥτις ἦτο τρομερωτέρα· οἱ κανονο-
βολισμοὶ ἐπαναλαμβάνοντο τότε μετὰ πλειοτέρας
μανίας ὡσανεὶ προσήγγιζον εἰς τὴν λύσιν τοῦ κα-
ταπληκτικοῦ τούτου δράματος.

Μετ' οὐ πολὺ ἤρξατο ἡ ζωὴ τῶν προμαχόνων·
ζωὴ στερήσεων, κόπων καὶ ἀϋπνιῶν. Ἦτό τις κα-
ταδικασμένος νὰ βλέπῃ πίπτοντας περὶ ἑαυτὸν
τοὺς συναδέλφους του, τοὺς φίλους του, τοὺς ἀ-
δελφούς του. Ἡ θανατηφόρος σφαῖρα τούτου μὲν
εἶχεν ἀποκόψει τὰς κνήμας, ἐκείνου δὲ κατασυντρί-
ψει τὴν κεφαλὴν καὶ ἄλλου τὸ σῶμα μεταβάλλει
εἰς αἱματηρὰ τεμάχια, ἅτινα ἐφρόντιζον νὰ συλ-
λέγωσιν, ἐναποθέτωσιν ἐντὸς σάκκου καὶ ρίπτωσι
μεταξὺ τῶν πτωμάτων! Ὁ ὑπολοχαγὸς Ροζίνας
ἀφηγεῖται ὅτι ἡ τοποθέτησις μιᾶς μόνης κανονο-
στοιχίας ἐστοίχισεν αὐτῷ 40 ἄνδρας. Ἐν τού-
τοις οἱ πολεμισταὶ οὗτοι οἵτινες ἔχάνοντο ἀνά
ἑκατοστύας ἦσαν οἱ ἐπίλεκτοι, δι' οὓς ἐπὶ τοσοῦ-
τον ἐσεμνύνετο ὁ τσάρος Νικόλαος.

Ἐκ τοῦ καμάτου καὶ τῆς ἀϋπνίας οἱ ἀξιωμα-
τικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται κατελαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ
ἕπνου ἐπ' αὐτῶν τῶν τηλεβολοστασιῶν χωρὶς νὰ
μεριμνῶσι περὶ τῶν σφαιρῶν αἵτινες βροχιδὸν
κατέπιπτον περὶ ἑαυτούς· συγκατένευσον νὰ ἀπο-
θάνωσι, πλὴν ἀφοῦ κοιμηθῶσιν. Ὁ κίνδυνος ἐπέ-
κειτο πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Αἱ ἡμέραι διεδέ-
χοντο ἀλλήλας καὶ ἡ φρικαλέα αὕτη ζωὴ δὲν
μετεβάλλετο. Πάντες εἶχον καταληφθῆ ὑπὸ ζοφε-
ρᾶς ἀπελπισίας.

Ἡ ζωὴ τῶν πολιορκουμένων δὲν ἐποικίλλετο
εἰμὴ ὑπὸ τῶν βομβαρδισμῶν καὶ τῶν νυκτερινῶν
ἐξόδων. Τὴν 10ην ἀκριβῶς μ. μ. ἐδείπνουν· πλεόν
ἢ ἄπαξ ὁ κομιστὴς τοῦ δείπνου προσεβλήθη ὑπὸ
θανασίμου σφαίρας. Οἱ ἀνώτεροι τῶν ἀξιωματι-
κῶν συνήρχοντο πολλάκις παρὰ τινι τῶν συνα-
δελφῶν των ὅπως ἐορτάσωσιν οἰκογενειακὴν τινα
ἐορτήν· πάντοτε σχεδὸν ἔμνευε κενὴ ἡ θέσις ἐνός
τῶν συνδαιτυμόνων· οἱ δὲ συνάδελφοί του δὲν ἐ-
βράδυνον νὰ προμαντεύσωσι τὸ οἰκτρὸν αὐτοῦ τέ-
λος. Πολλάκις μάλιστα ἀπουσίαζε καὶ αὐτὸς ὁ
οἰκοδεσπότης. Ἡ ἐορτὴ τότε μετεβάλλετο εἰς πέν-
θιμον σιγὴν ἣν ἐτήρουν οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι παρὰ
τὸ ἠκρωτηριασμένον πτώμα τοῦ προσφιλοῦς αὐ-
τῶν συναδέλφου.

Ἐν ταῖς συναθροίσεσι ταύταις πολὺ ὀλίγον ὡ-
μίλουν περὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν· δὲν ἐπεθύ-
μουν οἱ δυστυχεῖς νὰ ξένουν τὴν πληγὴν ταύτην
τῆς καρδίας των· προστίμων δὲ νὰ ἀφηγῶνται,
ὡς περὶ κυνηγετικῶν ἐκδρομῶν, τὰς περιπετείας

τῆς ἐφόδου τῆς προηγουμένης νυκτός καὶ νὰ παραδίδωνται εἰς συζητήσεις ἐπὶ τῆς γενικῆς πολιτικῆς. Καθ' ἑκάστην ἐγεννῶντο νέαι ἐλπίδες αἰτινες ἐξηφανίζοντο τὴν ἐπιούσαν. Οὕτω κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς πολιορκίας διετείνοντο ὅτι οἱ σύμμαχοι ἤθελον ἀναγκασθῆ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ πλοῖά των. Ἄκεῖνος τῶν γάλλων ὅστις δύναται νὰ ἴδῃ τὸ δεξιὸν αὐτοῦ οὐς— ἔγραφεν ὁ Πέτρος Λεσλῆ, εἰς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ρωσικοῦ ναυτικοῦ—δύναται νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ ἴδῃ καὶ τὴν Σεβαστούπολιν.» Κατὰ τὸν ἀφελῆ τοῦτον ναυτικὸν ἂν οἱ Γάλλοι ἐπεχείρουν ἐφοδὸν ἤθελον ἀποδεκατισθῆ ὑπὸ τοῦ ρωσικοῦ μυδροβόλου· ἂν ἀνέμενον, ὁ χειμὼν ἤθελεν ἐπιφέρει αὐτοῖς μείζονα καταστροφὴν. Ἄν ἀπεφάσιζον νὰ ἀποσυρθῶσιν ἤθελεν ἐπιτεθῆ κατ' αὐτῶν ὁ ρωσικὸς στρατὸς καὶ ὀλίγιστοι θὰ διέφευγον τὸν θάνατον.

Ὁ καιρὸς ἐν τούτοις παρήρχετο, οἱ δὲ Γάλλοι ἐφαίνοντο ὅτι οὐδόλως εἶχον κατὰ νοῦν οὔτε νὰ ἀποχωρήσωσιν, οὔτε νὰ ποιήσωσιν ἐφοδὸν πρὶν ἢ συμπληρώσωσι τὰ πολιορκητικὰ αὐτῶν ἔργα. Οἱ πολιορκούμενοι εὕρισκον ἡδονὴν εἰς τὴν διάδοσιν καταστρεπτικῶν διὰ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν εἰδήσεων. Οὕτω σήμερον ἐβεβαιούτο ὅτι, ὁ στρατηγὸς Κανροβέρ ἠτοχειριάσθη τὴν ἐπιούσαν ὅτι ὁ Ραγκλάν ἀπηγγονίσθη. Κατ' ἄλλην φήμην, ἣν ἐννοεῖται ὅτι ἐπανελάμβανον μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φαιδρότητος, ὁ λαὸς εἶχεν ἐπαναστατήσει ἐν Παρισίοις, ὁ δὲ Ναπολέων εἶχε περιέλθει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βομβαρδίσῃ τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς αὐτοχειροτονίτους τούτους νεολόγους ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ λαὸς κατεξανέστη κατὰ τῶν πολυαριθμῶν ἀρτοπωλῶν, κραυγάζων ὅτι ἐπεῖνα καὶ ὅτι ἡγνῶσι νὰ τῷ παράσχωσιν ἄρτον. Ἡ συνδιάσκεψις τῆς Βιέννης ἐχρησίμευεν ὡς ἕτερον ἀντικείμενον ἀδεσπότην διαδόσεων διὰ τοὺς πολιορκουμένους. Οὕτως ἐλέγετο μεθ' ὑπερβαλούςθης θετικότητος ὅτι ὁ ἐν αὐτῇ ἄγγλος πληρεξούσιος περιῆλθεν εἰς ρῆξιν μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Γαλλίας ὃν εὗρε λίαν ἀπαιτητικόν. Ἡ Πρωσσία ἡγνῶσι ὅτι ἔδει νὰ συμμαχήσῃ μετὰ τῆς Ρωσσίας. Ἡ Αὐστρία ἔθετε τὸν στρατὸν αὐτῆς εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν· ἐφαντάζοντο τὸν Τσάρον βαδίζοντα ἐπὶ τοῦ Ρίνου, τοὺς δὲ ὑπερηφάνους αὐτοῦ ἐπιλέκτους ἐπὶ τῆς Κρακοβίας. Ἐκ τοῦ

προμαχῶνος τοῦ Μαλακῶφ παρεσκευάζον ἤδη τὸ μεγαλοπρεπὲς δι' αὐτοὺς θέαμα τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γάλλων ἐκ τῆς Κριμαίας, τῆς θριαμβευτικῆς πορείας τῶν Ρώστων εἰς Λορένην, τὸν δὲ δικέφαλον ρωσικὸν ἀστὸν κυματίζοντα ὑπερηφάνως ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν Παρισίων. Οἱ δυστυχεῖς πολιορκούμενοι εὕρισκον ἕτερον εἶδος ἡδονῆς εἰς τὸ ἀνακρίνειν τοὺς συλλαμβανόμενους αἰχμαλώτους. Παρ' αὐτῶν ἐμάνθανον ὅτι πολλοὶ ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἐπεθύμουν νὰ αὐτομολήσωσιν εἰς τὸ ρωσικὸν στρατόπεδον. Ἐξ ἄλλης πηγῆς, ἐπίσης θετικῆς, ἐμάνθανον ὅτι οἱ Γάλλοι ἦσαν καταβεβλημένοι ὑπὸ τοῦ ψύχους, ὅτι οἱ στρατιῶται ἡδυνάτουσαν νὰ κρατήσωσι τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ των ἠναγκάζοντο νὰ τοὺς ὠθῶσι πρὸς τὰ πρόσω διὰ τοῦ κροῦτου καὶ τῶν ραβδισμῶν.

Αἱ ἡμέραι ἐν τούτοις διεδίδοντο ἀλλήλας αἱ δὲ χαροποαὶ αὐταὶ διὰ τοὺς Ρώστους εἰδήσεις ἐξηλέγχοντο ὄλω· ἀνωπύστατοι. Ἡ φρικωδιστέρα ἀπαγοήτευσις ἤρξατο καταλαμβάνουσα αὐτοὺς. Ἦδη ἤρξαντο ὀργιζόμενοι κατὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου, ὅπερ δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς φιλειρηνικοὺς λόγους οὓς ἀπήγγειλον ἐν αὐτῷ οἱ Κύριοι Γόδεν καὶ Βράιτ· εἰς ἣν δυνατὸν— ἔλεγον— ὁ παλιμπαις οὗτος Πάλμστρων, ἀντὶ νὰ φλυαρῆ καθήμενος μαλθακῶς ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου αὐτοῦ, νὰ ἔλθῃ ἐπὶ μίαν νύκτα εἰς Κριμαίαν καὶ λάβῃ μικρὰν ἰδέαν τοῦ ρωσικοῦ χειμῶνος.»

Κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς σχολῆς αὐτῶν οἱ ρῶσοι ἀξιωματικοὶ ἐπισκίπτοντο τοὺς ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς Σεβαστουπόλεως τραυματίας των. Οἱ ἐν αὐτῷ ἰατροὶ ἐνήργουν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ δόκτορος Πιρογκῶφ, χειρουργοῦ ἀπολαύοντος γενικῆς ὑπολήψεως. Ἡ εἰς τινα τῶν τοῦ νοσοκομείου αἰθουσῶν εἰσοδος τοῦ ἀτρομήτου τούτου δόκτορος, προανήγγειλε φρικωδῆ τινὰ πλὴν ἀναγκαίαν ἐγχείρησιν. Ὁ ὑπολοχαγὸς Ροζ νῆς ἀρῆγειται τὴν τριμερᾶν ἀγωνίαν ὑφ' ἣν διετέλει ὁ φίλος αὐτοῦ Στακίεβιτς, ὅποτε ἐνοστήλευε τὴν πλῆγὴν τῆς κνήμης αὐτοῦ· ἐφρικία καὶ ἐπὶ μόνῳ τῷ ἀκούσματι τοῦ ὀνόματος τοῦ δόκτορος Πιρογκῶφ. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνεώγη καὶ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ ὁ δόκτωρ παρακολουθούμε-

νος ὑφ' ὀλοκλήρου ἰατρικοῦ ἐπιτελείου. Ἡ ἀγωνία τοῦ Στάκιεβιτς ἀφίκετο εἰς τὸ κατὰ κόρυφον αὐτῆς σημεῖον. Ὁ δόκτωρ κατηυθύνθη εἰς τὴν κλίνην του· « τί νεώτερα λοιπὸν ἔχετε νὰ μᾶς εἰπῆτε περὶ τῆς κνήμης σας; » τῷ ἐρωτᾷ « θαυμάσια » τῷ ἀπαντᾷ· καταβαλλὼν δὲ ὑπέρτατον καὶ ἥρωϊκὸν ἀγῶνα δεικνύει εἰς τὸν ἀκαμπτον ἰατρὸν ὅτι δύναται νὰ τὴν ἀναγείρῃ καὶ νὰ τὴν κινήσῃ. Διὰ τοῦ ὑπερτάτου δὲ τούτου καὶ μόνου ἀγῶνος ἠδυνήθη νὰ διασώσῃ τὴν κνήμην αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκκοπῆς.

(Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλ. Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΟΥ.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ

Οὔτε οἱ ἀρχαῖοι οὔτε οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς, οἱ διαπραγματευθέντες τὸ περὶ ὀνείρων ζήτημα, κατέληξαν εἰς ὀριστικόν τι ὡς πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πηγὴν τῶν ὀνείρων καὶ τὴν σχέσιν αὐτῶν μετὰ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς ἡμῶν. Πᾶν ὅ,τι ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν γνωρίζομεν συνίσταται εἰς τὰ ἑξῆς, ὅτι δηλ.: τὸ ὄνειρον εἶνε συγκεχυμένη ἐνέργεια τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, λαμβάνουσα χώραν πρὶν παραδοθῶμεν ἐντελῶς εἰς τὸν ὕπνον ἢ ὅταν πλησιάζῃ ἡ ἀφύπνησις. Εἶνε λίαν ἀμφίβολον ἂν τὰ ὄνειρα διαρκούσιν ἐφ' ὅσον διατελούμεν βαρέως ὑπνώτοντες· οὐδαμῶς δὲ θὰ ἐβλέπομεν τοιαῦτα, ἂν ὁ νοῦς ἡμῶν διετέλει ἐν εὐρήνῃ καὶ τὸ σῶμα ἐν ἐντελεῖ ὑγιεῖ καταστάσει, καθόσον μάλιστα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπηρεάζονται ὑπὸ τῶν σωματικῶν παθήσεων τοῦ ὑπνώτοντος, καὶ τοὶ ἄλλως δύνανται νὰ προέλθωσιν ἐκ τῶν διανοητικῶν τάσεων, τῶν σκοπῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ.

Ἡ μεγάλη διαφορὰ ἢ ὑπάρχουσα μετὰ τῶν κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν καὶ τῶν κατὰ τὸν ὕπνον διαλογισμῶν ἡμῶν συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει αἱ διανοητικαὶ ἡμῶν δυνάμεις εὐρίσκονται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ λογικοῦ, τῆς κρίσεως ἡμῶν καὶ θελήσεως, ἐνῶ ἐν τῇ δευτέρῃ ταῦτα πάντα καθ' ὀλοκλήριαν φαίνονται ἀπουσιάζοντα ἢ καθεύδοντα, ἢ δὲ φαντασία ἵπτα-

ται ἀγαλίνωτος, παραδιδομένη εἰς τὴν ἀπεριόριστον ἀκολασίαν, εἰς παντοειδῆ παράδοξα καὶ παράλογα ἰνδάλματα, ἢ ἀποκαθίσταται δούλη ταπεινῆ, θῦμα τῶν φρικωδεστέρων ἐντυπώσεων, τῆς ἀθλιότητος καὶ τοῦ φόβου, ὅστις δὲν εἶνε ἢ μυστηριώδης συνέπεια τῆς ἀσθενοῦς ἢ διατεταραγμένης λειτουργίας. Ἡ δυσπεψία ἢ ἄλλο τι παρόμοιον νομίζεται ὡς ἡ ἄμεσος αἰτία τοῦ πλείστου τῶν ὀνείρων, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη φαίνεται ἢ πιθανωτέρα, ἐπικρατήσασα ἀφ' ὅτου ἀνεφάνη ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη.

Πάντες ἐσχομεν πεῖραν τῶν ὀνείρων καὶ γνωρίζομεν, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ κατὰ μέσον ὄρον αἱ ὀνειροπολήσεις ἡμῶν συνίστανται εἰς τὴν εὐάρεστον ἢ δυσάρεστον ἀναπαραγωγὴν τῶν διαλογισμῶν καὶ πράξεων τῶν ἐπασχολησασῶν ἡμᾶς κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν· ταῦτοχρόνως ὁμοῦς συγχέονται παραδόξως καὶ ἀλόγως πῶς μετ' ἄλλων τινῶν διαλογισμῶν καὶ πράξεων παρακολουθουμένων συχνάκις ὑπὸ γελοιωδεστάτων συνδυασμῶν χωρὶς νὰ συγκινήσωσιν ἢ μᾶς ἐκπλήξωσι. Χρόνος, χώρος, ὕλη, πρόσωπα, πράγματα, τὰ πάντα συγχέονται.

Π. γ. δύνασαι ν' ἀπαντήσῃς φίλον σου τινὰ πρό τινος εἰσόδου, ὅστις ἀντὶ φίλου τυγχάνει ἐχθρὸς, ὅστις ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ σου Ἰωάννου εἶνε ταῦρος καὶ ἀντὶ νὰ σ' ὑποδεχθῇ ἀντίσταται κατὰ τὴν εἴσοδον. Ἐν τούτοις ταῦτα δὲν σοὶ φαίνονται παράδοξα ἢ τουλάχιστον ὅσον ἔπρεπε παράδοξα· τὸ εἶνε Ἰωάννης καὶ ταῦρος συγχρόνως ἐν τοῖς ὀνείροις εἶνε συνηθέστατον. Ὡσαύτως δύνασαι νὰ εὐρεθῆς ταῦτοχρόνως εἰς δύο θέσεις, ὅπερ εἶνε λίαν κοινὸν τοῖς ὀνειρευομένοις· δυνατόν ὡσαύτως νὰ τύχῃς ταῦτοχρόνως νέος καὶ γέρον, παῖς καὶ ἀνὴρ, ζήσας ὀλοκλήρα ἔτη ἐν διαστήματι ὀλίγων λεπτῶν. Δύνασαι ν' ἀπαντήσῃς πλούσιον, ὅστις βυθίζει τὴν κεφαλὴν ἐντὸς κάδου ὕδατος, συνδιαλέγεται ταχύτερον ἐμμέτρως ἢ πεζῶς, πορεύεται εἰς τὸ θέατρον κρατῶν ἐδώδιμα, καὶ ὅστις ἱππεύων ζητεῖ νὰ σταματήσῃ τρὸς ἵππους, ἀκούων μουσικὴν τινὰ συμφωνίαν καὶ λέγων αὐτοῖς ὅτι θὰ εὐχαριστηθῶσι, διότι τὸ κυανοῦν χρῶμα εἶνε τὸ γενικόν καὶ ὅτι ὁ Μοζάρτος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατῆλθεν εἰς

Κλουσεστέρα ὅπως ἐνικιάσῃ οἰκίαν διὰ τὸν Ἑπαμεινώνδαν.

Ὁ Ἄδδισσον ἀναφέρει ἐν τῷ «Θεατῆ» ἐπιστολάς τινας τῶν ἀνταποκριτῶν του, αἵτινες περιγράφουσι τὰ ἐξῆς: «Κύριός τις ἀποστείλας διὰ θαλάσσης φορτίον, εἰς ὃ συνίστατο ἅπανα αὐτοῦ ἡ περιουσία ὠνειρεύθη τὴν αὐτὴν νύκτα ὅτι ἐπέβαινε πλοίου καὶ ὅτι αἶφνης ἐγένετο ὁ πλουσιώτερος τῶν ἐν Ἰνδίαῖς ἐμπόρων, καὶ ὅτι διαμείνας ἐκεῖ ἐπὶ ἓν ἢ δύο ἔτη ἐρίφηθ' ὑπὸ τοῦ ὀρμητικοῦ ἀνέμου, τοῦ ἀπειλοῦντος ν' ἀνοίξῃ τὴν θυρίδα τοῦ κοιτῶνός του, ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ γῆ... Περὶ τὴν ἕκτην τῆς πρωίας ἐστράφη ἐξ ἀριστερῶν, ἵνα ἐπιχειρηθῆ νέον ταξείδιον, ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐπιβιασθῆ κατηγορήθη ἐπὶ κλοπῇ ἐνὸς ἵππου, συνελήφθη καὶ δικασθεὶς καταδικάσθη καθ' ἣν ὥραν δ' ἐμελλε νὰ ἐκτελεσθῆ ἡ ποινὴ αὐτοῦ, ἄνθρωπός τις εἰσελθὼν ταχέως ἐν τῷ θαλάμῳ του ἀνέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, διακόψας τὸ ὄχληρόν τουτο ὄνειρον.»

Μεταξὺ τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ «Θεατοῦ» πῆρχόν τινες εἰθισμένοι νὰ ἐντροφῶσιν εἰς ὄνειρον ἡδονικὰ καὶ παρεπονῶντο διὰ τὴν διακοπὴν καὶ ἀπώλειαν τῆς χαρᾶς αὐτῶν ἐκ τῶν πρωινῶν κρασιῶν τῶν ὀδεμπόρων, ὑφ' ὧν ἀφυπνίζοντο. Οὗτω π. γ. μονάρχαι ἐξεθρονίζοντο ἐκ τοῦ κρότου τῶν χειραμαξῶν· βαθύπλουτοι ἐξεδιώκοντο ἐκ τῶν ἐπαύλων τῶν ὑπὸ μηδαμινῶν ἀνθρώπων μελόθυμοι ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ γάμου τῶν μετὰ ὠραίων καὶ πλουσιῶν νέων ἐμποδίσθησαν ὑπὸ θορυβώδους τινος χαλκῆος· νέος τις διπλωμάτης κατακτῆσας ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ στεφθεὶς κύριος τοῦ σύμπαντος ἐν Κ]πόλει ἐκρημνίσθη ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ του θρόνου περὶ τὴν ἐβδόμην ὥραν τῆς πρωίας ὑπὸ τινος καμινοκαθαριστοῦ. Ἐν τούτοις ἂν αἱ φωναὶ καὶ οἱ θόρυβοι τῶν ταρσόντων τὰ ὠραῖα καὶ θελκτικὰ ταῦτα ὄνειρα ἠνώχλουν τινὰς τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ «Θεατοῦ», οὐχ ἥττον εὐηργέτου ἀλλους δοκιμάζοντας ὅλως τὰ ἐναντία· ἡ κραυγὴ π. γ. τοῦ φύλακος ἡλευθέρου τινὰ ἐκ τῆς κακίας τῶν παντοδυνάμων αὐτοῦ ἐγῆρων· ὁ κρότος τοῦ καρφωτοῦ τῶν πεδίλων ἔσωζεν ἄλλον ἐκ τῶν ὀνύχων ὄχληροῦ ἀνθρώπου διαταράττοντος αὐτὸν δι' ὅλης τῆς νυκτός.

Κοινὸν τοῖς ὀνειρευομένοις ἐστὶ τὸ ἵπτασθαι ἢ μᾶλλον διέρχασθαι διὰ τοῦ ἀέρος ἐξ ἀπλῆς βουλήσεως, καίτοι στεροῦνται πτερόγων· ὁ κ. Λεὶ Χοῦντ ἐν τῷ «Indicator» αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι ἐν ὄνειρῳ εἰσῆλθεν εἰς μίαν τῶν ἵπταμένων οἰκιῶν, ἃς εἶχον ἀπαιωρήσει πρὸς κοινὴν χρῆσιν. Ἡ ξενοδόχος μᾶς ὑπεδέχθη, λέγει, εὐγενῶς, εἴτα ἔδειξεν ἡμῖν εὐρύχωρον θάλαμον οὐχὶ ὡς ὑποθέτομεν στρογγύλον, ἀλλ' ἐπιμήκη κατὰ τὸν συρμόν.—Μήπως, κύριε, μᾶς ἠρώτησεν, ἐπιθυμεῖτε νὰ δοκιμάσῃτε τὸν θάλαμον; Τότε εἰσῆλθον ἐσὺχος καὶ ἐξετελέσαμεν κομψὰς τινὰς περιτροφὰς, ἀνυψούμεναι ὅτε μὲν ὡς κορυθαλοὶ, ὅτε δὲ κάμπτοντας τὰς γωνίας ὡς χαλιδόνες. «Ὅντως πετώμεν ὠραῖα καὶ κομψότατα, εἶπομεν πρὸς ἀλλήλους.» Ἄτερος ὀνειροπόλος ἐπιβεβαιοῖ ὅτι ἵπταται εἰς μέτριον ἀπὸ τῆς γῆς ὕψος ὑπεράνω τῶν θελκτικωτέρων ἰδανικῶν χωρογραφιῶν, τῶν φαντασιωδῶν ἐκείνων σκηνῶν, ἃς ὁ Κλαῦδιος καὶ ὁ Τούρνερὸς ἐζωγράφησαν, καὶ ὅτι τελειώνει τὰς ἀθλήσεις αὐτοῦ ἐκδρομὰς διὰ θαυμασίας καὶ ταχυτάτης ποιήσεως ἐν μέσῳ σκοτεινῆς καὶ βραχυόρους ἐργασίας, ἀφ' ἧς αἶφνης ἀναβαίνει εἰς μεγάλην συνάθροισιν εὐλογημένων θνητῶν καθημένων κατ' ἀπεράντους γραμμὰς καὶ ἀκρωμένων μετ' ὀκτινοβολοῦντος προσώπου τῆν θελξικάρδιον μουσικὴν τῶν ἀγγέλων.

Οὐχ ἥττον παράδοξόν ἐστὶ καὶ τὸ ὄνειρον τοῦ Θωμᾶ Χόδ, ὅπερ ὠνειρεύθη ὀλίγον πρὸ τοῦ γάμου του. «Ὀνειρεύθη, λέγει, ὅτι εὐρισκόμην ἐν τῇ νυκτερινῇ ἀμάξῃ τῇ διευθυνομένῃ εἰς Βέρνειον· συνεφώνησα μετὰ τῆς συζύγου μου Ὀνωρίας νὰ διέλθωμεν τὸν μῆνα τοῦ μέλητος εἰς παραλίαν τινὰ θέσιν, ἐν ᾗ ἐξέλεξα οἰκίαν με ὠραῖαν ἐπαυλιὰν καὶ ἐξώστην πρὸς τὴν θάλασσαν· ὁ θόρυβος τοῦ ὠκεανοῦ ἀντήχει ἀκαταπαύστως καὶ ἡ θάλασσα ἐξετείνεται ἐπὶ τῆς ὠραίας καὶ θελκτικῆς παραλίας. Εὐπρεπὲς καὶ γκραλίον σῶμα ἐνδοδυμένον ἐφθαρμένας ὀφθαλμοῦσι ἀνέλαβε τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἐπὶ μετρία ἀμειβῆ. Ἡ ὑπέρβια αὐτῆ μέγχοι τοῦδε μ' ἡγαρήσκει καὶ τὰ πράγματα προσιωνίζοντο ἐξαίρετα· πλὴν φεῦ! τὴν στιγμὴν καθ' ἣν τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα καὶ ἡ εὐτυχία ἐγγύς, ἡ ἀσυνάρτητος φαντασία ἐπ-

ἦλθεν ὡς ἀνεμοστρόβιλος συγχέουσα τὰ πάντα καὶ νυμφεύουσα με μετὰ τῆς γηραιᾶς τοῦ οἴκου γυναικός!»

Ἡ ἀνάμνησις αὕτη τοῦ κ. Χότ εἶνε εἰκὼν ἀκριβῆς καὶ κατάλληλος τῆς τάξεως ἐκείνης τῶν ὀνείρων, καθ' ἃ φανταζόμεθα πραγματικὴν τινὰ σκηνὴν καὶ γνωστὴν ἡμῖν ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀλλοιώσεως μέχρι τινός, ὅτε ἡ ἀσυνάρτητος φαντασία ἐπέρχεται δίδουσα αὐτῇ τέλος ἀλλόκοτον καὶ παράδοξον.

Ὁ ἔξοχος θεολόγος κ. Μπάκστερ ἀναφέρει μοναδικὰ παραδείγματα πλοκῆς ἐνίων τῶν ὀνείρων αὐτοῦ. «Συχνάκις, λέγει, ταρασσομοι ὑπὸ ὀνείρων φρικωδεστάτων, ὅποταν μάλιστα κεῖμαι ἐξ ἀριστερῶν· εὐτυχῶς ὁμως ἀπέκτησα ἕξιν τινά, δι' ἧς ὅποταν ἀποβῶσιν ἀνυπόφορα, συλλογίζομαι καθ' ὕπνον ποῦ εὐρίσκομαι, καὶ ἂν εἰμι ἐξυπνος ἢ ὑπνώττω· τοιουτοτρόπως εὐκόλως ἀνακαλύπτω τὴν ἀλήθειαν, ἣτις μὲ ἀνακουφίζει· ἡ περιέργειά μου ἐπομένως μὲ καθιστᾷ προσεκτικὸν εἰς τὰ παίγνια ταῦτα τῆς φαντασίας καὶ παρακολουθῶ αὐτὴν μετὰ τῆς ἀδιαφορίας, μεθ' ἧς ἐν τῷ θεάτρῳ ὁ θεατὴς προσέχει εἰς τὴν θεατρικὴν παράστασιν· ἀλλ' ὡν ἐγὼ ὁ μόνος ἠθοποιὸς ἐν τῇ σκηνῇ ταύτῃ, βασανίζομαι ἀδιακόπως ὑπὸ τῆς πραγματικότητος τῆς παραστάσεως, ὥστε ὅταν αὕτη ἀποβῇ ἀνυπόφορος, καταβάλλων δύναμίν τινα καὶ προσπάθειαν, δύναμαι νὰ καταβιάσω τὴν αὐλαίαν καὶ νὰ ἐξυπνήσω.» Ὁ αὐτὸς κ. Μπάκστερ ἀλλαχοῦ λέγει τὰ ἑξῆς:

α Ἐσχον ἐν ὀνείρῳ διττὴν τινὰ ταυτότητα· ὠνειρεύθη δὴλ. ὅτι συνδιελεγόμην μετὰ τινος, ἐνῶ συγχρόνως ἐζήτηον νὰ μάθω τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεως, ὅπερ μοι ἐφαίνετο ὅτι ἀπεκρύπτετο ἀπ' ἐμοῦ μετὰ σπουδῆς· ἄλλοτε ὠνειρεύθη ὅτι περιεπλανώμην ἐπὶ εἴκοσι κατὰ συνέχειαν ἔτη.»

Παρατηρήθη πρὸς τούτοις ὅτι ἐν εὐρυτέρῳ κοιτῶνι ὁ κύκλος τῶν ὀνείρων τυγχάνει εὐρύτερος. Ἐν εὐρυτέρῳ χώρῳ ἱπτάμεθα θριαμβευτικῶς ὑπεράνω μεγάλων πεδιάδων ἢ περιφερόμεθα ἐπὶ τερπνῶν λόφων καὶ λειμῶνων ἀνηστολιστῶν· ἐν περιπτώσει λυπηρῶν ὀνείρων βυθίζομεθα ἀπελπιστικῶς ἐν τοῖς ἀπεριόριστοις λαβυρίνθοις δασῶν. Τούναντίον ἐν στενωτέρῳ χώρῳ ἀπολαμβάνομεν ἡδονικωτάτης τέρψεως ἐπὶ τῆς γλῶσσης ἢ φλυαροῦμεν περίξ τῆς ἐστίας· ὄνειρα δὲ θλιβερά ὀνειρευόμενοι συχνάκις εὐρισκόμεθα ἐπὶ πετρώδους καὶ ἀκροφθαλοῦς ὁδοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξελισθαινομεν ἀδιακόπως καταβάλλοντες πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀφιχθῶμεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ μᾶς ὑποδεχθῆ τις ἐν τῇ κορυφῇ, ὅπερ ὁμως σπανίως ἐκπληροῦται.

Ἐξαιρετικῶς ἐνέργεια τῆς διανοίας τυγχάνει εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις μεγαλειτέρα καθ' ὕπνον καὶ βεβαιοῦται ὅτι πολλὰ προβλήματα ἐλύθησαν καθ' ὕπνον· ὁ κ. Καμπάνης ἀναφέρει ὅτι ὁ Φραγκλῆνος πολλάκις εἶπεν αὐτῷ, ὅτι κατὰ τοὺς ὀνείρους του ἐπατχολεῖται εἰς πολλὰς ἐργασίας καὶ ὑποθέσεις ἰδίας.

Ὁ κ. Κοντιλλὰκ λέγει ὅτι, ἐνῶ συνέταττε τὸ σύγγραμμά του «Cours d'Etudes» συχνάκις ἠναγκάζετο ν' ἀφήσῃ κεφάλαιόν τι ἀτελὲς καὶ νὰ κατακλιθῆ, ἐξυπνῶν δ' εὐρίσκειν αὐτὸ ἐνίστε διεκπεραιωμένον ἐν τῷ νῆ αὐτοῦ· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ Κονδρσέτ ἐγκατέλειπε τοὺς περιπλόκους αὐτοῦ ἀριθμητικὸς ὑπολογισμοὺς ἀτελεῖς, κοιμώμενος δ' ἔβλεπεν ἐκτεθειμένα τ' ἀποτελέσματα αὐτῶν.

Ὁ Λαφονταῖνος καὶ ὁ Βολταῖρος συνέταξαν καθ' ὕπνον στίχους, οὓς μετὰ τὴν ἐγρήγορσιν ἠδύναντο νὰ ἐπαναλάβωσιν· ὁ διδ. Ζοῖνσόν λέγει ὅτι ἐν ὀνείρῳ ἔσχε φιλονεικίαν μετὰ τινος περὶ σπουδαίου ἀντικειμένου, πολὺ δ' ἐταράσσετο φανταζόμενος ὅτι ὁ ἀνταγωνιστὴς αὐτοῦ τὸν ἐνίκησεν. Ὁ Κολερίνδ κατ' ὄναρ συνέταξε τὸ ἄγριον ἀλλ' ὠραῖον αὐτοῦ ποίημα «Kubla Khan», οὗτινος τὴν ἐμπνευσιν ἔλαβεν ἐκ τινος χωρίου ποιήματός τινος, ὅπερ εἶχεν ἀναγνώσει πρὶν ἢ κατακλιθῆ· ἐξυπνήσας ἐνθυμεῖτο εὐκρινῶς 200—300 στίχους, οὓς ἤρξατο γράφων· δυστυχῶς πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ τέταρτον τῆς ἐργασίας διεκόπη προσκληθεὶς ἐξωθεν, ὅπως παρευρεθῆ εἰς ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν ἐπασχολήσασαν αὐτὸν ἐπὶ μίαν ὥραν, ἐπιστρέψας δὲν ἐνθυμεῖτο πλέον οὐδέν. Ἐτέρα μαρτυρία ἀποδεικνύουσα ὅτι τὸ διανοητικὸν κέκτηται ἐνίστε πλείστην ἰσχὺν καθ' ὕπνον, εἶνε ἡ τοῦ Σίρ Θωμᾶς Μπρόουνης, ὅστις διεκήρυττεν ὅτι, ἂν ἦτο δυνατόν, θὰ ἐπροτίμα νὰ σπουδάζῃ κατὰ τοὺς ὀνείρους του, προσθέτει δὲ ὅτι ἂν κατ'

κατὰ τοὺς ὀνείρους του, προσθέτει δὲ ὅτι ἂν κατ'

ὕπνον ἢ μνήμη του ἦτο πίστή, ὅσον ἰσχυρόν τὸ λογικόν του, δὲν θὰ ὑπῆρχε καταλληλοτέρα ὦρα πρὸς μελέτην.

Μέχρι τοῦδε ἐξητάσαμεν τὰς εὐαρέστους τῶν ὄνειρων πηγὰς· ὑπάρχουσιν ὁμως ἕτεραι πλήρεις φρίκης καὶ μυστηρίων καὶ πόνων ἠθικῶν, περὶ ὧν ὀφείλομεν ἐπίσης νὰ διαλάβωμεν. Ἐνίοτε καθ' ὕπνον ὑποφέρομεν πλειότερον ἢ ὅσον ἡ γλῶσσα δύναται νὰ ἐκφράσῃ· ὑπάρχουσι δὲ πολλοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες ἐνεκεν ἀσθενείας, δυστυχίας, κακοηθείας ἢ ἐνοχῆς τινος ὑπόκεινται εἰς θλιβερώτατα ὄνειρα, ἐπομένως ὁ ὕπνος αὐτῶν ἀντὶ ἀναπαύσεως καὶ παρηγορίας καθίσταται σταθεροῦ καὶ ἀδιακόπου τρόμου ἀντικείμενον. Λίαν πάσχουμεν εἴτε περιπλανώμενοι εἰς φρικαλέους τόπους πεπληρωμένους καὶ κατεχομένους ὑπὸ τερατωδῶν μορφῶν, εἴτε βασανιζόμενοι ὑπὸ δολοφόνων καὶ μὴ δυνάμενοι μὴδ' ἐλπίζοντες νὰ διαφύγωμεν, εἴτε ἐργαζόμενοι ἀγωνιωδῶς πρὸς ἐπιτυχίαν ἀδυνάτου τινός καὶ ἀκατορθώτου, εἴτε κείμενοι ὕπτιοι ἐν μέσῳ πτωμάτων, ἐγγίζοντες τὰς ψυχρὰς αὐτῶν καὶ ὀξούσας σάρκας ἢ περιπατοῦντες μετ' αὐτῶν ἐντὸς τῶν τάφων καὶ εἰσφερόμενοι ἐν φρικαλέῃ σιγῇ εἰς τὴν ὀστεοθήκην τοῦ κοιμητηρίου, ἐνθα διὰ τῶν ὀπῶν τῶν γυμνῶν ὀφθαλμῶν παρατηροῦμεν ἐντὸς τοῦ κρανίου τῶν τεθνεώτων. Μετὰ τοιαύτην θέαν ἐξυπνοῦντες εὐρισκόμεθα ἐν ἀληθεῖ ἐκστάσει. Ὁ Κολεριὸ ἐν τῷ ὠραίῳ αὐτοῦ ποιήματι «Pains of Sleeps» ἀναφέρει συγκινητικὴν εἰκόνα τῶν ὅσα κατὰ τὰ φρικτὰ αὐτοῦ ὄνειρα ὑπέφερον.

Ἐπίσης ἐκπληκτικὴ μαρτυρία εἶναι καὶ ἡ τοῦ Δε Κοίν, ὡς πρὸς τὰ ὄνειρα, ἃτινα ἐπαυξάνει ἡ κατάχρησις τοῦ ὀπίου. Ἴδου ἡ περιγραφὴ ἐνός ἐξ αὐτῶν:

Τὸ ὄνειρον ἤρξατο ἐν ἤχῳ μουσικῆς καὶ ἐξηκολούθησε μὲ τὰς προπαρασκευὰς καὶ διακοπὰς αὐτῆς, ἣν ἤκουσα παιανίζουσιν ὠραῖον *marche* ὡς κατὰ τὴν στέψιν τοῦ Ἀνθίμου· εἶτα δὲ προσεκτήσατο ρυθμὸν βημάτων χιλιάδων στρατιωτῶν κλ. Ἡ πρῶία μοὶ ἐφαίνετο ὅτι προηγέλλετο ὡς ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ τοῦ τέλους πάσης ἐλπίδος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἐνῶ εἰργαζόμεν ἐἰς ἀπώτατον μέρος γῆς· εἰς μέρος τι, ἀλλ' ἀ-

γνοῶ ποῖον· διὰ τινος τρόπου, ἀλλ' ἀγνοῶ δι' ὁποίου· διὰ μέσων τινῶν, ἀλλ' ὁποῖων ἀγνοῶ. Ἐλαβε χώραν μάχη τι, συνέβαιναν ἀγῶνες, ἐξετυλίσσετό τι ἐνώπιόν μου ὡς μέγα δράμα, ἠκούετο ὡς τεμάχιον μουσικῆς· δι' ὅλα ταῦτα τὰ ἀκατανόητα, τὰ συγκεχυμένα ἐστθανόμην μεγίστην συγκίνησιν· τὸ ἐνδιαφέρον μου ὑπῆρχε τοσούτον ὥστε δὲν ἠδυνάμην νὰ κρατήσω ἑμαυτοῦ· περιέργεια μεγίστη ὡς πρὸς τὴν θέσιν, τὴν αἰτίαν, τὴν φύσιν καὶ πιθανὴν αὐτῶν λύσιν μὲ κατεῖχεν, ὄντα κέντρον πάσης κινήσεως· εἶχον τὴν δύναμιν νὰ κρίνω περὶ αὐτῶν καὶ ὁμως δὲν τὸ κατώρθουν, διότι βάρος εἴκοσι Ἀτλάντων μὲ κατεπίεζε καὶ διέμενα ἀκίνητος βαθύτερον πάσης καταβυθίζομένης βολίδος. Μετ' ὀλίγον τὸ πάθος μου τοῦτο ἐξηρανίσθη, ἀπέπτη, ἀλλ' ἤδη μέγα τι κέρδος διεκινδύνευεν· ἀφορμὴ ἰσχυροτέρα πάσης ἄλλης, δι' ἣν ποτὲ ἡ σπάθη ἐπολέμησεν ἢ ἡ σάλπιγξ ἤχησεν, ὑπῆρχεν ἐν τῷ μέσῳ. Τότε ἐξαίρνης φωναὶ κινδύνου ἠκούσθησαν, ἄνθρωποι ἔδραμον ἄνω καὶ κάτω, τρόμος κατεῖχεν ἀναριθμήτους φυγάδας· ὑπῆρχε σκότος καὶ φῶς, θύελλα καὶ ἀνθρώπινα πρόσωπα καὶ τέλος τὸ πᾶν ἐφαίνετο μέλλον ν' ἀπολεσθῆ. Μορφαὶ γυναικεῖαι καὶ σκιαὶ προσώπων ἀξίζόντων δι' ἐμὲ τὸν κόσμον ὀλόκληρον ἐσταμάτησαν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐνώπιόν μου καὶ μοὶ ἀπηύθυνον διὰ τῶν χειρῶν ἐγκάρδιον ἀποχαιρετισμὸν, αἰῶνιον χαῖρε, συνοδευόμενον ὑπὸ στεναγμῶν ὁμοίων πρὸς ἐκείνους, οὓς ἐκπέμπουσι τὰ σπύλαια τῆς κολάσεως καὶ οὓς ἡ αἰμομίκτρια μήτηρ ἀφίνει προφέρουσα τὸ μισητὸν ὄνομα τοῦ θανάτου. Αἰῶνιον χαῖρε! καὶ πάλιν καὶ πάλιν ἀντήχει αἰῶνιον χαῖρε! ἐξύπνησα ἐν ἀγωνίᾳ, κραυγάζων δὲν θὰ κοιμηθῶ πλέον!

Ἄλλαχοῦ ὁ κ. Δε Κοίν περιγράφει ὡς ἐξῆς τὴν ὑπ' αὐτοῦ προσαγορευθεῖσαν κτυραννίαν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον, λέγει, παρουσιάζετο εἰς τὰ ὄνειρά μου καθ' ὑπερβολὴν, ἀλλ' οὐχὶ τόνον δεσποτικῶς οὔτε μὲ τὴν βασανιστικὴν ἐκείνην ἰσχύν, δι' ἣς ἤδη μὲ τυραννεῖ. Ἴσως αἰτία τούτου εἶνε ὁ ἐν Λονδίῳ βίος μου... ἀλλ' ἔστω, ὑπέκω εἰς τὸ πεπρωμένον! Καὶ κατὰ πρῶτον τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον ἔ-

ξατο νὰ φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀγρίων κυμάτων τοῦ Ἰλιάδας καὶ μυριάδας, κατὰ γενεὰς καὶ αἰῶνας, ὠκεανοῦ· ἡ θάλασσα ἐφαίνετο ἐστρωμένη ὑπὸ ἀ-
 ναριθμήτων προσώπων, ἐστραμμένων πρὸς τὸν ἡ ταραχῆ μου ἦτο ἀκατονόμαστος, ἀπερίγρα-
 οὐρανόν· βλέπω πρόσωπα ὠργισμένα, ἰκετεύον- πτος, ὁ νοῦς μου ἐταράσσετο καὶ ἐκυμαίνετο ὡς
 τα, ἀπηλπισμένα, θαλασσομαχοῦντα κατὰ χι- ἡ θάλασσα.»
 (Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ Π. ΙΩΑΝΝΟΥ.)

Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΜΩΧΑΜΕΤ ΤΕΒΦΙΚ ΠΑΣΣΑΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΓΚΩΜΑ.

Ο ΤΕΒΦΙΚ ΠΑΣΣΑΣ

(Πρωτότυπον).

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν παριστᾷ τὸν νῦν ἀντιβασι-
 λέα τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Τεβφικ πασσᾶς ἐγεννήθη
 κατὰ τὸ ἔτος 1852. Ἦτον ὁ πρωτότοκος υἱὸς

τοῦ πρώην ἀντιβασιλέως Ἰσμαῖλ πασσᾶ. Ἡ πλεο-
 νεκτικὴ πολιτικὴ τοῦ πρώην ἀντιβασιλέως μι-
 κροῦ δεῖν ἐβύθιζεν εἰς τὴν φοβερωτέραν πενίαν
 τὴν εὐφορωτέραν ταύτην τῆς γῆς χώραν· οἱ εὐ-
 ρωπαῖοι κεφαλαιούχοι, οἵτινες εἶχον δανίσει κα-
 ταπληκτικὰ ποσὰ εἰς τὸν Χεδίβην καὶ τὴν κυ-
 βέρνησιν αὐτοῦ παρηκολούθουν μετὰ φοβερᾶς ἀ-
 γωνίας τὴν ὀλεθρίαν διαχείρησιν ἣν ἐποίησε ὁ Ἰ-

σμαίλ πασσᾶς τῶν προσόδων τῆς Αἰγύπτου, ἠνόουν δὲ ὅτι ἂν ἡ κατάστασις αὕτη παρετεινετο ἢ λύσις ἤθελεν ἀποβῆ καταστρεπτικὴ δι' αὐτούς. Αἱ κυβερνήσεις Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, ἐπιθυμοῦσαι ὅπως ἀντὶ πάσης θυσίας ἐπέλθῃ περιορισμός τις ἐν τῇ σπατάλῃ διαχειρίσει τοῦ καταστρεπτικοῦ τούτου Χεδίβου ἔθηκαν παρ' αὐτῶ ἑκάστη ἀνά ἓνα ὑπουργόν, οἵτινες εἶχον ἐντολὴν νὰ ἐπιβλέπωσι καὶ ἐξελέγγωσι τὰς πράξεις αὐτοῦ. Ὁ Ἰσμαίλ πασσᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνεχθῆ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς εὐρωπαϊκῆς κηδεμονίας· διὰ μιᾶς δὲ μονοκονδηλιάς ἔπαυσε τοὺς εὐρωπαϊκοὺς τούτους ὑπουργοὺς καὶ ἀνέστειλε τὸ μεταρριθμυστικὸν αὐτῶν ἔργον. Αἱ δυνάμεις ἠγνόησαν ὅτι ἡ θρασύτης τοῦ ἡγεμονίσκου τούτου εἶχεν ὑπερβῆ πᾶν ὄριον διὸ διέταξαν ἀμέσως τοὺς παρὰ τῇ Ὑψ. Πύλῃ πρεσβευτὰς αὐτῶν ὅπως ἐκζητήσωσι παρὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου τὴν ἄμεσον καθίρεσιν τοῦ Ἰσμαίλ πασσᾶ. Τοῦθ' ὀπερ καὶ ἐγένετο, ἀναγορευθέντος Χεδίβου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μωχαμέτ Τεβφίκ πασσᾶ. Ὁ πρίγκηψ Τεβφίκ ἔχει νοήμονα φυσιογνωμίαν· οὐδέποτε ἐπεσκέφθη τὴν Εὐρώπην, πλὴν ἐποίησατο ἐν Αἰγύπτῳ εὐρείας σπουδᾶς. Τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἶναι λίαν φιλελεύθερον· ὁ δὲ πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας ζῆλος αὐτοῦ βαίνει μέχρις ἐνθουσιασμοῦ. Πλείστα σχολαὶ καὶ ἔπασαν τὴν Αἴγυπτον διατηροῦνται δαπάναις αὐτοῦ. Κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτοῦ καταγιγνεται εἰς τὴν μελέτην διαφόρων σπουδαίων συγγραμμάτων· ἡ δὲ φιλομάθειά του εἶναι πρᾶγμα τι ἐξαιρετικὴ. Πρὸς τὸν ἑκπρωτον πατέρα του τρέφει ἀπεριόριστον ἀγάπην καὶ σεβασμόν. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» θὰ ἀνέγνωσαν ἴσως εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν συγκινητικὴν ἐκείνην περιγραφὴν τοῦ ὑστάτου ἀποχαιρετισμοῦ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ. Ὁ παριστάμενος λαός, κίτοι ἀποστρεφόμενος τὸν πρῶτον Ἀντιβασιλέα διὰ τὰ δεινὰ ὧν ἐγένετο αὐτῷ παραίτιος, δὲν ἠδυνήθη ἐν τούτοις νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα αὐτοῦ πρὸ τοῦ συγκινητικοῦ τούτου θεάματος.

Ὁ Τεβφίκ πασσᾶς ἀγαπᾷ τὴν εὐρωπαϊκὴν ζωὴν· ἀντὶ τῶν ἑκατὸν καὶ πλέον γυναικῶν ἃς ὁ πατὴρ αὐτοῦ σύρει κατόπιν αὐτοῦ μέχρις αὐτῆς τῆς Ἰταλίας, ὁ νῦν Ἀντιβασιλεὺς δὲν ἐνυμφεύθη παρὰ μίαν καὶ μόνην γυναῖκα, τὴν πρίγκηψαν Ἐμινὲ, ἐξ ἧς ἀπέκτησε καὶ υἱὸν τὸν πρίγκηπα Ἀβᾶζ βέην ὅστις διατρέχει σήμερον τὸ 7ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Τιμιώτατος καὶ χαρακτῆρος εὐθυτάτου ὁ Τεβφίκ πασσᾶς εἶναι ὁ δημοτικώτερος πάντων τῶν τέκνων τοῦ Ἰσμαίλ πασσᾶ. Ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς πρίγκηψ Χουσεῖν, εἰς ὃν ἐνεπιστεύθη τὸ

χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῶν οικονομικῶν, ἐξεπαιδεύθη ἐν Παρισίοις. Ὁ δὲ δεύτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Χασσάν πασσᾶς περιηγήθη τὴν Γαλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Γερμανίαν ἐν ᾗ ἐχρημάτισε καὶ ταγματάρχης τοῦ πρωσσικοῦ στρατοῦ. Κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον κατὰ τῆς Ρωσσίας πόλεμον διώκει τὸ ἐν Βάρνη αἰγυπτιακὸν στρατιωτικὸν σῶμα. Ὁ δὲ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς, πρίγκηψ Ἰβραήμ, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀποπεράτωσε τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ σπουδᾶς αὐτοῦ. Τὰ λοιπὰ τέκνα τοῦ Ἰσμαίλ πασσᾶ εἰσὶν εἰσέτι παιδία· ἐν τούτοις πάντες οὗτοι οἱ ἡγεμονόπαιδες στοιχίζουσιν οὐκ ὀλίγα τῇ αἰγυπτιακῇ κυβερνήσει. Στρογγυλότατα δὲ ποσὰ ἐτησίων δι' αὐτοὺς ἐπιχορηγήσεων εἶδομεν ριγοῦρ ἄροντα ἐν τῷ ἐφετινῷ προϋπολογισμῷ τῆς Αἰγύπτου.

Ἡ Αἴγυπτος δύναται νὰ ἐλπίζῃ πολλὰ παρὰ τοῦ νέου αὐτῆς Ἀντιβασιλέως· τὸ δὲ μέλλον ἡμεῖς βέβαιον ὅτι θὰ καταδείξῃ ὅπως σωτήριος ἦτο διὰ τὴν χώραν ταύτην ἡ ἀλλαξηγεμονία ἣν ἐπέφερον ἐν αὐτῇ ἡ ἐνεργητικὴ τοῦ παρελθόντος ἔτους τῶν δυνάμεων ἐπιμβασίς.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Ο ΚΡΟΝΟΣ.

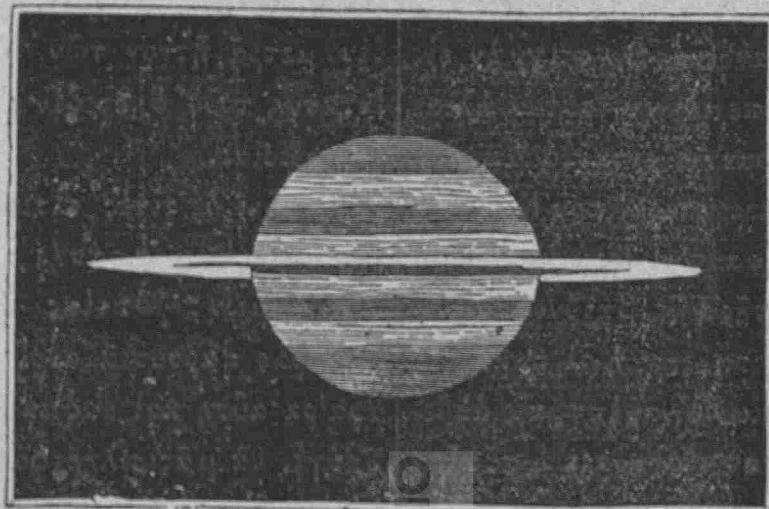
Λίαν τις ἐξίσταται καταγοητευόμενος καὶ μέλις δύναται νὰ πιστεύσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, ὅτε κατὰ πρῶτον θεωρήσῃ διὰ τοῦ φακοῦ τοῦ ἀστρονομικοῦ τηλεσκοπίου τὸν πλανήτην τούτον. Καὶ ὄντως, ὁ Κρόνος, παριστᾷ μοναδικὸν φαινόμενον ἐν τῷ ἡλιακῷ συστήματι· ἡ ἀπαρτίζουσα τὸν κύριως πλανήτην σφαῖρα κίχνηται σημαντικὴν περιφέρειαν κύκλου ἐν εἶδει δακτυλίου πεπιστημένου καὶ ὀμαλοῦ, ὃν πλαγίως βλέπομεν καὶ ὅστις ἀντὶ νὰ ἐπιφανῆται ἡμῖν κυκλικός, μᾶς παρουσιάζεται ἐλλειπτικός καὶ ποικίλων εἰς ἐγκαρσίους περιφερείας· ἡ δ' ἐλάχιστη φαινομενικὴ διάμετρος αὐτοῦ οὐδέποτε ὑπερβαίνει τὸ ἓμισυ τῆς μεγάλτηρας!

Ἀπὸ τῆς γῆς θεωόμενος, φαίνεται ὅτι μέρος τοῦ κύκλου διέρχεται ἐπὶ τοῦ πλανήτου, ἐνῶ τὸ ἕτερον ἓμισυ διαπερᾷ ὀπισθεν αὐτοῦ. Ἐγγὺς δὲ τοῦ μέρους ἐνθὰ ὁ κύκλος προβάλλεται ἐπὶ τοῦ πλανήτου, βλέπει τις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τούτου σκιὰν ἐναργῶς διαγράφουσαν τὸ μέρος ἐνθὰ ἕνεκεν

τῆς παρεμβάσεως τοῦ κύκλου δὲν εἰσχωρεῖ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· διότι ὁ πλανήτης οὗτος οὐδὲν ὅλως εἶναι αὐτόφωτος καὶ ὅπως οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὕτω καὶ οὗτος φωτίζεται παρὰ τοῦ ἡλίου.

Ὁ δακτυλιώδης δ' οὗτος κύκλος δὲν εἶναι συνεχῆς, ἀλλ' ἀπλῶς διχρημένος εἰς δύο μέρη· ἡ δὲ διαχώρισις εἶναι πλησιεστέρα τοῦ ἐξωτερικοῦ χεί-

λους μᾶλλον τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ὁ κύκλος οὗτος, ὅς οὐδὲν ἤττον κέκτηται 71,000 λεύγας μεγάλης διαμέτρου καὶ 11800 πλάτους, δὲν ἔχει πλείονον τῶν 60—78 χιλιομέτρων ὄγκον. Εἶν' ἀμφοτέρωθεν ὁμαλὸς καὶ εἰς τὰ βλέμματα ἡμῶν παρουσιάζει ἐναλλάξ ἐκάστην πρόσοψιν αὐτοῦ ἐκ τῆς διὰ τοῦ συνδιασμοῦ κινήσεως τοῦ Κρόνου

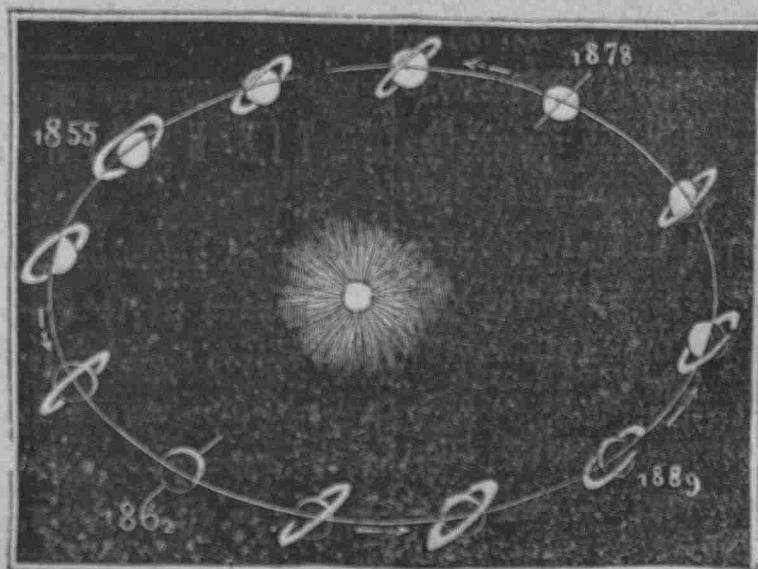

ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΚΡΟΝΟΥ.

μετὰ τῆς τῆς Γῆς. Πρόδηλον δ' ὅτι τὸ παράδοξον τοῦτο σύστημα ἀπαρτίζεται ἐκ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἀλλοίων ἰδιοτήτων στρεφομένων περὶ τὸν πλανήτην κατ' ἀμοιβαίας ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις.

τὰ ἀπαρτίζοντα τὸν διαφανῆ κύκλον μόρια, στρέφονται περὶ τὸν πλανήτην εἰς δεδομένον χρονικὸν διάστημα, ἀπὸ 5 ὥρῶν καὶ 50 λεπτῶν μέχρι 7 ὥρῶν καὶ 11 λεπτῶν κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Κρόνου ἀπόστασίν των· ταχύτερον δὲ στρεφομένων τῶν τῆς ἐγγυτέρας ζώνης· τὰ δὲ συγκροτοῦντα τὸν

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ κ. Φλαμμαριῶν,

(Ἡ ἐκ τῆς γῆς ἀποψις τῶν διαφόρων μεταβολῶν τῶν Δακτυλίων τοῦ Κρόνου.)

πλατὺν φωτεινὸν κύκλον στρέφονται ἐξ ἴσου πάλιν καθ' ὁρισμένας περιόδους μεταξύ τῶν 7 ὥρῶν καὶ 11 λεπτῶν—11 ὥρῶν καὶ 9 λεπτῶν κατὰ τὰς ἀποστάσεις αὐτῶν. Τέλος δὲ τὸ ἐξωτερικόν

ὄριον τοῦ παραδόξου τούτου συστήματος ὁρεῖται νὰ ἐκτελῇ τὴν περιφορὰν του εἰς 12 ὥρας καὶ 5 λεπτά. Τὸ ἐξωτερικὸν ἄκρον τρέχει κατὰ μέσον ὄρον 425 λεύγας κατὰ λεπτόν, ἢ 25,500 λεύ-

γας τὴν ὥραν. Ἄλλ' οἱ ὀκτῶ δορυφόροι, οἱ κύκλοι καὶ ἔξωθεν τοῦ κύκλου περιστρεφόμενοι θὰ ἐπιγεγονοῦσιν σπουδαίας ἀνωμαλίας περὶ τὴν ἔλξιν κατὰ τὰς κινήσεις ταύτας, ἀλλ' ἴσως ὅμως εἰς τοιαύτας ἀνωμαλίας ἔλξεως καὶ εἰς τὸ ἀγχίστροφον τῆς ἀεννάου κινήσεως ὀφείλεται ἡ τοῦ Κρόνου ἐξάρτησις· διότι φαίνεται ὅτι ἄνω τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποστηρίγματος τῶν αἰ. διάφοροι κατὰ τὴν περιστροφήν γεννώμενοι ἀναπόφευκτοι προσθίξεις καὶ συγκρούσεις, θὰ ἔθετον καθ' ἑκάστην στιγμὴν εἰς κίνδυνον τὴν στάσιν τοῦ περιέργου τούτου ἡλιακοῦ στέμματος. Σημειώσωμεν δ' ἐνταῦθα ὅτι μία τῶν ἰδιοτήτων, ἡ καὶ περιεργότερα, τοῦ Κρονίου κόσμου, εἶναι ἡ ἐλαφρότης αὐτοῦ. Ἴδου δὲ σφαῖρα 864 φορές ὀγκοδεστέρα τῆς Γῆς, βαρύνουσα μόνον 92 φορές πλειότερον ταύτης· ἡ δὲ πυκνότης τῶν ὕλικῶν αὐτῆς στοιχείων εἶναι ἐπτάκις ἀθνεστετέρα τῶν γηίνων συστατικῶν· ὥστε ἡ σφαῖρα αὕτη θὰ ἐπέπλεεν ἐπὶ ὠκεανοῦ ὡσεὶ ἐκ ξύλου σφαῖρα, συνεπῶς δ' οἱ κάτοικοι αὐτοῦ θὰ ἦσαν ὄντα ἰπτάμενα ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ του.

Ὁ κύκλος οὗτος ἐξαφανίζεται κατὰ καιροὺς ἀπὸ τῶν βλεμμάτων μας ὡς ἐκ τῆς συγκαιρίας τῆς κινήσεως τῆς Γῆς μετὰ τοῦ Κρόνου. Ἡ β' ἡμῶν κινήσεων δὲ τὴν μεταξὺ τῆς ἀπόψεως τῶν κύκλων καὶ τῆς θέσεως τοῦ γηίνου παρατηρητοῦ ἐνυπάρχουσιν σχέσιν. Βλέπει δὲ τις, ὅτι ἐκ δύο ἐκ διαμέτρου ἀντικειμένων θέσεων, οἱ κύκλοι οὗτοι φαίνονται ἡμῖν κατὰ τεμάχια καὶ ἐπειδὴ εἰσι λεπτότατα, ἀνάγκη ἰσχυρῶν ὀπτικῶν ἐργαλείων ἵνα τοὺς διακρίνη τις τότε ἐν σχήματι ἐρυθρᾶς καὶ λευκῆς γραμμῆς ὑποστιγματιζομένης ὑφ' ἐτέρου μελανῆς, ἥτις εἶν' ἡ ἐπὶ τοῦ πλανήτου προβαλλομένη σκιά τῶν κύκλων. Τοῦθ' ὅπερ συνέβη κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1878, χάνονται δι' οὗτοι αἰ. διότι φαίνονται ἡμῖν μόνον κατὰ μέρη καὶ β' διότι παύουσι πλέον φωτιζόμενοι παρὰ τοῦ ἡλίου ἐκτός ἐν τῷ ὄρατῷ σημείῳ των.

Ὅσον μὴ ἤρκει δὲ πρὸς δόξαν τοῦ Κρόνου τὸ ἐξάισιον τοῦτο δακτυλιωτὸν σύστημα, ἔλαβε περιπλέον ἐξ οὐρανοῦ καὶ τὴν πλουσιωτέραν ἀκολουθίαν δορυφόρων, ὑφισταμένων ἐν ἅπαντι τῷ ἡλιακῷ συστήματι· οὕτω δ' ὀκτῶ κόσμοι συνοδεύουσιν αὐτὸν ἐν τῷ πεπερωμένῳ του· οἱ δ' ὀκτῶ

οὗτοι κόσμοι σχηματίζουσι κράτος ἐκ δύο ἑκατομμυρίων λευγῶν πλάτους.

Τὸ Κρονιακὸν σύστημα οὕτως ἀπ' ἡμῶν ἀρίσταται ὥστε δυνάμεθα νὰ τὸ παρομοιάσωμεν μετὰ κερκλῆς καρφίδος κρατουμένης ἐν τῷ ἀκμῆ τοῦ βραχίονος, ὃ ἐξολοκλήρου ἀποκρύπτει αὐτὴν τοῦ βλέμματός μας. Εἶν' ἀληθὲς ἐν μικρογραφίᾳ ἡλιακὸν σύστημα· ἐν μικρογραφίᾳ λέγομεν συγκριτικῶς, διότι ἡ τροχιά τοῦ τελευταίου δορυφόρου δὲν μετρεῖ ἤττον τῶν 6 ἑκατομμυρίων λευγῶν ἔκτασιν, τοῦθ' ὅπερ δὲν εἶναι πλέον μικρογραφικὴ περιφέρεια.

Ὅποιοι δὲ τινὲς εἶσιν αἱ συμφωνίαι περὶ τοῦ κατοικουμένου ἀπάνης τῆς δημοκρατίας ταύτης τῶν κόσμων; Ὅποίος δὲ τινος ἀναλογίας καὶ διαφορᾶς παρουσιάζουσι ὡς πρὸς τὴν Γῆν, ἢ τε σφαῖρα αὕτη καὶ εἰσὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς; Ἐάν ὁμίλῃ ἡ Σφύγξ, θὰ μᾶς πληροφοροῦν ἴσως αἱ φωναὶ τῆς φύσεως ὅτι, οἱ Κρονιώται ἔχουσι διαφανῆ τὰ σώματα, δι' ὧν βλέπει τις κυκλοφοροῦσαν τὴν ζωὴν· οὐδέποτε συναισθανόμενοι τὸ βῆρος τῆς ὕλης· ἰπτάμενοι ἄνευ πτερύγων ἐν τοῖς κόλποις τῆς ζωηφόρου αὐτῶν ἀτμοσφαιρας καὶ ὅτι ἀλλ' ἡ Σφύγξ δὲν ὁμιλεῖ· ὥστε ἀνάγκη φρονίμως νὰ συγγήσωμεν καὶ περιορισθῶμεν ἐν τοῖς ὁρίοις σώφρονος ἐπιφυλάξεως.

(ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ I. T. Ἀντωνιάδου.)

ΤΙΣ Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ(1)

Ὅτι τὸ κακὸν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ καὶ μάλιστα κατὰ μέγιστον βαθμὸν, οὐδεὶς οὐδέως περὶ τούτου ἀμφιβάλλει· διότι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τοῦ βίου του, ὁ ἄνθρωπος ἀντιπαλαίει κατ' αὐτοῦ προσπαθῶν νὰ καταστῇ τίμιος καὶ εὐπόλητος ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐν ᾗ ζῇ. Πρὸς δὲ κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τὸ ἠθικὸν κακὸν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ φυσικοῦ, τῶν δυστυχιῶν ὀφλομένη καὶ τῶν διαφορῶν παθῶν, ἅπερ προέρχονται ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν ἠθικῶν νόμων ἢ καὶ ἐκ τῆς ἐπιμειξίας τῶν διαφορῶν φύσεως ἀνθρώπων.

(1) Ἐκ τῶν τοῦ M. A. Bautain.

Τίς ὄθεν ὁ πρῶτος κακόν; Τίς ὁ παρεκκλίνας τὸ πρῶτον ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἣν διαχαράττει ὁ ἠθικὸς νόμος, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ παράδειγμα ἐμιμήθησαν ἀκολούθως καὶ ἄλλοι;

Οἱ πιστεύοντες εἰς ἓνα Θεὸν ποιητὴν πάντων τῶν τε οὐρανίων καὶ γῆινων πραγμάτων δὲν δύνανται κατὰ τὴν λογικὴν νὰ ἀποδώσωσι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πηγὴν τοῦ κακοῦ εἰς αὐτόν, ὅστις εἶναι τὸ ἀνώτατον καὶ τὸ τελειότατον ὄν, καθότι δὲν ἦτο δυνατόν τὸ κακόν, ὁ ἄσπονδος οὗτος ἐχθρὸς τοῦ καλοῦ, νὰ πηγᾶσῃ ἐκ τοῦ ἀνωτάτου καλοῦ, χωρὶς νὰ καταστρέψῃ τοῦτο.

Τινὲς τῶν φιλοσόφων λέγουσιν, ὅτι τὸ κακὸν προέρχεται ὡς ἐκ τοῦ πεπερασμένου τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλοι δ' ἀποδίδουσιν αὐτὸ εἰς τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ. Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ κακὸν εἶναι συνέπεια τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, τότε ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ ποτε διὰ τὰς πράξεις του, διότι οὐδ' ἐνέχεται, οὐδ' εὐθύνεται δι' αὐτάς. Οὕτω δὲ καταστρέφεται ὁ ἠθικὸς νόμος, πᾶσα δὲ περὶ μελλούσης τιμωρίας ἰδέα αἰρεται· καθότι θὰ ἐξηλέγγετο ὡς ἄδικος καὶ σκληρὸς ὁ Θεός, τιμωρῶν πλάσματα, ἅτινα ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν εἰσὶν ἀνίκανα ὅπως διάγωσιν ὑπὸ τοὺς νόμους τοὺς τε ἠθικοὺς καὶ φυσικοὺς τοῦ παντός. Πολλοὶ ὅμως τῶν φιλοσόφων ἐμμένουσιν ἔτι ἐν τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ, παραδεχόμενοι μὲν τὸ τέλειον τοῦ Θεοῦ, μὴ ἀρνούμενοι ὅμως τὸ ἀτελὲς τῶν πλασμάτων αὐτοῦ ἐν τῇ πλήρει αὐτῶν ἐλευθερίᾳ, δι' ἣν πολλάκις πλέκουσιν ἐγκώμια, ἀποφεύγοντες ὅμως πάντοτε ὅπως ἀναπτύξωσι ζητήματα, ἅτινα ἀφορῶσι τὸ ὑπεύθυνον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Πολλοὶ δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξιγῆσωσι τὰ παρουσιαζόμενα ἐκάστοτε εἰς αὐτοὺς ζητήματα, ἀποδίδουσιν τὴν αἰτίαν αὐτῶν εἰς διαφόρους ἀρχὰς καὶ οὕτω καταφεύγουσιν εἰς τὴν πολυθεϊαν.

Ἐτερον σύστημα φιλοσόφων ἀρνεῖται διαρρηθὴν τὴν ὑπαρξίν τοῦ κακοῦ καὶ παραδέχεται ὅτι ἅπασαι αἱ πράξεις τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἱ καλαὶ καὶ αἱ κακαί, εἰσὶν αὐτῆ ἡ φύσεως, ἣτις ὑπὸ διαφόρους ὄψεις ἐκδηλοῦται εἰς ἡμᾶς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεὸς ἐνυπάρχει καὶ ἐνεργεῖ ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν αὐτοῦ, ἔπεται ὅτι ὅλαι αἱ πράξεις

αὐτῶν εἰσι καλαὶ καὶ οὐδεμία ὑφίσταται διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν· μόνον δὲ ὁ ἀπαίσιος τοῦ παντός ὑπάρχει νόμος, ὅστις ἀδυσωπήτως καταβρογχίζει πάσας τὰς ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρξεις.

Οἱ Πλατωνισταὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν μεγίστῃ εὐρίσκονται ἀμηχανία. Μὴ παραδεχόμενοι τὴν πολυθεϊαν, ἣτις ἐκμηδενίζει τὸν ἄνθρωπον, τὴν ἀτομικότητα, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ὑποθέτουσι τὴν προὔπαρξιν ψυχῶν ἐν προγενεστέρῳ κόσμῳ, ἐξ οὗ πέμπονται ἐν τῷ ἡμετέρῳ πρὸς ἐξίλεωσιν τῶν προτέρων αὐτῶν ἁμαρτιῶν, ὧν ἕνεκεν ὑποφέρουσι παντός εἴδους πόνους καὶ βασάνους ἐν τοῖς σώμασιν, ὡς ἐν εἰρκῆ.

Τὴν θεωρίαν ταύτην, ἣτοι τὴν μετεμψύχωσιν, ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Πυθαγόραν· ὑπάρχουσι δ' αὐτῆς ἵχνη τινα καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Πλάτωνος, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅμως, ὅτι οὗτος στηρίζεται ἐπὶ ὑποθέσεων, ὅπως ἀποδείξῃ τὴν προὔπαρξιν ψυχῶν, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον, καθὼς καὶ τὴν μετὰ τὴν αὐτῶν εἰς τὰ σώματα ἕνεκα προηγουμένων ἁμαρτιμάτων, ὅπερ οὐδὲν ἀποδεικνύει.

Ἡ θεωρία ὅμως αὕτη, ἐν ἣ ὑπάρχει τι τὸ ὑψηλὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὸν ἠθικὸν νόμον, ἐκμηδενίζει πῶς τὴν ἀτομικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅλως πνεῦμα, τὸ δὲ σῶμα, ὅχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ κύριον μέρος τῆς ἐνότητος αὐτοῦ, ἀλλ' ἔτι εἶναι τυχαῖόν τι καὶ πρόσκαιρον, ἐπιβλαβὲς μᾶλλον ἢ ὠφέλιμον εἰς τὸ πνεῦμα, ὅπερ πάντοτε ζητεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ὕλην ταύτην καὶ νὰ ἀνέλθῃ πρὸς τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ προορισμόν. Πρὸς τοῦτοις δὲ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Πλάτωνος τὸ σῶμα παρίσταται ὡς ὄγκος πεπυρακτωμένος, εἰς ὃν προσκλωμένη ἡ ψυχὴ καταδικάζεται νὰ ζῆ ἐν τῷ κόσμῳ βαρέως φέρουσα τὸ ἄχθος τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει αὐτὴν πάσης κινήσεως καὶ ἐνεργείας. Ὅθεν καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἔτι μᾶλλον αὐξάνουσιν αἱ δυσκολίαι περὶ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου· διότι πάραυτα γεννᾶται ἐν ἡμῖν ἡ ἀπορία, τίς ὁ πρόξενος τοῦ κακοῦ ἐν τῷ ἀύλῳ ἐκείνῳ κόσμῳ τῶν ψυχῶν; Πόθεν καὶ τίνι τρόπῳ μεταβαίνουσιν αὐταὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ; Οὕτω λοιπὸν οἱ φιλόσοφοι μὴ δυνάμε-

τούτο κληροδότημα καὶ τὸ κακὸν παράδειγμα, ἢ κατὰ τὴν παράδοσιν ἕτερον ὄν ἀνώτερον τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πνεῦμα, ἀντέστη τὸ πρῶτον κατὰ τοῦ Θεοῦ θελήσαν νὰ ἢ ἀνεξάρτητον. Ἀδύνατον ὅμως νὰ βεβαίωσωμεν τὴν ἰδέαν ταύτην διὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πείρας. Καίτοι παραδεχόμενοι ὅτι ἡ παλαιὰ διαθήκη εἶναι τὸ ἀρχαιότερον σύγγραμμα ἡμῶν καὶ ὅτι αὕτη ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις πρὸς μὲν τὴν τε Μωσαϊκῆς καὶ Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, οὐδὲν ὅμως ἀρνούμενοι τὰς παραδόσεις αὐτῆς, δὲν δυνάμεθα ὅμως ἔχοντες ὡς ἀφετηρίαν τῶν σκέψεών μας αὐτὴν νὰ ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Διὰ ταῦτα ἀφιέμεθα τὰς παραδόσεις τῆς βίβλου ταύτης δι' ὃν εἰσι προωρισμένοι σκοπὸν, καὶ πᾶν ὃ, τι ἔχον μετ' αὐτῶν σχέσιν καὶ ἀναγόμενον εἰς τοὺς μυθικοὺς καὶ ἠρωϊκοὺς ἐκείνους χρόνους τῆς ἀνθρωπότητος, καθ' οὓς τὸ ὑπερφυσικὸν κατὰ μέγα μέρος ἐνεργεῖ ἐν πᾶσι τοῖς γεγονόσιν. εἰς μεγίστην καθίστησιν ἡμᾶς ἀμηχανίαν.

Ἡ Χριστιανικὴ διδασκαλία δὲν συμμερίζεται τὴν ἀπορίαν ἡμῶν, οὐδὲ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς ἐν ἀμφιβολίᾳ ἐγκαταλείπει, ἔχουσα θετικὰς ἀποδείξεις ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἀφορώσας τὸ ἁμαρτήμα τοῦ πρωτοπλάστου, ὅπερ διεπράχθη τῇ συνεργείᾳ ἑτέρου διεφθαρμένου ἤδη πλάσματος τοῦ Ὑψίστου, τὸ ὁποῖον ἐκ φθόγου κινούμενον ἠθέλησε νὰ παρασύρῃ τὸν ἀνθρώπον ἐν τῇ διαφθορᾷ καὶ δυστυχίᾳ αὐτοῦ. Ὅπως δὲ ἐκτελέσῃ τοὺς μοχθηροὺς καὶ ἐπιβούλους αὐτοῦ σκοποὺς, ἤρχισεν ὑποδαυλίζον διὰ δολίων λόγων τὴν φιληδονίαν καὶ τὴν οἰησιν αὐτοῦ, μέχρις οὗ ἐξηπάτησε τὴν μὲν γυναῖκα διὰ τῆς ἡδείας γεύσεως τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ, τὸν δὲ ἄνδρα διὰ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἢ ἀνεξάρτητος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ καταστῇ ὁμοίος αὐτῷ. Μολονότι δὲν γνωρίζομεν κατὰ πόσον εἰσὶν ἀληθῆ ταῦτα πάντα, δυνάμεθα ὅμως ἀπροκαλύπτως νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ νῦν ἔτι τὸ κακὸν διαπράττεται ἐνεκα τῆς φιληδονίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐπάρσεως αὐτοῦ, ἧτις τείνει πάντοτε πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν. Κατὰ τὴν φιλοσοφίαν δυνάμεθα κάλλιστα νὰ παραδεχθῶμεν τὰς εἰκόνας ταύτας καθόσον ἀφορῶσι τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐνεργεῖται τὸ κακὸν· διότι ἐξετάζοντες τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀνευρίσκομεν ἐν αὐτῇ τοὺς τύπους αὐ-

τῶν. Οὕτως ἔχοντες τοῦ πράγματος, διατί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν, ὅτι καθ' ὅμοιον ἢ παραπλήσιόν τινα τρόπον διεπράχθη κατ' ἀρχὰς τὸ κακὸν ἀφοῦ ἔκτοτε ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀφορμῶν διαπράττεται.

Ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ κακὸν διατηρεῖται καὶ νῦν ἔτι ἡ αὐτῆ, οἷα ἐφάνη ἐν τῷ πρωτοπλάστῳ· τὸ δὲ κακὸν τὸ ὁποῖον πράττει ὁ ἀνθρώπος, ὁπότε ὑπερισχύσῃ ἡ ὁρμὴ αὕτη, ἐστὶν ἡ κατάχρησις τῆς ἐλευθερίας του παρὰ τὸν ἠθικὸν νόμον.

Τὸ δεύτερον ὅμως μέρος τοῦ ζητήματος, πῶς δηλονότι τὸ πρῶτον κακὸν διεδόθη οὕτως, ὥστε κατέστη εἰδός τι ἀσθενείας ἐνυπαρχούσης ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου ἅμα τῇ γεννήσει αὐτοῦ, εἶναι ἔτι μᾶλλον σκοτεινὸν καὶ δύσληπτον, διότι τὸ εὐαγγέλιον διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ὁ ἀνθρώπος γεννᾶται ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ.

Οἱ φιλόσοφοι δὲν παραδέχονται τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἀνθρώπος γεννᾶται ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ· καίτοι δὲ δὲν τολμῶσι νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἰδέαν ταύτην παρρησίᾳ, πολλαχῶς καταπολεμοῦσιν αὐτὴν· οἱ δὲ σοφώτεροι αὐτῶν οὐδὲν λέγουσι περὶ αὐτῆς. Ἀνάγκη ὅμως, νὰ ἔχωμεν ἀρχὴν τινα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου· διότι ἐὰν ἦτο ἀληθές, ὅτι ὁ ἀνθρώπος γεννᾶται ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, θὰ ἠδυνάμεθα ἐκ τούτου νὰ ἐξηγήσωμεν μετ' ἀκριθείας τὸν ἀνθρώπον ἐπὶ τῆς γῆς, αἱ δὲ γνώσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἀπεκτοῦμεν διὰ τῆς ἀκριβοῦς ταύτης μελέτης τοῦ ἀνθρώπου ἠθελον εἶσθαι ἱκαναί, ὅπως καταστήσωσιν εἰς ἡμᾶς καταληπτὰ τὰ αἷτια τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ κακοδαιμονίας αὐτοῦ· πρὸς δὲ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν διὰ τί ἔχει ἀνάγκην βοήθειας ὅπως ἀποβῇ ἠθικός καὶ ἀνυψωθῇ ἐκ τῆς ταπεινώσεως εἰς ἣν εὐρίσκεται ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ.

Ἀντικρούομεν λοιπὸν τὴν ἰδέαν ταύτην περὶ τῆς μεταδόσεως τῆς ἁμαρτίας· πρῶτον διότι δὲν ἔχομεν ἱκανὰς ἀποδείξεις μαρτυρούσας περὶ τούτου· δεύτερον δὲ διότι παραδεχόμεθα ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἐλεύθερος καὶ, ὡς τοιοῦτος, ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, τὰς ὁποίας πράττει κατὰ βούλησιν καὶ ἄνευ ἀνωτέρας ἐπιβολῆς. Ὑπὸ τοιαύτην μόνον ἔποψιν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἠθικὸν κακὸν. Εἶναι δὲ ἄδικον, ὅτι τὰ ἁμαρτήματα τῶν γονέων μεταδίδονται εἰς τὰ τέκνα τὰ ὁποῖα καὶ εὐθύνονται διὰ ταῦτα, ἐνῶ οὐ-

δολώς ἡμάρτησαν, ὡς μὴ τότε ὑπάρχοντα ἔτι. Ἡ διάνοια ἡμῶν ἀνθίσταται πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην, ὡς ὄλως ἀνυπόστατον. Ἐξ ἄλλου ὅμως εἰς μεγίστην περιερχόμεθα ἀμηχανίαν ὑπὸ τῆς παραδόσεως ὄλων σχεδὸν τῶν ἐθνῶν, ἧτις λέγει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅτε τὸ πρῶτον ἀνεφάνη ἐν τῷ κόσμῳ εὐρίσκετο ἐν πολλῷ τελειοτέρῳ καταστάσει, ἐξ ἧς ὡς ἐκ τῆς διαφθορᾶς του κατέπεσαν. Ἡ ἀμάθεια, ἡ βάρβαρότης καὶ ἡ κακοδαιμονία, ἐν αἷς διατελοῦσιν ἔτι βάρβαροὶ τινες λαοὶ ἤθελον εἶσθαι τότε ἢ καταστροφὴ τοῦ πολιτισμοῦ ἢ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ὁ χρυσοῦς, ὁ ἀργυροῦς καὶ ὁ σιδηροῦς αἰὼν ἤθελον εἶσθαι τὸ σύμβολον τῆς παρακμῆς, καὶ ὁ γενικὸς κατακλυσμὸς ἢ οἱ μεγάλοι καὶ μερικοὶ κατακλυσμοὶ καθὼς καὶ πᾶσαι αἱ κοσμολογικαὶ παραχαί ἤθελον εἶσθαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς παρακμῆς ταύτης.

Πρὸς δὲ ἐξετάζοντες καθόλου τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν, ἐν πρώτοις παράδοξόν τι φαινόμενον ἐκπλήττει ἡμᾶς, ὅτι δηλαδὴ δὲν εὐρίσκεται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ διηγετικῶς παλαίει ἐναντίον αὐτῆς. Αἱ διανοητικαὶ ὀηλονότι καὶ ἠθικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις ὑπερβαίνουσαι τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι ἔτι, καθιστῶσιν αὐτὸν ἐν διηγετικῷ πολέμῳ ἐναντίον τῆς φύσεως καὶ ἑαυτοῦ. ὠθούμενος δὲ ἐξ ἐμφύτου καὶ μυστηριώδους τινὸς προγνωστικῆς δυνάμεως, ἀείποτε πειρᾶται νὰ ἀνυψωθῇ, ἀύξηθῇ καὶ κραταιωθῇ, ἵνα ἀνεύρῃ ἀγαθόν τι, ὅπερ ἀνίκα εἰς αὐτόν. Δὲν δύναται ὅμως νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ, διότι πανταχόθεν παρουσιάζονται προσκόμματα καὶ οὕτω πάντοτε εἶναι δυστυχῆς. Ὑπάρχει λοιπὸν δυσαναλογία μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἀτομικότητα αὐτοῦ στοιχείων. Ἀδύνατον δὲ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τοιοῦτον ὄν, ὅπερ ἔχει ἐν ἑαυτῷ αἷτια διαμάχης καὶ διχονοίας, ἐξῆλθεν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πανσόφου καὶ παναγάθου Θεοῦ. Δυνάμεθα ὅθεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ εὐδαίμων ἐξεληθὴν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Δημιουργοῦ, διέφθειρεν αὐτὸς ἑαυτὸν παρεκκλίνας τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἣν ὁ Θεὸς διεχάραξεν αὐτῷ ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ πανσοφίᾳ καὶ παναγαθότητι· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἢ ἀθλία αὐτοῦ κατὰ ττασις, ἐν ἣ

γεννᾶται καὶ διατελεῖ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, δὲν πηγάζει ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἶναι συνέπεια τῆς διαφθορᾶς αὐτοῦ. Καίτοι δὲ ὁ ἄνθρωπος διεφθάρη καὶ ἐξηχρειώθη ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας δὲν κατέστραφεν ὅμως ἐξ ὀλοκλήρου τὴν θεϊκὴν αὐτοῦ φύσιν, ἀλλ' ἐξησθένησεν αὐτήν.

Ἴδου δὲ πῶς καὶ ἐν ὁποίᾳ καταστάσει τὸ ὄν τοῦτο, ὅπερ ἀποκαλοῦμεν βασιλεία τοῦ κόσμου, ἔνεκα τοῦ ὠραίου αὐτοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν ἐξόχων καὶ λαμπρῶν αὐτοῦ δυνάμεων, εἰσέρχεται εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Βλέπει τὸ φῶς ἐν μέσῳ στεναγμῶν, ἀγῶνων καὶ πόνων. Τὸ σῶμα ἔχον ἀνεστραμμένον καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ρίπτεται ἐπὶ τῆς γῆς ἔρπον ἐπ' αὐτῆς. Γεννᾶται ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐνδοίᾳ καὶ ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει ἐκτεθειμένον εἰς πάσας τὰς προσβολὰς τῆς φύσεως, μὴ δυνάμενον νὰ παρήξῃ οὐδεμίαν βοήθειαν εἰς ἑαυτὸ καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸ ἀπέναντι τῶν ἐξωτερικῶν προσβολῶν. Ἀντικείμενον ἄξιον οἴκτου καὶ εὐσπλαγγνίας ζῆ δὲ τῆς συνδρομῆς τῶν περὶ αὐτό, ἢ δὲ διατήρησις τῆς ἀδυνάτου αὐτοῦ φύσεως δεῖται ἐνδολεχοῦς καὶ περιπαθοῦς μερίμνης· ἐξ ὄλων τῶν ζώων ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ ἀσθενέστερον καὶ τὸ μᾶλλον εὐπρόσβλητον κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς γεννήσεώς του. Αἱ δυνάμεις αὐτοῦ τότε εὐρίσκονται ἔτι ἐν νεκρῇ καταστάσει. Τὸ πνεῦμά του εἶναι κεκαλυμμένον ὑπὸ παχέων καὶ μελανῶν νεφρῶν οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ, οὐδὲ νὰ ἴδῃ δύναται· οὐδένα ἀναγνωρίζει, οὐδὲ ὄλως ἐννοεῖ. Ἐτι δὲ καὶ τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ διατελεῖ. Καὶ ὅμως ἐκ τοῦ χάους τούτου, ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἡ φυγὴ αὐτοῦ, θὰ ἀναλάμψῃ ἡ αἴγλη τοῦ φωτός τῆς διανοίας του. Ἐκ τοῦ ἀσθενούς τούτου ὀμματος θὰ ἀναλάμψῃ ἡ πρώτη ἀκτίς τῆς ψυχῆς του· τὸ δὲ βλέμμα τοῦτο θὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀληθές, τὸ ὠραῖον, αὐτὸν τὸν Θεόν! Ἀλλ' ὅμως ὀπόσαι φροντίδες, ὀπόσαι κόποι καὶ μόχθοι καταβάλλονται, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ὕψιστον ἐκεῖνο σημεῖον. Μόλις δὲ ἡ διάνοια ἀρχίζει νὰ ἀναπτύσσεται ἐν τῷ παιδίῳ, καὶ ἰδοὺ εὐθὺς αὕτη δεῖκνυται δυσπιστοῦσα καὶ ἐχθρικῶς ἐκκειμένη πρὸς πᾶν τὸ περὶ αὐτήν. Μόλις δὲ ἀρχίζει νὰ ἐνεργῇ ἐλευθέρως, καὶ θέλει νὰ ὑπερίχῃ

πάντων καὶ πάντοτε τείνει πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν.

Ἐξετάσωμεν τὸν ἄνθρωπον καθ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς ἀναπτύξεώς του, καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ὑπάρχει πάντοτε ἡ διχόνοια καὶ ἡ διαμάχη· μέχρι δὲ τῆς σήμερον ἡ φιλοσοφία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ὁποῖα ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης διαιρέσεως καὶ τῶν διηνεκῶν τοῦ ἀνθρώπου παραχῶν. Ἄρα γε οὗτος εἶναι ἀπλῶς τὸ τέκνον τῆς γῆς, προϊόν τῆς φύσεως; Ἄλλ' ὅμως ἐὰν οὕτως ἔχῃ, διατί νὰ παρουσιάζεται ἐν τῇ φύσει τοιαύτη ἀνωμαλία; διατί ὁ βασιλεὺς οὗτος τῆς γῆς νὰ γεννᾶται ἀσθενέστερος πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ὄντων, ὧν μέλλει νὰ ἄρξῃ; διατί ἡ φύσις ἡ τοσοῦτον ἀφειδῆς διὰ τὰ μᾶλλον ἀτελεῖ καὶ ἐλάχιστα ἔντομα νὰ φαίνεται τοσοῦτον σκληρὰ διὰ τὸ πολυτιμότερον, τὸ εὐγενέστερον καὶ τὸ θαυμαστότερον τῶν προϊόντων αὐτῆς;

Ἐὰν, ὡς λέγουσι πολλοὶ τῶν φιλοσόφων, ὁ ἄνθρωπος ἦναι ἀπλοῦν ζῶον, διατί αὐτὸς μόνος μεταξὺ ὄλων τῶν ἄλλων ὁμοίων αὐτῷ ζώων εἶναι ἠναγκασμένος νὰ σχίζῃ τὴν γῆν καὶ καλλιεργῇ αὐτήν, ὅπως πορισθῇ διὰ τοῦ ἰδρώτος καὶ τῶν μόχθων αὐτοῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα; διατί νὰ ἐπαγγέλληται τὸν κτηνοτρόφον, τὸν δοῦλον, τὸν δῆμιον τῶν ἄλλων ζώων, ὅπως ἀποκτήσῃ τὰ ἀναγκαῖα αὐτῷ διὰ νὰ καλύψῃ τὴν γυμνότητά του καὶ κορέσῃ τὴν πείνά του; Ἐὰν, τῇ ἀληθείᾳ, ὁ ἄνθρωπος ἦναι ἀπλοῦν ζῶον κατ' οὐδὲν ὑπερέχον τῶν λοιπῶν, εἶναι βεβαίως καὶ τὸ σκληρότερον καὶ τὸ ἀθλιέστερον πάντων. Ἄλλ' οὐχί, ἀνακράζουσι οἱ φυσιολόγοι, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀληθῶς ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου τούτου ἕνεκα τοῦ πλεονεκτήματος, ὅπερ κέκτηται, τοῦ λόγου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἔχει συνείδησιν τῆς ἀτομικότητός του, καὶ δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ ἀντιβαῖνον εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ νὰ πράξῃ πᾶν τὸ συντεῖνον πρὸς ὄφελος αὐτῆς.

Πᾶν ὄν λογικὸν καὶ ἐλευθέρον εἶναι κύριον τῆς τύχης του ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἐνῶ τὰ ἄλλα πλάσματα ὑπέκουνται τυφλῶς εἰς τὴν φορὰν τοῦ μοιραίου αὐτῶν ἐνστίκτου. Καίτοι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, οὐχ ἥττον δὲν δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι τὸ

ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πλεονέκτημα τοῦτο συντείνει εἰς τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ, ἔτι δ' ὀλιγώτερον, εἰς ποῖον σκοπὸν ὁδηγεῖ αὐτόν. Μήπως ἡ διάνοια αὐτοῦ δὲν εἶναι ἡ καθιστᾶσα αὐτόν ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ καὶ ἐν τῇ διαφωνίᾳ, ἧτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς φύσεως καὶ αὐτῆς; Ἡ διάνοιά του ὠθεῖ αὐτόν ἐπιμόνως πρὸς κόρον τῶν ὀρέξεών του καὶ αὐτὴ αὐτὴ καταισχύνει αὐτόν, ὅποτε ἀνευ μέτρου παραδίδεται εἰς τὴν ἀκολασίαν. Ἐμβάλλει αὐτόν πάντοτε εἰς διενέξεις μετὰ τῆς συνειδήσεώς του, καὶ εἰς διαμάχην μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ. Καθίστησιν αὐτόν ἀνήσυχον ὡς ἐκ τῆς προορατικότητος καὶ τῶν ἐλπίδων, ἐκπλήττει αὐτόν διὰ τοῦ φόβου καὶ μάλιστα τοῦ τοῦ θανάτου, οὐτινος ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὸ μυστήριον. Ἡ διάνοια, ἠδύνατό τις εἰπεῖν, συντείνει μᾶλλον πρὸς αὐξησιν τῶν κακῶν καὶ ταλαιπωριῶν τῆς παρούσης ζωῆς καὶ πρὸς ἀνησυχίαν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν σκέψεων, ἢ πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ ἀπολαυσιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου. Ἡ ἡλικία τῆς ἀθωότητος, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος οὐδῶλως σκέπτεται, εἶναι συνάμα ἡ ἡλικία τῶν γλυκυτέρων ὀνείρων αὐτοῦ· ἡ ἀθωότης αὐτῆς ἧτις ἐστὶν ἡ ἄγνοια τοῦ κακοῦ καὶ τῆς δυστυχίας, ἀμαυροῦται ἄμ' ὡς ἡ διάνοια ἄρχεται ἀναπτυσσομένη, ἰσχυροῦσα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ αἴρουσα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἀχλὺν, ἧτις καλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀληθείας.

Ἐὰν, καθὼς τινες τῶν φιλοσόφων διίσχυρίζονται, ὁμοφωνοῦντες πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Πλάτωνος, ὁ ἄνθρωπος ἦναι πνεῦμα, ὅπερ προσκολλᾶται εἰς τι σῶμα τοῦ ὁποῖου αἱ ἀνάγκαι ἐκθέτουσιν αὐτόν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς φύσεως καὶ ἀναγκάζουσιν αὐτόν νὰ ὑπόκειται εἰς τοὺς νόμους τῆς ὕλης, τίς τότε ἡ αἰτία τῆς δουλείας καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τούτου, ὅστις κωλύει τὴν ἐνέργειαν τῶν ὠραιοτέρων δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, αἵτινες τότε ὑποτάσσονται εἰς τὰς διαθέσεις τῆς σαρκός; διατί ἡ ψυχὴ εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀθύσσω ταύτῃ, ἧτις καλύπτει αὐτήν ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ; διατί αὐτὴ ὑποτάσσεται εἰς τὴν ὕλην, ἐνῶ τούναντίον ἡ ὕλη ἔδει νὰ ὑπηρετῇ αὐτήν; Ἄρα γε ὁ Θεὸς προσκόλλησε τὴν ψυχὴν εἰς τὴν μάζαν ταύτην, ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος, ἧτις καταθλίβει καὶ κατα-

βασανίζει αυτήν; Ἄλλ' ὅμως τότε πᾶν ἄλλο δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἐπεδίωκεν ὁ Θεός, ἢ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πλάσματος, καὶ τότε ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης θλιβερᾶς αὐτοῦ καταστάσεως ἤθελεν εἶσθαι αὐτὴ ἡ πανσοφία καὶ παναγαθότης τοῦ ὑψίστου. Ἄρα γε ἡ ψυχὴ ἐξ οικείας βουλήσεως ἢ ἔνεκα τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἁμαρτήματος περιῆλθεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; ἀλλὰ τότε ἡ διάνοια αὐτοῦ θὰ ἦτο ἐξουδενημένη, πᾶσαι δὲ αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς καθὼς καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν θὰ ἔφερον τὸ στίγμα τῆς ἀτιμώσεως, Δὲν δυνάμεθα, τῇ ἀληθείᾳ, νὰ εὐρωμεν διέξοδον ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τούτῳ. Εἶναι ἀληθῶς δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις ὃν λογικόν, διηρημένον ἐν ἑαυτῷ, ὑποκείμενον, ἐν τῇ ἐνόησι τῆς ἀτομικότητός του, εἰς νόμους ἐναντίους καὶ οὕτω βασανιζόμενον ἐν ἑαυτῷ, ὃν ἐλεύθερον, ἀλλὰ πάντοτε ὑποκείμεν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς φύσεως, δημιουργηθῆν διὰ τὸ φῶς καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἀνθέξῃ πρὸς τῆς λάμψεως αὐτοῦ, ἀγαπῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ καταπαύστως παρακολουθοῦν τὴν αὐταπάτην, θαυμάζον τὴν ἀρετὴν καὶ μὴ ἔχον τὴν τόλμην καὶ τὴν στερεὰν θέλησιν νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὴν, ἐπιθυμοῦν τὸ ἀγαθὸν καὶ μὴ γινώσκον νὰ πράξῃ αὐτὸ, πράττον τὸ κακόν, ὅπερ ἀποστρέφεται, καὶ τέλος αἰσθανόμενον τὸν θάνατον προσεγγίζοντα μὲ τὴν γλυκεῖαν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ζήσῃ ἔτι. Εἶναι δύσκολον, λέγομεν, νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τις ὅτι τοιοῦτον ὃν εὐρίσκεται ἐν δεινῇ καὶ ἀνωμάλῳ καταστάσει, τοιοῦτον ὃν ἀντιβαίνει πρὸς τὴν φύσιν καὶ τοὺς νόμους αὐτῆς, τοιοῦτον ὃν εἶναι ἡ ἀταξία. Καὶ ἐὰν οἱ γονεῖς ἐκάστου ἀνθρώπου γεννῶνται ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ἐὰν εἰ πρόγονοι ἡμῶν οἱ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ἀφροστῶτες τοιοῦτον διήγαγον βίον ὡς οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, ἐὰν αὕτη ἦναι ἡ φυσικὴ κατάστασις παντὸς θνητοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, τί ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν λογικῶς καὶ φιλοσοφικῶς σκεπτόμενοι ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἐν σφαλερᾷ θέσει ἐναντίᾳ τῆς φύσεώς του, τοῦ κυρίου αὐτοῦ νόμου καὶ τοῦ προορισμοῦ; Τίς δὲ ἔθεσεν αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει; Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦναι πάνσοφος καὶ πανάγαθος, ὥφειλε βεβαίως νὰ μὴ δημιουργήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ καταστάσει

ταύτῃ· διότι ἀντὶ νὰ δωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ζωὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, θὰ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν διὰ παντὸς εἰς τὸν θάνατον καὶ τὰς ἀλγηδόνας. Ὅθεν κατὰ τὴν λογικὴν οἶον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος διεφθάρει κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς γεννήσεώς του, παραβὰς σπουδαῖον καθῆκον, τοῦ ὁποῦ ὑφίσταται νῦν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὰς συνεπείας. Ἐκτὸς τῆς ἐξηγήσεως ταύτης τὸ πρόβλημα τοῦτο τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ κόσμῳ μὲ τὰς ἀντιθέσεις τὰς παρουσιαζομένας εἰς τοὺς συλλογισμοὺς ἡμῶν, μένει ἀνεξήγητον. Θὰ ἀνγκασθῶμεν ὁ ἐπὶ τέλους νὰ παραδεχθῶμεν τοὺς λόγους τοῦ διαστίμου Πασκάλ, ὅστις λίαν εὐσεβῆς φαίνεται πρὸς τοῦτοι «Ὁ δεσμός τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καταστάσεως ἡμῶν λαμβάνει τὰς ποικίλας αὐτοῦ πλοκὰς ἐν τῇ ἀβύσσῳ ταύτῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος θὰ εὐρίσκατο ἐν τοσοῦτῃ δυσχερεστέρῃ θέσει ἄνευ τοῦ μυστηρίου τούτου, καθόσον τὸ μυστήριον τοῦτο εἶναι ἀκατάληπτον εἰς αὐτόν.»

ΛΕΩΝ. Α. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ

Ἐπῆρξεν Ἕλληνας ἐπὶ γῆς τὸν Ἕλληνα ἀγαπήσας.
Κ' ὑπὲρ πατρίδος καὶ πτωχῶν νυχθημερόν μοχθήσας,
καὶ ἦτον ὁ . . . Ζαρίφης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ. Καὶ αὐτὴ μόνη ἡ ἀπαγγελία τοῦ ὀνόματος τούτου ἀρκεῖ ὅπως γαλθανίσῃ καὶ τὴν μᾶλλον ἀναίσθητον καὶ ψυχρὰν ἑλληνικὴν καρδίαν· δυνάμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἐρριζώθη ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὅτι αἱ ἀπειραι τοῦ ἀπαραμίλλου τούτου κατὰ τὴν γενναϊότητα ὁμογενοῦς ἀγαθοεργίαι ἐγέννησαν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενοῦν ἐν αἰσθημα ὑπερτάτης εὐγνωμοσύνης, ἀπεριορίστου λατρείας, εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ, ὅπερ εἰς μάτην θὰ ἀποπειρώμεθα νὰ ἀναλύσωμεν καὶ παράσχωμεν τοῖς ἀναγνώσταις μας ἰδέαν τινα τῆς ἱερότητος αὐτοῦ. Ἐννοῶμεν πληρέστατα ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ πληρώσωμεν οὐχὶ μίαν ἢ δύο σελίδας ἀλλ' ὀλόκληρα τεύχη τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου», ἂν θελήσωμεν νὰ ἀφηγηθῶμεν τὰς

πολυειδεῖς ἀγαθοεργίας τοῦ ὄντως φιλανθρώπου τούτου ὁμογενοῦς, τοῦ γενναίου τούτου τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων προστάτου.

Οὐδόλως ἀπατῶνται, καθ' ἡμᾶς τοῦλάχιστον, οἱ φρονοῦντες ὅτι ἡ ἀγαθότης τῆς ψυχῆς ἀποτυπῶνται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου μορφῆς· ἰδέτε τὸ πρόσωπον τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ (1) ἀπαντήσατέ ποτε φυσιογνωμίαν γλυκυτέραν, μορφὴν ἀγγελικοτέραν; Καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλειτέρας ἂν διατελῆ τις ἐναντίον τοῦ μεγατίμου τούτου ὁμογενοῦς προκαταλήψεως δὲν δύναται πάλιν ἀφ' οὗ ἀπαξ ἐνατενίσῃ πρὸς αὐτὸν νὰ μὴ θαυμάσῃ τὰ ἀγγελικά αὐτοῦ χαρακτηριστικὰ καὶ μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ φυσιογνωμία αὐτοῦ καταδείκνυσι προφανέστατα ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐγεννήθη διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς δυστυχεῖς, νὰ παρηγορῇ καὶ περιθάλη τὸς πάσχοντας.

Μία καὶ μόνη λέξις, ἡ λέξις ἀγαθοεργία χαρακτηρίζει ἀπαντὰ τὸνμέχρι τοῦδε βίον τοῦ ἐξόχου ὄντως τούτου ἀνδρός· ἀγαθοεργάτινα μάλιστα αὐτοῦ ἐπεισόδια ἐμπερικλείουσι τοσαύτην δόσιν ἀμέτρου καὶ ὑπερανθρώπου, οὕτως εἶπειν, γενναιότητος ὥστε ἂν ἀνελαμβάνωμεν νὰ ἐκθέσωμεν ταῦτα, οἱ μὲν τῶν ἀναγνωστῶν μας ἤθελον χαρακτηρίσει ἡμᾶς ὡς ὑπερβολικούς ἐν τῇ ἀφηγήσει μας, οἱ δὲ—καὶ οὗτοι θὰ ὤσιν οἱ οὐδεμίαν ἐπὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀγαθοεργίαν νὰ ἀναγράψωσιν ἔχοντες—ἤθελον εἶπει ὅτι τὰ ἐπεισόδια ταῦτα εἰς ἃ ἐξεικονίζεται ὡς ἐν κρυσταλίνῳ κατόπτρῳ τὸ ἀγαθοποιὸν τοῦ γενναίου φιλανθρώπου πνεῦμα, ὀφείλουσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν εἰς τὴν ζωηρότητα τῆς ἡμετέρας φαντασίας.

Αἱ ἀγαθοεργίαι τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ δύνανται νὰ διαιρηθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας: εἰς δωρεὰς πρὸς τὰ φιλανθρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καταστήματα καὶ εἰς συνδρομὰς καὶ ἐλεημοσύνας ἃς δὲν παύει διανέμων καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καθ' ἐκάστην ὥ-

[1] Ἡ διεύθυνσις τοῦ Γραφ. Κόσμου ζωηρὰν αἰσθάνεται λύπην ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν ἤδυνήθη νὰ εὑρῇ τὴν εἰκόνα τοῦ κ. Ζαρίφη ὅπως κοσμήσῃ δι' αὐτῆς τὸν Γραφικὸν Κόσμον. Ἐπιφυλάτεται δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ.

ραν, καθ' ἕκαστον λεπτὸν πρὸς πᾶσαν πάσχουσαν ὑπαρξίν ἣτις πιεζομένη ὑπὸ τὸ βᾶρος φρικτῆς ἀνάγκης ἀπευθύνεται μὲ μίαν ἀναφορὰν εἰς τὴν χεῖρα καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν φιλόστοργον τοῦτον πατέρα, τὸν κοινὸν ἀδελφόν, τὸν γενναῖον ὁμογενῆ ἐκλιπαροῦσα τὴν χρηματικὴν αὐτοῦ ἀρωγὴν.

Αἱ πρῶται τῶν ἀγαθοεργιῶν τούτων διασαλπίζονται ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων μας ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἐτέρου ἄκρου τῆς γῆς· τὸ δὲ δημόσιον ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει νέας καθ' ἐκάστην τοῦ ἀκαμάτου τούτου φιλανθρώπου δωρεὰς ἀνοίγει ἐκπληκτοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐρωτᾷ: «Εἶναι λοιπὸν ἀνεξάντλητος οὗτος ὁ Ζαρίφης;» Ἄν ἦτον ὅμως δυνατόν νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν δημοσιότητα αἱ πρὸς τοὺς ἰδιώτας, αἱ ἡμῶν ἐπίσημον δηλονότι χαρακτῆρα φέρουσαι δωρεαὶ τοῦ ὄντως ἀνεξάντλητου τούτου ὁμογενοῦς, ἡ ἀπορία τοῦ δημοσίου ἤθελε μεταβληθῆ εἰς ἀληθῆ ἐκπληξίν, εἰς πραγματικὸν θαυμασμὸν καὶ θὰ δικαιουῖται νὰ θεωρῇ τὸν σεπτὸν τοῦτον τοῦ ἔθνους ἡμῶν πατέρα ὡς ὑπερφυσικόν τι ὄν, οὕτινος ἡ καρδία ἀποτελεῖται ἐκ στοιχείων διαφερόντων ὅλως ἐκείνων ἃτινα ἀποτελοῦσι ἐκείνας τῶν λοιπῶν θνητῶν. Ὁ ἐν Τουρκίᾳ ἔλλητισμὸς θὰ διετέλει ἀναντιρρήτως εἰς σημεῖον πολὺ διάφορον ἐκείνου ἐν ᾧ διατελεῖ ἂν εἶχε τὸ ὑπέρτατον εὐτύχημα νὰ ἀριθμῆ μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἓνα ἕτερον ΖΑΡΙΦΗΝ· ἡ φυσικὴ αὕτη πρὸς τὸ ἀγαθοεργεῖν τάσις παρ' οὗ δὲν ἔστι—τολμῶμεν οὐδεμίαν νὰ ποιήσωμεν ἐξαιρέσιν—τῶν λοιπῶν μεγαπλοῦτων ἐπίσης ὁμογενῶν τῆς πόλεώς μας τοῦλάχιστον ἀπαντᾶται.

Σεβόμενοι τὸ ἀπόρητον μυστικῶν τιμῶν τοῦ γενναίου φιλανθρώπου ἀγαθοεργιῶν, ἀπέχομεν ἀπὸ τοῦ νὰ φέρωμεν ταύτας εἰς φῶς, ἄλλως καὶ ἡ ἀτεχνεστέρα καὶ ἀπλουστέρα αὐτῶν ἀφηγήσις θὰ ἤρκει νὰ καταδείξῃ ὅτι τὰ ἀνωτέρω εἰσὶν ἀτελής ὅλως ἐξεικῶνησις τοῦ ἐξόχου τούτου φιλανθρωπικοῦ πνεύματος.

Σημειωτέον ὅτι τὸ δεῦτερον τοῦτο τῶν φιλανθρώπων αὐτοῦ πράξεων εἶδος ἀποτελεῖ καὶ τὸ ὀγκωδέστερον βιβλίον τοῦ ἐνεργητικοῦ τῶν ἀναριθμητῶν αὐτοῦ ἀγαθοεργιῶν.

Δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ἀποκρύψωμεν ὅτι ὑπάρχουσι

κακόβουλά τινά ἀνθρωπάρια, ὧν τὰ γλίσχρα καὶ καχεκτικά πνεύματα ἐπαναστατοῦσιν ἐπὶ τῇ ἐκαστοτε ἀνελίξει τῆς ἐκτάκτου καὶ πρωτοφανοῦς πράγματι ἐλευθεριότητος τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ, ἀγωνίζονται δὲ ὅπως ἐμφυσήσωσι τὸν φαρμακερὸν αὐτῶν ἴον καὶ ἐλαττώσωσι τὴν λάμψιν τῶν θαυμασίων τῆς εὐγενοῦς ταύτης καρδίας πράξεων· ἐπὶ δὲ τῇ ἀγγελίᾳ ἐκάστης νέεα αὐτοῦ δωρεὰς τὰ σπασμοδικὰ χεῖλη των δὲν παύουσιν ἀνομασσοῦντα μετὰ κακοβούλου μειδιήματος: «Τὰ δίδει διὰ νὰ τὰ γράφουν αἱ ἐφημερίδες»!!!...

Καὶ ὅμως οἱ μουσαροὶ οὗτοι κακεντρεχεῖς δὲν γνωρίζουν ἢ προσποιῶνται ὅτι ἀγνοοῦν ὅτι ὑπάρχουσιν ἀπειραὶ ἄλλαι ἐπίσης γενναῖαι δωρεαὶ ἅς διασπείρει καθεκάστην ἀπανταχοῦ ἡ δεξιὰ τοῦ γενναίου δωρητοῦ χωρὶς νὰ λαμβάνη ἀκριβολεκτικῶς γνῶσιν ἢ ἀριστερὰ, καὶ αἵτινες ἀν ἐδημοσιεύοντο ἤθελον πληρώσει πλέον ἢ μίαν τῶν πυραμιδείων στηλῶν τοῦ μεγαλοσχημοῦ «Νεολόγου».

Ἡ ἀπεριόριστος ἰδία μετριοφροσύνη τοῦ ἀγαθοῦ ἀκριβῶς ἢ ὑπέροχος ἐκείνη ἀρετὴ ἣτις ἀνοῦσιν ἐπὶ μᾶλλον τὸν ἀληθῶς εὐαγγελικὸν τούτον ἄνδρα. Εἰς ἐμὲ αὐτὸν παρουσιάσθη πλέον ἢ ἄπαξ εὐκαιρία ὅπως σχηματίσω τὴν ἐντελεστάτην περὶ τούτου πεποιθήσιν.

—«Θὰ γράψω ὀλίγας γραμμάς περὶ τοῦ βίου σας, κύριε Ζαρίφη, τῷ ἔλεγον ἐσχάτως.

—«Ὅχι, ὄχι, παιδί μου, δὲν τὸ θέλω, μὴ σὲ παρακαλῶ, μὲ ἀπῆντησεν ὁ γλυκὺς γέρον δια τοῦ πατρικοῦ του ἐκείνου μειδιήματος, ἐν ᾧ τοσοῦτον εὐκρινῶς ἐξεικωνίζεται ἡ ἐξοχος τῆς εὐαγγελικῆς αὐτοῦ ψυχῆς ἀγαθότης, καὶ δι' οὗ ἐπιχείει πάντοτε εἰς τὰς πασχούσας καρδίας ὑπερτάτης παρηγορίας καὶ ἀνακουφίσεως βάλσαμον.

Δὲν ἐπιχειροῦμεν νὰ γράψωμεν πλείοτερα περὶ τοῦ ἐξόχου τούτου φιλανθρώπου. Ἡ φρικώδης ἀγωνία ἐν ᾗ διετέλεσε καθ' ὅλην τὴν προπαρελθούσαν Κυριακὴν πᾶσα τάξις τοῦ δημοσίου τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης μέχρι τῆς κατηγορηματικῆς διαψεύσεως τῆς τοσοῦτον διαδοθείσης ὑπὸ τινων κακοβούλων φήμης τῆς ὑπὸ ληστρικῆς συμμορίας συλλήψεως τοῦ πολυτίμου καὶ προσφιλοῦς διὰ πάντας τούτου ὁμογενοῦς κατέδειξεν ὅτι σύμπας

ὁ πληθυσμὸς τῆς πρωτευούσης, ἀνεξαρτήτως ἔθνικότητος καὶ δόγματος, τρέφει πρὸς τὸν ἐξοχὸν ἄνδρα ἐν εἶδος ἀπεριόριστου πρὸς αὐτὸν ἀγάπης, ἣτις ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐκδηλοῦται πρὸς αὐτὸν δι' ἐνδείξεων εὐλικρινοῦς συμπαθείας καὶ ἀπεριόριστου σεβασμοῦ.

Δίδοντες πέρασ εἰς τὴν βραχείαν ταύτην τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ σκιαγραφίαν ἣν πετώντι καλὰ μὲν διεχαράξασμεν ἀφίνομεν εἰς ἄλλους δεινοτέρους ἡμῶν κατὰ τὴν δύναμιν καὶ γλαφυρότητα τοῦ καλὰ μὲν ὅπως διαζωγραφίσωσιν ἐπιτυχέστερον τὴν θαυμασίαν τοῦ κλεινοῦ τούτου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους εὐεργέτου εἰκόνα. Εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ θέλει ἀναγράψαι χρυσοῖς γράμμασιν ἐν τοῖς δέλτοις αὐτῆς ἢ μέλλουσα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἱστορία· ἡ δὲ γραφὴ τοῦ μεταγενεστίου ἱστορικοῦ δὲν θὰ λείψῃ νὰ γράψῃ ὅτι «Ὅποτε οἱ ἐν Τουρκίᾳ Ἕλληνας διετέλουν εἰς τὴν ἀτυχεστέραν τῆς ὑπέρβειος αὐτῶν περιόδου, ὅποτε ἡ δυστυχία εἶχεν ἐπιχθῆ παρ' αὐτοῖς εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτῆς σημείον, ἡ θεία Πρόνοια ἠθέλησεν ὅπως ἀναφανῆ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν εἰς φιλόστοργος πατὴρ, εἰς ἀνεξάντλητος εἰς γενναιοδωρίας ἀδελφός, εἰς τέλος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ, ὅστις ἐμόχθη νυχθημερόν ὑπὲρ ἀνοψώσεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ περιωπὴν καὶ ὅστις εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ δὲν ἐπίστασε νὰ ἀριερώσῃ ἄπασαν τὴν ζωὴν, τὴν περιουσίαν, τὴν ὑπαρξίν τέλος αὐτοῦ.»

Δὲν ἀποκρύπτω ὅτι ἠθέλον θεωρήσει ἐαυτὸν δυστυχῆ, δυστυχέστατον, ἐν τὰ περὶ τοῦ κλεινοῦ τούτου ὁμογενοῦς γραφόμενά μου ταῦτα χαρκτηρισθῶσιν ὑπὸ κακοβούλων τινων ὡς θυμιάματα ἅτινα καίω πρὸς τὸν γενναῖον τούτον ἄνδρα ὅπως ἐκλιπαρήσω τὴν εὐνοίαν καὶ προστασίαν αὐτοῦ. Ὁ κ. Ζαρίφης ἐπιδείκνυσι ἀπεριόριστον ἀγαθότητα πρὸς πάντας τοὺς ὁμογενεῖς· ὁμολογῶ δὲ ὅτι ὁσάκις ἐζήτησα τὴν προστασίαν του οὐδέποτε ἠρνήθη καὶ εἰς ἐμὲ ταύτην. Ἐν τούτοις τὰς ὀλίγας ταύτας περὶ τοῦ μεγατίμου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους προστάτου γραμμάς τὰς ἐγράψα συνεπεῖα θερμῆς καὶ ἐπιμόνου τῆς φίλης διευθύνσεως τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» παρακλήσεως φρονούσης ὅτι διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐστὶν καὶ ἀτελοῦς ταύτης σκιαγραφίας τοῦ ἐνδόξου τούτου φιλανθρώπου θέλει ἀποκτήσει τίτλους ἐπὶ τῆς δημοτικότητος τοῦ ἀπανταχοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου.

Ἐν Κ]πόλει τῇ 13 Μαΐου 1880.

Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΗΣ.

ΣΑΒΒΑ ΠΑΣΣΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ « Γραφικοῦ Κόσμου » ὑπόσχεται νὰ δημοσιεύσῃ προσεχῶς τὴν βιογραφίαν τοῦ ἀνωτάτου τούτου λειτουργοῦ ἅμα ὡς ἡ Α. Ε. εὐαρεστηθῆ νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῇ τούτο.

ΓΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΑ.

(Διήγημα Ἀλεξάνδρου Δουμά).

Ἡ νύξ ἦτο ὠραία. Ὁ πύργος πλήρης θορύβου καὶ κινήσεως, ἐξέπεμπε χειμάρρους φωτὸς καὶ ἀρμονίας· εἰς τὰς αἰθούσας κυρίαὶ περικαλλεῖς, νέοι κομψοί, παρεδίδοντο ἀμέτρως εἰς τοῦ χοροῦ τὰς κινήσεις. Τὸ μέγαρον ἅπαν ἐστόλιζον πολύ-

τιμα κοσμήματα καὶ ἄνθη παντοδαπά.

Ὁ Μαρκίων Λουὶς Μαιλλὰν πανηγύριζε, μετὰ λαμπρότητος ὅλως ἡγεμονικῆς, τὴν ἑορτὴν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ἑαυτοῦ εἰς τὸν εἰς Ἀνζοῦ πύργον του.

Μόνος ἴσως μεταξὺ ὄλων, ὁ υἱὸς τοῦ Γάστων, ἐφαίνετο μελαγχολικὸς καὶ σύννου, ὑπὸ τὴν λαμπρὰν στολὴν του, καὶ καθ' ἦν στιγμὴν ἡ ἐξαφίς τοῦ χοροῦ ἠδύνατο εὐκολώτερον νὰ κρύψῃ τὴν

ἀπουσίαν του, ἐμακρύνθη, καί, διὰ μυρίων περιστροφῶν, διευθύνθη πρὸς τὴν μικρὰν λίμνην τῶν παραδείσων τοῦ πύργου.

Αὐτοῦ γυνὴ τις τὸν περιέμενε. Ἦτον ἐνδευμένη ἀπλῶς μὲν, ἀλλὰ χαριέντως. Ἡ ὤχρὰ λευκότης τοῦ προσώπου της, οἱ μαῦροι καὶ ὑγροὶ ὀφθαλμοὶ της, ἡ ἀρχαϊκὴ προτομή της, ἡ πυκνὴ κόμη καὶ αἱ ὀφρῦς της ἐδήλουν ἐν αὐτῇ φύσιν σοβαρὰν, περιπαθῆ, ρεμβώδη, γλυκεῖαν καὶ ὑπερήφανον ἐνταυτῷ.

— Μ' ἐπερίμενες, Ἰωάννα, εἶπεν ὁ Γάστῳν μετὰ φωνῆς τρυφερᾶς.

Καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ ἐδωλίου παρὰ τὸ χεῖλος τῆς λίμνης.

— Ναί, ἦλθα, ἀπήντησεν ἡ νέα-γυνή, διότι σὲ τὸ ὑπεσχέθη, ἀλλ' ἦλθα διὰ τελευταίαν φορὰν.

Ὁ Γάστῳν τὴν ἐθεώρησε περίλυπος καὶ ἐκστατικός.

— Ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἡσυχία μ' ἐπιτάττουσι τὸ νὰ μὴ σὲ ἰδῶ πλέον· ἡ ἐδική σου τιμὴ, Γάστῳν, ἀπαιτεῖ τοῦ νὰ παύσης καταδιώκων με . . . Ἡ ξεύρω τί θὰ μὲ ἀποκριθῆς, ὅτι μὲ ἀγαπᾶς, δὲν εἶναι οὕτω; Λοιπὸν ἂν ἀποποιηθῆς τὴν αἴτησίν τὴν ὁποῖαν σὲ ἀποτείνω τώρα, θέλεις ἀποδείξει ὅτι ὀλίγην λαμβάνεις μέριμναν περὶ τῆς εὐτυχίας μου. Ὅχι, Γάστῳν, ἡ Ἰωάννα Δελωνναῖα, δὲν δύναται νὰ γενῆ σύζυγος τοῦ μαρκιῶνος. Μαλλὰν ἀνήκοντος εἰς οἰκογένειαν εὐγενῶν, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι θυγάτηρ καὶ χήρα στρατιώτου. Ὅχι θὲν θέλω νὰ γενῶ πρόσκομμα εἰς τὸ μέλλον σου, εἰς τὸ μεγαλεῖόν σου. Ὁ πατήρ σου ἔθικεν ἐν σοὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἀλαζονεῖαν καὶ τὴν ἐλπίδα.

— ὦ! ἀλλὰ σὲ ἀγαπῶ πλέον τῆς φιλοδοξίας, πλέον τῆς δόξης καὶ τοῦ μέλλοντός μου, πλέον παρὰ τὸν κόσμον ἅπαντα.

— Εἰς τὴν ἡλικίαν σου, Γάστῳν, ὀμιλοῦσιν ὅλοι οὕτω. Σήμερον λησμονεῖς τὸ μέλλον, διὰ νὰ σκέπτεσαι μόνον περὶ τοῦ παρόντος. . . Ἀλλὰ ὁ κόσμος ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου χρεωστεῖς νὰ ζήσης . . .

— Ἀλλ', Ἰωάννα, σὺ ἀγνοεῖς τὸ τί ὑποφέρω, ἀγνοεῖς τὴν ἰσχὺν τοῦ ἔρωτός μου· δὲν εἶναι ἀπερίσκεπτος, δὲν εἶναι ἐφήμερος, ποίας ἀποδείξεις ἀπαιτεῖς, εἰπέ τί θέλεις νὰ πράξω, Ἰωάννα, φιλότατη Ἰωάννα, διὰ νὰ πεισθῆς ὅτι τὴν ἀγάπην μου ταύτην τίποτε δὲν δύναται νὰ τὴν μεταβάλλῃ;

Καὶ ὁ Γάστῳν ἔπεσε εἰς τοὺς πόδας τῆς Ἰωάννης παρακαλῶν, δεόμενος.

Προσεπάθησε καὶ τότε ἡ ἀρίστη γυνὴ ν' ἀποτρέψῃ τὸν νέον ἀπὸ τὰ ἄφρονα, κατ' αὐτήν, σχεδὶά του, καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ οὕτω σιωπὴν εἰς τὰς

κινήσεις, εἰς τὰς ἀλγυδόνας τῆς ἰδίας καρδίας της, διότι ἠγάπα καὶ αὐτή.

Ἀλλ' ὁ Γάστῳν ἐπιμένων εἰς τὸ αἰσθημὰ του, — Ἰωάννα, λέγει, θέλεις νὰ γίνῃς σύζυγός μου; Ἰωάννα τί μ' ἀποκρίνεσαι;

Ἡ νέα ἐτιώπα.

— Ἰωάννα, ἐξηκολούθησεν ὁ Γάστῳν, λέγε, ἔχεις πίστιν εἰς τὸν λόγον μου, εἰπέ, ἔχεις πίστιν εἰς τὸν ἔρωτά μου;

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ Ἰωάννα, τείνουσα τὴν χεῖρά της εἰς τὸν Γάστῳνα. Πιστεύω, ὡς πιστεύω εἰς ἐμαυτήν, ὡς πιστεύω εἰς τὸν Θεόν, Γάστῳν, σὲ ἀγαπῶ.

Ὁ Γάστῳν δὲν ἤρπασε τὴν χεῖρα ταύτην διὰ νὰ τὴν καταφιλήσῃ, δὲν ἐρίφηθῃ εἰς τοὺς πόδας τῆς νέας, ἀλλ' ἀνηρέθη, καὶ, μὲ φωνὴν συγκινήσεως, ὄχι δὲ καὶ τρέμουσαν,

— Ἰωάννα, εἶπε, θὰ γίνῃς σύζυγός μου, καὶ ἐπειδὴ περὶ τῆς εὐτυχίας μου φαίνεσαι φοβουμένη, ὑπόσχομαι ἐνώπιόν σου, ὅτι θὰ ἦμαι εὐτυχής. Θὰ ἦμαι εὐτυχής, Ἰωάννα, καὶ σὺ, καὶ σὺ θὰ ἦσαι εὐτυχής δι' ἑμοῦ διὰ τῆς εὐτυχίας μου.

Κρότος βημάτων ἠκούσθη. Ὁ Γάστῳν ἔσυρε τὴν Ἰωάνναν εἰς τὴν λέμβον, ἥτις ἦν δεδεμένη εἰς τὸ χεῖλος τῆς λίμνης καὶ ἐμακρύνθη εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν εὐτυχίαν του.

Αἱ κῶπαι ἔπαιον ἑναρμονίως τὰ σιωπηλὰ ὕδατα, αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης ἔτρεμον ἀντανάλλόμεναι εἰς τοὺς αὐλακὰς τῆς λέμβου, οἱ ἀστῆρες ἔλαμπον εἰς τὸ στερέωμα. Πανταχοῦ ἡ μυστηριώδης γαλήνη τῆς νυκτός. Αἱ μακριναὶ λάμψεις ἐφαίνοντο ὡς ὀπῶραι φωτὸς ἐρριμμένα εἰς τὸ φύλλωμα. Οἱ ἤχοι τῆς μουσικῆς, τοὺς ὁποίους ἐμετρίαζεν ἡ ἀπόστασις, ἐφθάνον ἐκ διαλειμμάτων ἐπὶ πτερύγων τῆς αὔρας, πλήρεις τοῦ ἀρώματος τῶν ἀνθέων.

Ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Γάστῳν δὲν ὀμίλουν. Ἡ καρδία τῆς Κ. Δελωνναίου κατεκλύζετο ὑπὸ ἐξάλλου ποιήσεως. Ἀνεμὸς χλιαρὸς καὶ ἑλαφρὸς ἔπνεεν εἰς τὴν κόμην της καὶ ἐδρόσιζε τὸ μέτωπόν της. Ὁ δὲ Γάστῳν ἀρεῖς τὰς κῶπας νὰ πλέωσι μόναι, καὶ κρατῶν τὴν χεῖρα τῆς Ἰωάννης,

— Ὅποια ἐξαίσιος νύξ, εἶπεν. Ἰδὲ, οὔτε ἐν σύννεφον εἰς τὸν ὠραῖον τοῦτον γλαυκὸν οὐρανόν, κρεμῶμενον ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας, οὔτε μία-ρουτίς ἐπὶ τοῦ διαυγοῦς τούτου ὕδατος! Καὶ ἰδὲ ἐπίσης τὴν χαρὰν τῆς καρδίας ταύτης τὴν ὁποῖαν ἐπαρηγόρησας καὶ κατέθελξας καὶ εἶπέ, Ἰωάννα, ἐὰν δὲν μᾶς ἀναμένη εὐτυχία!

Ἡ Ἰωάννα ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς νὰ κλίνη ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Γάστῳνος.

— 'Ομίλει, επανελάμβανεν ὁ νέος, εἶπε ὅτι ἔχεις πεποίθητιν εἰς ἐμέ, εἰς τὸ μέλλον.

Ἡ Ἰωάννα ἦς τὸ πρόσωπον ἐρώτιζε θεία τις αἰδῶς ἀπεκρίνετο.

— Τί νὰ σὲ εἰπῶ; "Ὅτι σὲ ἠγάπησα πολὺ ταχέως, ὅτι πρὸ πολλοῦ σὲ ἀγαπῶ· ὅτι, ἐπάλαισα πρὸς τὸ αἰσθημα τοῦτο, ὅτι ἔπρεπε νὰ σὲ φύγω, ν' ἀντισταθῶ, ὅτι δὲν εἶχα τὴν γενναϊότητα, ὅτι ἐνίκησας ἐπὶ τέλους, Γάστων, καὶ ὅτι ἤδη σ' ἔδωκα τὴν καρδίαν μου διὰ παντός καὶ ὀλόκληρον.

'Ἄλλ' ὁ Γάστων δὲν ἠδύνατο νὰ μένη πολλὴν ὥραν μακρὰν τοῦ χοροῦ, ἔπρεπε νὰ χωρισθῶσιν. Ἐπανῆλθον εἰς τὴν ὄχθην, ἀπεχαιρέτησαν ἀλλήλους εἰκοσάκις καὶ ἐχωρίσθησαν.

Καὶ ὁ μαρκίων Μαιλλάν, κεχυρμένος ὀπισθεν αὐτῶν εἰς τὸ φύλλωμα, ἐψιθύρισε βραδέως καὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Θεέ μου, διαφύλαξόν μοι τὸν υἱόν μου!

B'.

'Ὁ Γάστων ἦτον εἴκοσι καὶ τεσσάρων ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, καὶ εὐγενῆς τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς τρόπους. Τὴν φύσιν ἦτο περιπαθῆς ἄμα καὶ σοβαρὸς καὶ ἐπίμονος. Μονογενῆς υἱὸς, κληρονόμος μεγάλου ὀνόματος, τελευταῖος βλαστὸς ἐνδόξου οἰκογενείας, ἐλάβε παρά τοῦ πατρός του ἀγωγὴν στερεάν. Τὴν νεότητά του κατέτριψε εἰς ἀσχολίας καὶ μελέτας σπουδαίας, εἰς τὰς ὁποίας προσεπάθησε νὰ φέρῃ αὐτὸν ὁ πατήρ, διότι παρά τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας ὁ φιλόδοξος οὗτος ἀνὴρ ἠθέλεν ὥστε ὁ υἱὸς του νὰ στολιζέται καὶ δι' ἰδίων ἀρετῶν. Διὸ εἰκοσαετῆς ὁ Γάστων κατεῖχεν ἤδη ἐν τῇ διπλωματίᾳ σπανίαν καὶ ζηλωτὴν εἰς τὴν ἡλικίαν του θέσιν. Εἰς τὰ σχέδια ταῦτα συνετέλεσε καὶ τὸ φιλότιμον καὶ φιλόδοξον τοῦ νέου, καὶ ὁ μαρκίων ὑπερέχαιρε βλέπων τὸ τέκνον τοῦτο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου επανεπαύοντο ὅλαι αἱ ἐλπίδες ἐνδόξου οἰκογενείας· ἐν ἐνί, ὁ υἱὸς οὗτος ἦτο ἡ χαρὰ, ἡ διηνεκὴς ἐνασχόλησις, ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ πατρός του.

'Ὁ κ. Μαιλλάν ἦτο ἐξηκοντούτης. Σιδηροῦς τὸν χαρακτήρα, ἀτρόμητος τὴν καρδίαν, εὐρέθη εἰς τοὺς πολέμους τῆς Βανδέας. Τοποτηρητὴς τοῦ Σαρρέττ, κατεπολέμησε μετ' αὐτοῦ τοὺς δημοκρατικούς εἰς εἴκοσι μάχας, περαιωθέντος δὲ ταῦ πολέμου, διετήρησε φήμην ἀμώμητον καὶ ἐλατρεύετο παρά τῶν συνεπαρχιῶν του, ὥστε ἐπανερχομένων τῶν Βουρβόνων, ἡ ἐπιρροή του ἦν μεγίστη ἐν τῇ κυβερνήσει, καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων εὐπατριδῶν.

Τὸν Γάστων, ὡς εἶπομεν, ἀνέθρεψεν ὁ μαρκίων μετὰ τῆς δυνατῆς ἐπιμελείας, ἀλλ' ἐνῶ συνεκέντρωνεν ἐν αὐτῷ πᾶσαν τὴν στοργὴν του καὶ περιεῖπε διὰ μητρικῶν σχεδὸν φροντίδων, τῷ ἐδέιχθη ὅμως σοβαρὸς πάντοτε, φειδωλὸς εἰς τοὺς λόγους του, κύριος καὶ οἰκογενειάρχης, κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων. Ἐὰν ὁ Γάστων ἦτο προσφιλὴς υἱὸς του, ἦτο ἐνταυτῷ καὶ υἱὸς τοῦ μαρκίωνος Μαιλλάν. Ἡ εὐγένεια τῷ ἐπέβαλλε πάντοτε καθήκοντα καὶ τὸ αὐτὸ ἀπῆται καὶ παρά τοῦ υἱοῦ του.

— Πάτερ μου, ἀπεκρίνετο ὁ νέος μετὰ σπουδαίας συγκινήσεως, οἱ Μαιλλάν δὲν θέλουσιν ἐρυθριάσει διὰ τὸν ἀπόγονόν των.

Μέχρι λοιπὸν τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὁ Γάστων μίαν μόνην εἶχε φιλοδοξίαν, τὸ νὰ φέρῃ ἐπαξίως τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του, καὶ ὠρκίσθη εἰς τοῦτο, ὁ ἄφρων νεανίας, μηδὲν προβλέπων τὴν ἰσχὺν τοῦ ἔρωτος.

Οὐ μακρὰν τοῦ πύργου, κατῴκει ἡ Κ. Ὠβρὺ καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Ἰωάννα· ἡ Κ. Ὠβρὺ ἦν χήρα ἀρχαίου τινὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ Σαρρέττ, συστρατιώτου τοῦ μαρκίωνος. Ὁ Ὠβρὺ ἔπεσε πολέμων ὑπὲρ τῶν νομίμων βασιλέων του· καὶ ἡ Κ. Ὠβρὺ, ἥτις ἠκολούθει τὸν σύζυγόν της παντοῦ καὶ πάντοτε, ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον ἐπανῆλθε μετὰ τῆς Ἰωάννης εἰς τὸ ταπεινὸν κατοικημά της. Ἡ Ἰωάννα παρά τὴν ἀπλότητά της, ἦτο εὐγενῆς τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν. Ἡ φαντασία της ἦτο ζωηρά, ὑγιῆς δὲ ἡ κρίσις της. Ἀφισιωμένη τῇ μητρί της μέχρι αὐταπαρνήσεως, ὑπανδρεύθη, ἵνα τὴν εὐχαριστήσῃ, ἀξιωματικόν τινα τῆς Βανδέας, παρήλικα ὀπωστὸν, ὀνόματι Δελωναῖον· ἀλλ' ἡ συζυγία αὕτη ἦτο βραχεῖα καὶ ἡ Ἰωάννα ἔμεινε χήρα πλησίον τῆς μητρός της μικρὸν μετὰ τὴν ὑπανδρείαν της.

"Ὅταν ἦτο παῖς ἔτι, ὁ Γάστων ἤκουε τὸν μαρκίωνα ὀμιλοῦντα μετ' ἐπαίνων περὶ τοῦ ἀρχαίου συστρατιώτου του, τοῦ ὁποίου ἄπαξ ἔσωσε καὶ ζωὴν ἐν πολέμῳ. Ὁ Γάστων πολλάκις εὐρέθη πλησίον τῆς Ἰωάννης, καὶ πάντοτε τὴν ἐπανεβλεπε μετ' εὐτυχίας. Ἐπανελθὼν ποτε ἐκ Παρισίων, ὅπου διέμεινε πολὺν χρόνον, ἐπανεῖδε τὴν Ἰωάνναν καὶ ἐθαύμασε τὴν καλλονὴν καὶ τὴν χάριν της, καὶ μολονότι ἡ Κ. Δελωναίου ἦτο πρεσβυτέρα αὐτοῦ τρία ἔτη, ἐνόησε ταχέως, ὅτι ὑπῆρχε διὰ τὴν καρδίαν καὶ ἕτερόν τι αἰσθημα παρά τὴν φιλοδοξίαν τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς εὐγενείας.

Κατ' ἀρχὰς ἠγάπησε, ἀσκόπως πως καὶ οὐδὲν ἄλλως ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦτον προφυλαττόμενος, καθ' ὅσον τῷ ἐφαίνετο ἀδύνατος· ἡ ἐμπιστοσύνη

δὲ αὐτὴ εἰς ἑαυτὸν τὸν ἀπώλεσεν. Ἀρωπλιτισμέ-
νος, καθ' ἣν ἡμέραν ἐπέστη ὁ ἀγὼν, ἔπεσε θῦμα
τῆς ἀπερισκεψίας του καὶ τῆς ὑπεροφίας. Καὶ
ὅταν ἠνέφξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅταν ἡ ἀπάτη δὲν
ἦτο δυνατὴ, ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ, ἀλλὰ δὲν ἦτο
πλέον καιρὸς. Ὁ ἔρωσ εἶχε ριζωθῆ βαθέως. Ὁ
Γάστων ἠγάπα μετὰ ζέσεως τὴν Ἰωάνναν. Ἀ-
πεμακρύνθη μολταῦτα, ἐζήτησε ν' ἀντιπερι-
σπάσῃ τὸ πάθος του, καὶ νὰ λησμονήσῃ, ἀλλ'
εἰς μάτην.

Ἐπανῆλθεν εἰς Μαϊλλάν καὶ εὔρε τὴν Ἰωάν-
ναν παραδεδομένην εἰς βαθυτάτην θλίψιν. Εἶχεν
ἀπολέσει τὴν μητέρα της. Ὁ Γάστων προσεπά-
θησε νὰ παρηγορήσῃ τὴν λύπην της, τὴν ἐβλεπε
καθεκάστην καὶ τὴν ἐθαύμαζεν ἔτι πλέον, καὶ
μέχρι τέλους ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας της καὶ τῇ
ὠμολόγησε τὸν ἔρωτά του.

Ἡ Ἰωάννα ἀπώθησε τὸν ἔρωτα τοῦτον ὡς πα-
ραφροσύνην, ἢ ὡς ἔγκλημα. Ἀλλ' ὡς πᾶν αἰ-
σθημα ἐνθουσιῶδες, καὶ ὁ ἔρωσ τοῦ Γάστωνος ἔ-
πρεπε νὰ ἦναι ἀκλόνητος καὶ τρομερός. Τὸ πά-
θος εἰς τὴν ἐναντιότητα μάλιστα εὐρίσκει ἐξαψιν
καὶ ἰσχύον ἀκαταμάχητον. Ἡ ἀντίστασις τῆς
Ἰωάννας ἐγένετο πολυχρόνιος, εἰλικρινής, ἀρι-
στοκροδής, ἀλλ' ἠγάπα τὸν Γάστωνα καὶ νικη-
θεῖσα ὑπὸ τοῦ αἰσθήματός της, ὠρκίσθη τὴν 28
αὐγούστου 1819, νὰ γενῆ συμβία του.

Ὁ δὲ μαρκίων, ὅστις εἶχε διαφορὰς ἄλλας
ἀσχολίας, ἐπὶ πολὺ ἠπατάτο περὶ τοῦ αἰτίου
τῆς θλίψεως τοῦ Γάστωνος. Μόλις δὲ πρὸ τινῶν
ἡμερῶν ἀόριστοί τινες ὑπόφαι εἰσέδυσαν εἰς τὸ
πνεῦμά του, καὶ τυχαῖόν τι συμβὰν διεφώτισε,
τέλος, αὐτὸν περὶ τῆς ἀληθείας· καὶ τότε δὲ ἐπε-
φώνησε τὸν λόγον, ὃν ἠκούσαμεν ἤδη: Θεέ μου,
διαφύλαξόν μοι τὸν υἱόν μου.

Γ'.

Τὸ πλῆθος ἀπήρχετο, τὰ φῶτα ὠχρίων προσεγ-
γιστούσης τῆς ἡμέρας, τὰ ὄχηματα ἔτρεχον ἐπὶ
τῆς ὁδοῦ, αἱ χωρικοὶ ἐπέστρεφον ἄδοντες εἰς τὰς
ἐστίας των. Ἡ ἡσυχία ἐπανήρχετο εἰς τὸν πόρ-
γον τοῦ Μαϊλλάν. Περιβεβλημένος τὸν μανδύαν
του, ὁ Γάστων περιεπλανᾶτο ἐντὸς τῶν κήπων,
πνέων ἀπλήστως τὸν δροσερὸν τῆς αὐγῆς ἀνε-
μον, καὶ ζητῶν παρὰ τῆς αὔρας νὰ καταπραύνη
τὴν φλόγα τοῦ μετώπου του, τὴν ὁποίαν ἀνῆψαν
αἱ συγκινήσεις τῆς νυκτός. Ἐβάδιζε ταχέως,
φέρων τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ, καὶ πλήρης μέθης ἐκ
τῆς παρούσης εὐτυχίας του. Ἀνεπαίσθητως καὶ
χωρὶς νὰ τὸ παρατηρήσῃ, ἐπλησίασε τὴν κα-
τοικίαν τῆς Ἰωάννης, καὶ εὐρέθη πρὸ τῆς θύρας
τῆς Κ. Δελωναίου. Ἰδὼν τοῦτο, ἤσθάνθη πάλ-
λουσαν ἰσχυρῶς τὴν καρδίαν του. Ἡ αὐγὴ μόλις
ὑπέφωσκε. Πάντες ἐκοιμῶντο εἰς τὴν πεδιάδα.

Ἄς ἐδύνατο καὶ ἀπὸ μακρὴν μόνον νὰ διείδῃ αὐ-
τὴν μίαν φορὰν ἀκόμη. Καί, χωρὶς νὰ σκεφθῆ
περισσότερον, ἐπήδησε τὸν φράκτῆν καὶ τὸν γάν-
δακα, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸν οἶκον. Εἰς τὸ ἰσό-
γειον, τὸ παράθυρον τοῦ θαλάμου τῆς Ἰωάννης
εἶναι ὑπανεωγμένον. Ἡ Ἰωάννα κάθηται τὴν
κεφαλὴν κλίνουσαν ἐντὸς τῶν χειρῶν της. Φαί-
νεται βεδυθισμένη εἰς βαθύτατον ρεμβασμὸν. Ὁ
Γάστων θεᾶται αὐτὴν ἐν τῷ σιωπηλῷ αὐτοῦ ἔ-
ρωτι. Ἀλλὰ ταχέως παραφερόμενος ὑπὸ τῆς
ζωηρᾶς νεότητός του, ὥσθι τὸ παράθυρον, ὄρμηξ
εἰς τὸν θάλαμον καὶ πίπτει πρὸ τῶν ποδῶν τῆς
Ἰωάννης.

— Σεῖς ἐδῶ, Γάστων, κραυγάζει ἡ γυνὴ ἐν-
τρομος· μόνος μετ' ἐμοῦ, κατὰ τοιαύτην ὥραν;
Ἄ! φύγετε! ἄλλως με ἀπατήτατε, δὲν με ἀ-
γαπᾶτε.

Καὶ ἡ Κ. Δελωναίου, τρέμουσα, περίφοβος,
ἀπώθει αὐτὸν, μὴ θέλουσα νὰ τὸν ἀκούσῃ· ἀλλ'
ὁ Γάστων μετὰ φωνῆς ἐμφανούσης εἰλικρινείαν,
ἐξηγεί τὸ πῶς ἐφθασε πλησίον της, τὸ πῶς δὲν
ἠδυνήθη ν' ἀνισταθῆ εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ
τῇ ἐπαναλαμβάνει ὅτι τὴν ἀγαπᾷ καὶ τὴν εὐ-
λογοεῖ.

— Σὲ πιστεύω, Γάστων, θὰ σὲ πιστεύω πάν-
τοτε, ἀποκρίνεται ἡ Ἰωάννα. Ἀλλὰ, δι' ὄνομα
τοῦ Θεοῦ, φύγε! Ἡ τιμὴ μου, εἶναι καὶ ἰδική
σου, πᾶν δεύτερον λεπτοῦ ὅπου μένεις δύναται
νὰ καταφέρῃ εἰς αὐτὴν θανάσιμον πληγὴν. Ἐν-
νόματι τῆς εὐτυχίας σου καὶ τῆς ἰδικῆς μου,
φύγετε!

Αἱ λέξεις αὗται τῆς Ἰωάννης ἐξύπνησαν τὸν
Γάστωνα ὡς ἀπὸ ἐναιρόν τι. Ἐνόησε τὴν ἀφρο-
σύνην τῆς διαγωγῆς του.

— Ἐχεις δίκαιον, Ἰωάννα, εἶπε, φεύγω.
Ἀλλὰ, ἐπρόσθεσε μετ' ἀράτου γλυκύτητος, συγ-
χώρησέ με. . . Ἡ εὐτυχία μου με καταπιέζει,
θέλει με κάμει νὰ παραρρονίσω, τὸ βλέπεις,
Ἰωάννα! Ὑγίαινε! Ὑγίαινε!

Ὁ Γάστων ἐπιστρέφει εἰς τὸν πόργον καὶ ρί-
πτεται εἰς τὴν κλίνην του μέχρι τῆς στιγμῆς
καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐνδυσθῆ ἐν βίᾳ, νὰ ἱσπεύσῃ καὶ
νὰ παρευρεθῆ εἰς πρόγευμα μεταξὺ νέων, ὅπερ
ἐβίβεν ὁ γείτων του ἀρχὼν καὶ ὑποκόμησ Μωρίς
Δεσάρ. Τὸ ἀποτέλεσμα τοιαύτης συναθροίσεως
τῶ ἀπαρέσκει, αἱ χυδαῖαι ἐκεῖναι διαχύσεις τὸν
φοβίζουσι. Ἡθέλε νὰ μείνῃ μόνος μακρὴν τοῦ
θορύβου, μετὰ τῶν ἀγνώστων ἡδονῶν του· ἀλλ'
ἔδωκε ὑπόσχεσιν καὶ δὲν δύναται νὰ λείψῃ ἀπὸ
τὸν λόγον του.

Τὸ πρόγευμα ἦτο εὐθυμον, ἀλλ' ὁ Γάστων
καίτοι προσπαθῶν νὰ μιμηθῆ τοὺς φίλους του,
ἔμενε ψυχρὸς, σιωπηλὸς καὶ σύννευς. Ὅτε δὲ

περὶ τὸ τέλος τοῦ γαύματος, πολλαὶ φιάλαι ἐκένωθησαν καὶ πολλῶν κεφαλαὶ ἐξήρθησαν, ἐγένοντο πολλαὶ προπόσεις κατὰ τὴν φαντασίαν ἢ τὴν προτίμησιν ἐκάστου τῶν συνδαιτυμόνων.

— Εἰς ὑγείαν τοῦ Γάστρωνος Μαιλλάν καὶ τοῦ ἔρωτός του, εἶπεν ὁ Ἀρθούρος Γονδῶ.

— Ναί, εἰς ὑγείαν τοῦ ἔρωτός σου, Γάστρων, εἰς ὑγείαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷς, καὶ ἥτις ἐπίσης σὲ ἀγαπᾷ, τὸ γνωρίζομεν, ἐπανέλαβεν ὁ Ίούλιος Μεριέγγης, εἰς τὴν εὐτυχίαν σου, τὴν ὁποίαν φθονοῦμεν.

— Τὸν ἔρωτα τοῦ Γάστρωνος! εἶπεν ὁ Ρογῆρος, μειλιχῶν, ὁ ἄγριος Ἰππόλυτος δὲν ἔχει ἔρωτα.

— Ὁ Ρογῆρος ἔχει δίκαιον, ἐξακολουθεῖ ὁ Ἀμφιτρίων, ὁ ἔρως τοῦ Γάστρωνος, Κύριοι, εἶναι ἡ δόξα τῆς γενεᾶς του. Ἐγὼ προπίνω εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν εὐγενῶν σχεδίων σου. Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ λαμπροῦ σταδίου σου, μίλλων ὑπουργῆ τοῦ βασιλέως· προπίνω εἰς τὸ λαμπρὸν ὄνομά σου, πίνω, φίλε, εἰς ὑγείαν σου.

Ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τούτου καὶ τῶν φωνῶν, τὸ μέτωπον τοῦ Γάστρωνος σκυθρωπάζει. Μυρίαὶ ἀντίθετοι ἐντυπώσεις συγκρούονται θορυβωδῶς ἐν τῇ καρδίᾳ του.

Ἐπὶ τέλους ὁ πρῶτον λαλήσας διηγήθη τὴν νυκτερινὴν εἴσοδον τοῦ Γάστρωνος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἰωάννης.

— Τίποτε δὲν εἶδες καὶ ψεύδουσαι, ἐκραύγασεν ὁ Γάστρων, ἐγειρόμενος, μὲ πρόσωπον ὠχρῶν, μὲ ὀφθαλμοὺς ἀστράπτοντας.

Ἡ ὕβρις ἦτο αιματηρά. Οἱ συνδαιτυμόνες εἰς μάστιγν προσεπάθησαν νὰ τὴν ἐλσφρύνωσι. . . .

Οἱ μάρτυρες ἐξελέγηθησαν· μετὰ δύο ὥρας ὁ Ἀρθούρος καὶ ὁ Γάστρων θέλουν μονομαχήσει εἰς τὸ δάτος. Ὁ Γάστρων γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πατέρα του, ἄλλην πρὸς τὴν Ἰωάνναν, τὰς θέτει ἐσφραγισμένας εἰς τὸν αὐτὸν φάκελλον ἄνευ ἐπιγραφῆς· καὶ, παραδίδων αὐτάς εἰς τὸν Μωρίς,

— Φίλε μου, τῷ λέγει, ἐάν ἀποθάνω θέλεις ἀποστείλει ἀπὸ τὰ γράμματα. Ὑπάρχει ἴσως μυστικόν τι τὸ ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν φιλίαν σου.

Δύο ὥρας μετὰ ταῦτα, ὁ Γάστρων πληγωθεὶς, μετεφέρθη εἰς τὴν πύργον τοῦ Μαιλλάν· τὸ πρόσωπον τοῦ μαρκίωνος δὲν ἐπρόδωκε καμμίαν συγκίνησιν. Δὲν ἐπερώτησε κανένα, δὲν ἐπρόφερε λέξιν. Ἄλλ' ὅταν τὴν νύκτα, ἀπηλλαγμένος παντός περιορισμοῦ καὶ παντός ξένου βλέμματος, εὐρέθη μόνος εἰς τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀσθενοῦς, ἐθεώρησε πολλὴν ὥραν τὸν υἱὸν του ἀποκεκοιμημένον, καὶ ὁ λογισμὸς του ἐβ.θίσθη εἰς ἀμετρήτους θλίψεις. Ἐν ὄνομα ἐκφυγόντων

χειλέων τοῦ τραυματίου, ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ τὰ πάντα εἰς τὸν πατέρα του, ἂν εἶχεν οὗτος ἀνάγκην νὰ μάθῃ, καὶ δὲν εἶχε, φεῦ! ἐννοήσει τὰ πάντα.

Καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας, ὁ Κ. Μαιλλάν δὲν ἀφῆκε τὸν Γάστωνα. Δὲν τὸν ἠρώτησεν. Ἐμεινε σοβαρὸς, σιωπηλὸς, στηρίζων τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ του εἰς τὰς στιγμὰς τῶν λειποθυμιῶν του, καὶ τῷ εἶδιε μόνος τὰ φάρμακα ἃ περ ἔμελλον νὰ τὸν σώσωσιν. Ἡ πληγὴ δὲν ἦτο βαθεῖα, ὅσον ἐφοβήθησαν κατ' ἀρχάς. Μετὰ ἓνα μῆνα ὁ Γάστρων ἐσηκώθη. Ἰάθη σχεδόν, μόνος δὲ ὁ ἰατρὸς ἀπῆτει πολλὰς ἐτι ἐβδομάδας ἀναπαύσεως. [ἀκολουθεῖ]

Η ΧΙΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΧΙΟΙ

Ἐπιχειρῶν κατ' ἐπίμονον σύστασιν τοῦ φίλου διευθυντοῦ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» νὰ χαράξω ὀλίγας γραμμάς ἐν τῷ ἀξιότιμῳ τούτῳ περιοδικῷ περὶ τῆς Χίου, δὲν ἀποκρύπτω ὅτι μετὰ πολλῶν ἐνδοιασμῶν παρεδεξάμην ὅπως συμμορφωθῶ τῇ σφοδρᾷ ταύτῃ τοῦ φίλου μου ἐκδότου ἐπιθυμίᾳ, καθότι συναισθάνομαι ὅτι ἀπαιτεῖται κάλαμος πολὺ νευρωδέστερος, ἀσυγκρίτῳ λόγῳ γλαφυρότερος τοῦ ἐμοῦ, ὅπως δυνηθῇ νὰ περιγράψῃ ἐπιτυχῶς τὴν γοητευτικὴν, τὴν μαγευτικὴν, τὴν θεϊαν ἐκείνην νῆσον ἣν οὕτως ἠθαυμασίως ἐξύμνησεν ἡ δαιμόνιος τοῦ Λαμαρτίνου μουσα.

Ὁ ἀναλαμβάνων ἄλλως τὴν ἐξεικώνησιν τῶν καλλονῶν τοῦ μαγευτικοῦ τούτου τοῦ Αἰγαίου Πελάγους ἀνθῶνος δέον νὰ ἐργάζεται πρὸς τοῦτο οὐχὶ κεκλεισμένος ἐντὸς τῆς πνιγερᾶς τοῦ δωματίου αὐτοῦ ἀτμοσφαιρας καὶ διατελῶν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ψυχοφθόρων ἐκείνων περισπασμῶν οἵτινες περιστοιχίζουσι τὸν βίον πάσης ἀνθρωπίνου τῆς μεγαλοπόλειως ταύτης ὑπάρξεως. Ὁ περιγράφων τὴν περικαλλεστέραν τῆς Ἀνατολῆς νῆσον δέον νὰ γράφῃ ὑπὸ τὸ πυκνὸν τῶν πορτοκαλλαίων καὶ λεμονέων αὐτῆς φύλλωμα, ὑπὸ τὴν εὐώδη καὶ μεθυστικὴν αὐτῆς ἀτμοσφαιραν, ὑπὸ τὸν θαυμάσιον τέλος αὐτῆς οὐρανόν.

Τῇ ἀληθείᾳ δέον νὰ ἐπισκεφθῇ τις κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τὴν Χίον, νὰ περιδιαβάσῃ εἰς τὰς ἐξοχὰς τῆς, νὰ ἐντυφῆσῃ εἰς τὸ γοητευτικὸν

θέαμα τῶν μαγευτικῶν κήπων τῆς, ν' ἀνκνεύσῃ τὴν ἀμβροσίαν τῆς ἀτμοσφαιρας αὐτῆς αὐραν ὅπως ἐννοήσῃ ὅτι ἐν τῷ ἐπιγεῖφ τούτῳ κόσμῳ ὑπάρχει καὶ ἐν ἄλλο εἶδος ζωῆς ὅπερ ὁμως οὔτε τολμῶμεν νὰ φαντασθῶμεν ἡμεῖς οἱ ἀτυχεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως θνητοί, οἱ ζῶντες ἐν τῷ μέσῳ τῶν φρικωδῶν τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης ἀπαιτήσεων καὶ ἄνευ τῆς ἀπολαύσεως οὐδεμιᾶς πραγματικῆς ἡδονῆς μαραινόμενοι ὑπὸ τὸ καταπληκτικὸν βᾶρος τῶν πιεζουσῶν ἡμᾶς φροντίδων.

Αἱ ἀνωτέρω σκέψεις μου ἴσως χαρακτηρισθῶσιν ὑπὸ τινων ὡς λίαν μελαγχολικαί· δεκαεξαετῆς δὲ τις νεᾶνις τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» εἰς τὴν ὁ βίος παρουσιάζεται νῦν πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῆς ἐν τῇ μαγευτικωτέρᾳ αὐτοῦ ἀπόψει θὰ ψιθυρήσῃ ἴσως δυσθύμως ἐν τῇ ἀνγνώσει τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν: «Ε! λοιπὸν μήπως δὲν ζῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει. . .» Δὲν ἐννοῶ νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ πλέον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, οὔτε ἐπιθυμῶ νὰ ἐξαγάγω τὴν χαρίεσάν μου ἀναγνώστριαν τῆς ἀπατηλῆς πλὴν γοητευτικῆς ἰδέας τοῦ φρονεῖν ὅτι ἡ ζωὴ αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ καταστῇ τερπνωτέρα. Συναίσθάνομαι ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο ἐκ μέρους μου σκληρότης βαλνοῦσα μέχρι θηριωδίας! . . .

*
*

Ἡ Χίος! . . Δὲν ἀναλαμβάνω νὰ ἐξιστορήσω τὰς κατὰ τὸ 1824 καὶ εἶτα 48, φρικαλέας τῆς ἠρωικῆς ταύτης νήσου περιπετείας· γνωρίζω ἐκ μικρᾶς δημοσιογραφικῆς πείρας ὅποσον τὰ τοιαῦτα ζητήματά εἰσι φλογερά· σκληρωτέρα δὲ ἔτι πείρα μὲ ἐδίδαξεν ὅτι τὸ ἀνθρακικὸν ὄξύ ὅπερ ἐμπεριέχουσι τὰ θύματα ταῦτα ἐπιφέρει αἰφνιδίους ἐκρήξεις αἰτινες ἀναφλέγουσι διὰ τοῦ σπαρακτικωτέρου τρόπου τὰς στήλας τῆς πτωχῆς ἐκείνης ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ, ὅπερ θὰ ἐλάμβανε τὴν τόλμην, τὴν θρασύτητα, νὰ φιλοξενήσῃ ταῦτα.

Περιορίζομαι ἐν τούτοις νὰ εἶπω ὅτι μετὰ τὰς φρικώδεις ἐκείνας σκηνάς, μετὰ τὰς ἐρημώσεις καὶ καταστροφὰς ὧν ἡ ἀτυχῆς νήσος ἐγένετο τὸ θέατρον, ὁ περιπλέων τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου θὰ τὴν ἐξελάμβανεν ὡς τάφον· ὡς ἄλλος δὲ Κωγιούσκος ἤθελεν ἀναφωνήσῃ μετὰ θανατηφόρου

ἄλγους τὸ σπαρακτικὸν ἐκείνον «Finis Po'onia», ὅπερ ἂν ἡ εἰμαρμένη ἠθέλησε νὰ ἐπαληθεύσῃ προκειμένου περὶ τῆς ἠρωικῆς πλὴν ἀτυχοῦς ἐκείνης χώρας τῆς στενοῦσης καὶ σήμερον ἔτι ὑπὸ τῶν δεσποτικῶν ζυγῶν τῆς ρωστικῆς κνστοκρατίας. Δὲν θὰ ἐπαλήθευεν ὁμως καὶ προκειμένου περὶ τῆς καρτερικῆς ταύτης νήσου, καθότι ἡ Χίος ἠνθισσε καὶ πάλιν καὶ ὀλίγα, ὀλίγιστα ἤρκεσαν ἔτη ὅπως ἀποβῇ ἡ μυροδόλος τοῦ Αἰγαίου Πελάγους ἀνθοδέσμη, ἣν στενάζοντα καὶ μετὰ πόθου νὰ ἐνηγκαλισθῶσι τὰ κύματα αὐτοῦ ζητοῦσιν.

Δὲν προχωρῶ περαιτέρω· διὰ σήμερον ἀρκοῦσι ταῦτα. Ἐν τῷ προσεχεῖ ὁμως τεύχει ὑπόχθουμαι τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» νὰ ἐπεκτανθῶ πλειότερον καὶ εἰσδύσω μάλιστα καὶ εἰς τὰ μυστήρια οὐχὶ μόνον τῆς θελητικῆς νήσου ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς κοινωνίας τῆς.

ΠΟΡΘΜΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΝΑ.

Ὁ πορθμὸς τοῦ Δουνάβειως, ὁ καλούμενος «Πορθμὸς τοῦ Σουλινᾶ» ἀρχεται μετ' ὀλίγων ἀπὸ τοῦ Γαλαζίου πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποταμοῦ ἀπόστασιν· εἶναι δὲ στενωτάτος καὶ ἐλκυσιῶδης· κατέρχεται δὲ τὸ ὕδωρ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μήκος διὰ βορβόρων καὶ σχοίνων βρυόντων ὑπὸ πλήθους πελεκάνων καὶ ἄλλων μεγάλων πτηνῶν καὶ βατράχων, κατὰ τινα δὲ προσδιορισμένα διαστήματα βλέπει τις καὶ τινα ἐπὶ στελεχῶν πεπηγμένην καλύβην τῶν δυστυχῶν φυλάκων· αἱ δὲ φυλακαὶ αὗται ἐξακολουθοῦσι καθ' ὅλον τὸ μήκος μέχρι τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ. Ὁ δὲ ἐπικρατῶν καύσων ἐπὶ τοῦ ἀχρείου τούτου βορβόρου εἶναι ἀνυπόφορος, παράγων ὄξεις πυρετοὺς, καὶ σμήνη κωνώπων πληροῦντων τὴν ἀτμοσφαιραν, καὶ μάλιστα κατὰ δείλην. Ἐνίσταται τὰ ὕδατα κατὰ τὸ στόμιον τῆς ἐξόδου εἶναι τοσοῦτον βραχίον, ὥστε ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ διέξοδος διὰ πλοῖα ὀκτῆς ἀνωτέρας τῶν ἐννεα ποδῶν ὕδατος, καὶ μάλιστα ἐν ὄρᾳ τρικυμίας, ὥστε βλέπει τις συνηγμένας ἐκεῖ καὶ περιμενούσας τὴν πλημμυρίδα πολλὰς ἐκχτοντάδας πλοίων. Συμβαίνουσι δὲ ἐ-

σημέραι καὶ πλείστα δυστυχίματα καὶ ναυάγια. Καὶ ἐν βραχυλογίᾳ εἶναι θέσις ὁμοιάζουσα μᾶλλον τὴν κατοικίαν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων τοῦ μύθου.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΚΥΩΝ ΤΙΜΩΡΟΣ.

Ἄμερικανική τις ἐφημερίς ἐκδοδομένη ἐν Γεωργίᾳ (ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ), διηγεῖται τὸ ἐπόμενον τραγικὸν συμβάν:

Ἐν τινι τῶν ὄρεινῶν μερισμάτων τῆς Γεωργίας ἔζων δύο οἰκογένειαι, πασίγνωστοι ἀμφοτέραι διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὸν ὀλθον ἐντὸς τοῦ ὁποίου διητῶντο. Μετὰ τὸν τελευταῖον ἐμφύλιον πόλεμον, αἱ οἰκογένειαι αὗται, ὧν τῆς μὲν τὸ ἐπώνυμον ἄρχεται ἀπὸ Ρ, τῆς δὲ ἀπὸ Λ, ἀπολίεσθαι ὄλην αὐτῶν τὴν περιουσίαν, ὡς συνέβη ἐκ τοῦ ἀδελφοκτόνου ἐκείνου πολέμου εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς πλουσίους ἀγρονόμους τῆς νοτίου Ἀμερικῆς, διέσωσαν ὅμως τὴν θέσιν ἣν κατεῖχον καὶ πρὶν ἐν τῇ κοινωσίᾳ.

Ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἡ Λ, εἶχεν ἀπολέσει καὶ πολλοὺς αὐτῆς ἄνδρας εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὅτε ἀρχόμεθα ταύτης τῆς διηγήσεως συνέκειτο ἐκ τοῦ κυρίου Λ., ἄνδρὸς ἄγοντος ἡλικίαν πεντήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἐκ τῆς συζύγου του, σχεδὸν ὁμηλικῆς του, καὶ μιᾶς θυγατρὸς ἔτι ἀγάμου, σχεδὸν εἰκοσιπενταετοῦς.

Εἰς ἀπόστασιν τετρακοσίων περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς οἰκίας των, ἐκατοῖκει εἰς τῶν Ρ., νέος, πρὸ ὀλίγου καιροῦ νυμφευθεὶς κόρην τινὰ ὠραιότητα καὶ ἐξ ἀρίστης οἰκογενείας. Ἐκεῖ διέμενε μόνος μετὰ τῆς συζύγου του, καλλιεργῶν μικρὰν τινα ἐπαυλιν, ἣν εἶχεν ἐκμισθώσει.

Ἐπειδὴ αἱ οἰκίαι εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἦσαν ἀραιαί, ἀπέχον δὲ καὶ πολὺ ἀπὸ τῆς πόλεως, αἱ δύο οἰκογένειαι, ὡς γειτνιαζουσαι, ἤλθον εἰς σχέσεις, ἐξ ὧν ἐγέννηθη ἐντὸς ὀλίγου μεταξὺ τῆς νεαρᾶς συζύγου τοῦ Ρ. καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Λ. στενὴ καὶ ἀδελφικὴ φιλία.

Ἐσχάτως ὁ Ρ. εἶπε μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς τὴν γυναῖκά του, ὅτι λαβὼν ἐπιστολήν, ἠναγκάζετο

νὰ μεταβῆ πάραυτα εἰς τὴν πόλιν Ἀταλάντην δι' ὑπόθεσιν πρὸς δεξαγωγὴν τῆς ὁποίας ἀπητῶντο ἱκαναὶ ἡμέραι· ὡς μὴ δυνάμενος δὲ νὰ τὴν συμπεριλάβῃ, τὴν συνεβούλευσε νὰ προσκαλέσῃ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του πλησίον τῆς τὴν φίλην τῆς, θυγατέρα τοῦ Λ., ὥστε νὰ μὴ ἦναι μόνη.

Οὕτω, τὸ πρωὶ τῆς ἐπιούσης, ἀνεχώρησεν ὁ Ρ. εἰς τὴν Ἀταλάντην ἐπὶ τοῦ ἰδίου του ὀχήματος, ἡ δὲ σύζυγός του μετέβη εὐθὺς μετὰ τοῦτο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου Λ., ἵνα παρακαλέσῃ τὴν θυγατέρα του ὅπως ἔλθῃ καὶ συμμερισθῇ τὴν μοναξίαν τῆς.

Ἡ κόρη, ἀφοῦ πρῶτον ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τῆς μητρὸς τῆς, ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν, καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Ρ. πρὸς τὸ ἑσπέρας.

Εἶχεν ὅμως σημάνει ἡ ἐνάτη ὥρα τῆς νυκτός, καὶ ἡ δεσποσύνη Λ. δὲν ἐφαίνετο· ἤδη δὲ ἀνησύχει διὰ τοῦτο ἡ κυρία Ρ., ὅτε ἐκομίσθη εἰς αὐτὴν ὑπὸ ὑπηρέτου ἐπιστολὴ τῆς φίλης τῆς, ἀναγγέλλουσα ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ ταύτην τὴν νύκτα, ἐπειδὴ κατ' οὐδένα τρόπον ἤθελε νὰ ἐπιτρέψῃ τοῦτο ὁ πατήρ τῆς.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ὑπηρέτου, ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔλαβε γενναίως τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν μόνη· ἐφρόντισε λοιπὸν νὰ κλείσῃ καλῶς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, ἔλαβε δὲ εἰς τὸν κοιτῶνά τῆς καὶ μέγαν τινὰ μολοσσὸν τοῦ συζύγου τῆς, φύσει μὲν ἄγριον, ἐξοικειωθέντα δὲ μετ' αὐτῆς μέχρις ἀφοσιώσεως. Ἀφοῦ δ' ἐκλείδωσεν καλῶς καὶ τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος ἐνόσθην, ἐξεδύθη, κατεκλίνθη καὶ ἀπεκοιμήθη μετ' ὀλίγον.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἐξυπνεῖ ἐκ τινος κρότου αἰφνιδίου γεννημένου ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ ἐκ τῶν γρουλλισμῶν τοῦ κινός. Ἐνόησεν εὐθὺς ὅτι ἐβιάσθη ἡ ἔξω θύρα τῆς οἰκίας τῆς, καὶ ὅτι ἄνθρωπος ἐπειράτο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνα. Βάλλει τότε φωνήν, — Τίς εἶναι; — μόλις συνέχουσα τὸν φόβον τῆς. Εἰς ἀπάντησιν, ἄγνωστος φωνὴ ἀνδρὸς τῇ λέγει προστακτικῶς, — Ἄνοιξε! — Ἐπαναλαμβάνει τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, καὶ ἀκούει τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν, μετὰ προσθήκης, ὅτι, ἂν δὲν ἦνοιγεν, ἐμελλεν ὁ ἐξώθεν ἰστάμενος νὰ συντρίψῃ τὴν θύραν.

Ἐν τούτοις, ὁ κύων δὲν ἔπαυε βρέμων· εἶχεν ἀνορθώσει τὰς τρίχας καὶ ἠτοιμάζετο εἰς ἐπίθεσιν. Ἐλπίζουσα ἡ κυρία Ρ. νὰ ἐκφοβίσῃ τὸν ἄνθρωπον τοῦ ὁποίου ἐμάντευσε τὰς ἀτίμους προθέσεις, ἔκραξε πρὸς αὐτὸν σχεδὸν ἐντόνως ὅτι ἦτο ὠπλισμένη, καὶ ὅτι ἂν αὐτὸς συνέτριβε τὴν θύραν, καὶ αὐτὴ θὰ τοῦ συνέτριβε τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ πυροβόλου τῆς.

Ὁ ἄγνωστος ἀνὴρ ἀπήντησε βαλὼν γλευστικὸν γέλωτα· πεσὼν δ' ἔπειτα βιαίως ἐπὶ τῆς θύρας, ἐτίναξεν ἀμφοτέραις τὰς κλεισιάδας, καὶ παράυτα εὐρίθη ἀπέναντι τῆς γυναικὸς, κρυπτούσης τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς.

Ἄλλὰ συγχρόνως καὶ ὁ κύων ἐχύθη ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, καὶ τὸν συνέλαβεν ἐκ τοῦ λάρυγγος. Τὸ κίβητιον τῆς προσβολῆς ταύτης κατέπληξε τὸν ἄγνωστον, καὶ ἐπειράθη μὲν νὰ φονεύσῃ τὸν κύνα διὰ μαχαίριου, τὸ ὁποῖον ἐκράτει, ἀλλ' ἀπέτυχε, διότι τὸ γενναῖον ζῶον τὸν ἔρριψεν ἐξ ἀρχῆς χαμαί, καὶ ἐξηκολούθει ἀνευδῶτως νὰ ἐπιγῆ τὸν λάρυγγά του μέχρι πνιγμοῦ.

Ἰδοῦσα τοῦτο ἡ νία, καὶ συνελθοῦσα ἐκ τοῦ φόβου, ἔτρεξεν ἔξω τῆς οἰκίας· καὶ κατηύθυνθη πρὸς τοὺς γείτονάς τῆς κράζουσα βοήθειαν· ἀκούσαντες δὲ οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ κυρίου Λ. τὰς κραυγὰς, ἤνοιξαν εἰς αὐτὴν καὶ ἔτρεξαν νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς κυρίους των. Τότε τοῖς διηγήθη διὰ βραχέων τὸ συμβάν, καὶ οἱ ὑπηρεταὶ ἠτοιμάσθησαν νὰ πορευθῶσι πρὸς σύλληψιν τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον ἐκράτει ὁ κύων, ὅτε παρετηρήθη ὅτι ὁ κύριος Λ. ἔλειπεν ἐκ τῆς οἰκίας.

Ἀφοῦ ματαίως τὸν ἐζήτησαν πανταχοῦ, ἡ σύζυγός του κυριευθεῖσα ὑπὸ ὀλεθρίας προαισθήσεως, ἀνέκραξεν, — ὦ Θεέ μου! νὰ ἴδῃς ἂν δὲν ἦναι ὁ ἀνδρὸς μου.

Ἐτρεξαν τότε ὅλοι εἰς τὴν κατοικίαν Ρ., ὅπου εὔρον τὸν ἄγνωστον ἐκεῖνον κείμενον χαμαί, καὶ κρατούμενον εἰσέτι ὑπὸ τοῦ κυνὸς ἐκ τοῦ λάρυγγος.

Ἡ κυρία Ρ. . . ἀνακαλεῖ τὸν ἀνδρεῖον ὑπερασπιστὴν τῆς, τὸ ζῶον ὑπακούει εἰς τὴν προσταγὴν, πλησιάζουν πρὸς τὸν κατακείμενον, μένοντα ἀκίνητον, καὶ, ὦ φίλη! βλέπωνν ὅτι ἡ κυρία Λ. δὲν ἠπατήθη ὑπὸ τῆς προαισθητικῆς. Ἡ-

το τῶντι ὁ σύζυγός τῆς, ὀρμηθεὶς ὑπὸ πόθου μοχθηροῦ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ φίλου καὶ γείτονός του, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτοῦ.

Ὁ Λ. ἦτο νεκρός. Ὁ κύων ἐξετέλεσεν ἔργον δημίου.

* *

Ἐν Ραβὶ τῆς Οὐγγαρίας ἀπηγγονίσθη πρὸ μικροῦ ἀνὴρ, ἐκπνεύσας 24 ὥρας μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης του. Ἦγε τὸ 25 ἔτος καὶ ἦτο λίαν εὐρωστος, ἀλλ' εἶχε τὸν λαιμὸν εἰσέτι ἐξωγκωμένον ἕνεκεν σκορδουτικῶ φύματος καὶ τῆς πρό τινων ἐβδομάδων γεννημένης ἐγγειρίσεως. Ἴσως ἕνεκα τοῦ οἰδήματός δὲν ἐθαύσθη ἡ σπονδυλικὴ αὐτοῦ στήλη κατὰ τὸν στραγγαλισμὸν. Τὸ νομιζόμενον λείψανον ἔμεινε κρεμάμενον δέκα λεπτά· ὁ δημόσιος ἰατρός, ἐξετάσας τὴν καρδίαν καὶ τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν, ἀνεῦρε συμπτώματα θανάτου. Τὸ πτώμα ἐκομίσθη εἰς τὸ 4500 βήματα ἀπέχον νοσοκομεῖον· τὸ λίαν ἀνώμαλον ἔδφος προξένησεν ἀλλεπαλλήλους δονήσεις, δι' ὧν ἀνεκλήθησαν τὰ ζωϊκὰ πνεύματα. Ὁ καθηγητὴς Βιρβάνουερ, πρὶν εἰς ποιήσῃ χρῆσιν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, παρετήρησεν, ὅτι ὁ κατάδικος δὲν εἶχεν ἀποθάνει· ἐπιθεὶς εἰς τὴν καρδίαν τούτου τὸν πόλον τῆς ἠλεκτρικῆς συσκευίας, εἶδεν αὐτὸν ἀναπνέοντα καὶ κινούντα χεῖρας καὶ πόδας. Μαθὼν διὰ τοῦ τηλεγράφου τὰ γενόμενα ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργός, ἐμήνυσε νὰ θεραπευθῇ ὁ κατάδικος καὶ νὰ ἀπέλθῃ οἰκαδὲ ὁ δῆμιος. Τῇ πρωίᾳ τῆς ἐπαύριον ἡ ἀναπνοὴ καὶ ὁ σφυγμὸς ἐγένοντο κανονικώτεροι, ἐπὶ τινα δὲ δευτερόλεπτα ἐπανῆλθε καὶ ἡ συνειδήσις. Ὁ ἀτυχὴς ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὸ στόμα εἰς σημεῖον νὰ τῷ ἐγγυθῇ ὀλίγον ὕδωρ. Μετὰ μεσημβρίαν ἡ θείσις αὐτοῦ ἐδεινώθη, κατέστη δὲ τοσοῦτον ἐμμανής, ὥστε ἐδέθη ὑπὸ γωροφυλάκων καὶ μετὰ πολὺν βίασαν ἀπέθανεν ὑπὸ πνιγμοῦ. Ὁ δῆμιος διατείνεται, ὅτι ὁ κατάδικος ἔδει νὰ μείνῃ κρεμάμενος 45 λεπτά· καὶ αὐτὸς, ὁ πατὴρ καὶ ὁ πάππος του εἶχον ἀπαγγονίσει περὶ τοὺς διακοσίους, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπέδον τοιοῦτον ἀτόπημα.» Ὁ ἰατρός τοῦ νοσοκομείου Σμὶθ ἐδήμοσιευσε τάδε. «Κατὰ διαφόρους κειροῦς ἀνέτεμον τεσσαράκοντα καταδίκους,

Ο ΠΟΡΘΜΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΝΑ (Ίδε σελ. 186).

ἀλλ' οὐδέποτε κήμοίρητα νὰ λάβω πτώμα θερ-
μὸν χάριν ἐρεῦνης ἐπιστημονικῆς. Μετὰ θερμᾶς
παρακλήσεις πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν δικαστηρίων,
παρέλαβον τὸν ἀπηγγετισμένον καὶ τὸν ἔθηκα
ἐπὶ τῆς ἀνατομικῆς τραπέζης Περὶ τὸν 15 λε-
πτὰ καὶ ἐγὼ πάντοτε τὸν ἐνόμιζον νεκρὸν. Αἱ-
φνης ὁμως παρετήρησα κινήσεις τοῦ στήθους·
διὰ τῶν ἐπιγενομένων τρίψεων ὁ σφυγμὸς ἀνέβη
εἰς 40· αἱ τοῦ στήθους κινήσεις ἐπήρχοντο τα-
χυτέραι καὶ ἰσχυρότεραι· αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες
ἐκινουῦντο σπασμωδικῶς. Διὰ τῆς χρήσεως τοῦ
αἰθέρος τὸν ἀπεκοίμησα, ὁ δὲ σφυγμὸς ἀνέβη εἰς
80 καὶ βαθμηδὸν εἰς 120. Μετὰ μεσημβρίαν
κατελήφθη ὑπὸ παροξυσμῶν πυρετοῦ καὶ ἐδέησε
νὰ δεθῆ. Τῇ ὀγδόῃ ἐσπερινῇ κατέστη ἡτυχώτε-
ρος, ἀλλ' ὁ λαιμὸς του ἐξωγχοῦτο πάντοτε πλειό-
τερον. Τὴν νύκτα ὅλην διῆλθεν ἀγωνιῶν καὶ
μυχιζῶν. Ἐκατοντάδες ἀνθρώπων ἴσταντο ἔ-
ξωθεν τοῦ νοσοκομείου καὶ ἐκραύγαζον κατὰ τῆς
ἀρχῆς. Τῇ ἐβδόμῃ τῆς πρωΐας ἤνοιξε πάλιν τοὺς

ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ μετὰ δῖωρον φοβερὰν ἀγωνίαν
ἐξέπνευσεν.»

* *

Παράδοξος γάμος. — Ἐν τῇ πολωνικῇ
πόλει Τσέρνοβιτς ὁ κ. Γ. πρὸ τινος διατρίβων
ἐκεῖ λαβὼν σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας Χ. καὶ
τῆς πρωτοτόκου κόρης αὐτῆς, ἔφθασεν εἰς τὸ ση-
μεῖον τῆς διαπραγματεύσεως γάμου· ἦτο ἀγύρ-
της, ἅμα δὲ καὶ ἐπίφοβος ἄνθρωπος.

Μετὰ τινος μῆνας οἱ γονεῖς μεταβαλόντες γνώ-
μην συνεβούλευσαν τὴν κόρην νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς
αὐτὸν, ὅτι εἶναι ἑβραία, πεπειθότες ὅτι ὁ κ. Γ.
ἤθελε παραιτηθῆ τοῦ σχεδίου του.

Τῷ ὄντι ἐγένετο ἡ ἐξομολόγησις, ἀλλ' αὕτη
ἀντὶ νὰ δυσχεραστήσῃ τὸν μνηστῆρα, ἐνέπλησεν
αὐτὸν χαρᾶς.

— Σὺ, ἄγγελέ μου, εἶσαι ἑβραία;

— Ναί· ἡ καλὴ πίστις μου ὑπεγόρευσε τὴν
ἐξομολόγησίν μου ταύτην.

— Ὅποια εὐτυχία! ὅποια δι' ἐμὲ τύχη! . . .

— Πῶς;... τί λέγετε, φίλε μου;

— Εὐτυχία σου λέγω.

— Πῶς, δὲν σὲ ἐννοῶ.

— Καὶ ἐγὼ, φίλη μου, εἶμαι ἔβραϊος ἀλλ' ἀναγκάζομαι νὰ κρύπτωμαι χάριν τῶν συμφερόντων μου· ὁποῖα εὐτυχία! ἀλλὰ τοιοῦτος ἄγγελος δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἦναι ἔβραϊα. Ἐπὶ τέλους οἱ γονεῖς ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιτρέψωσιν ἐκόντες ἄκοντες τὸν γάμον. Ὁ εὐλογήσας τὸν γάμον ἦτο ραββῖνος, ἐνῶ ἡ μὲν νύμφη ἦτο ὀρθόδοξος, ὁ δὲ γαμβρὸς καθολικός.

* *

Παρισινή τις ἐφημερίς διηγεῖται τὸ ἐξῆς ἀνεκδοτὸν περὶ τοῦ Βερναδόττη, ὅστις ἀπὸ στρατιώτου τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτὴς τῆς ἐνεστῶσης σουηδικῆς δυναστείας. Ἀφοῦ ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον, ἐπεδείκνυτο σφοδροτάτην ἀπέχθειαν κατὰ τοῦ συστήματος φλεβοτομιῶν καὶ νοσήσας ποτε βαρέως δὲν ἔστεργε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑποστῇ ἀφαιμάξιν. Ὅτε ὁμως ὁ ἰατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἄνευ ἀφαιμάξεως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ζωῆς του, ἐκάμφθη. «Ἐστῶ, εἶπε, ἀλλ' ὑποσχέθητί μοι πρότερον ἐνόρκως ὅτι εἰς οὐδένα θεοῦ εἴπης ὅ,τι θὰ ἴδῃς». Ὁ ἰατρὸς, καταληφθεὶς ὑπὸ ἄκρας περιεργείας, ὠρκίσθη, τότε δ' ὁ βασιλεὺς ἀνασύρας τὴν χειρίδα τοῦ ὑποκαμίσου του ἔδειξεν εἰς τὸν ἐκπληκτὸν ἰατρὸν κεχαραγμένως ἐπὶ τοῦ βραχίονός του διὰ πεपुरακτωμένου σιδήρου τὰς λέξεις «Θάνατος εἰς τοὺς βασιλεῖς!» Τὰς λέξεις ταύτας εἶχε χαράξει ὁ Βερναδότος, ὅτε ἦτον ἀπλοῦς στρατιώτης.

* *

ΔΙΕΘΝΕΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Διεθνoῦς Ταχυδρομείου εὐηρεστήθη νὰ ἀποστείλῃ ἡμῖν κατάλογον ἀπασῶν τῶν ἐν διαστήματι ἐνὸς ἑξαημέρου ληφθεισῶν ἦτοι ἀπὸ τῆς 4)16 Μαΐου μέχρι 10)22 τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποσταλεισῶν ἐπιστολῶν. Κατὰ τὸν κατάλογον τοῦτον τὰ γραφεῖα τῆς διεύθυνσεως διηύθυνον εἰς διαφόρους πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ τὸν καταπληκτικὸν ἀριθμὸν 14,331 ἐπιστολῶν, ἔλαβον δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ διένημον 5,062 ταιαύτας. Αἱ ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ

δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον. Νομίζομεν δὲ ὅτι τὸ Διεθνὲς Ταχυδρομεῖον εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνθηρωτέραν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ περίοδον.

—ο—

ΟΙ ΔΥΟ ΦΩΣΚΑΡΟΙ

τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο τοῦ λόρδου Βύρωνος, μεταφράσθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἐξεδόθη μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φιλοκαλίας ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ εἰς τὸ δημόσιον τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης λογιῶν νέου κ. Θρασυδούλου Καμαράδου. Ὁ μεταφραστὴς προέταξεν ἐμβριθῆ πρόλογον, κατέβαλε δὲ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ἡ μετάφρασις τοῦ θαυμασίου τούτου δράματος ᾗ ὅσον οἶόν τε γλαφυρωτέρα. Οἱ «Δύο Φώσκαροι» εἰσὶ πολύτιμος ἀπόκτησις διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἡμῶν δραματικὴν σκηνήν, ἥτις δέον νὰ ὀφείλῃ εὐχαριστεῖαι τῷ κ. Καμαράδῳ ἐπὶ τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ μεταφράσει δι' ἧς ἐπλούτισε τὸ πενιχρὸν, πενιχρότατον δραματολόγιον αὐτῆς.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Κων[πολις, 14]28 Μαΐου 1880.

Δὲν θὰ ἐκληρωθῶμεν πιστεύομεν ἀπαισιόδοξοι ἂν εἴπωμεν ὅτι ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης καθίσταται ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἀδρανεσττέρα, δέον τις πράγματι νὰ ᾗ ἐξ ἀποφάσεως αἰσιόδοξος ὅπως παραδεχθῇ ὅτι δυνατὴν ἡμέραν τινα νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ Κ]πολις εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς περιωπὴν, ὑπὸ ἐμπορικὴν ἐννεῖται ἐποψίν. Δὲν ἀναλαμβάνομεν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν λυπηρῶν αἰτίων ἅτινα προῦκάλεσαν τὸν ὀλέθριον τοῦτον μαρασμὸν ὅστις κατατρίχει σήμερον οὕτωσιν ἀδυσωπήτως ἅπαντα τὸν ἐμπορικὸν κόσμον τῆς ἡμετέρας μεγαλουπόλεως καὶ πάντας ὅσοι εὐρίσκοντι εἰς συνάρειαν μετ' αὐτοῦ. Ἡ ἐξέτασις τῶν αἰτίων τούτων θὰ ἐξήρχετο τῶν ἡμετέρων ὀρίων ἀπλῶν ἐμπορικῶν χρονογράφων τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου», διὸ περιοριζόμεθα ἀπλῶς νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ μαρασμὸς, ἡ φρικώδης αὕτη φθίσις ἐξακολουθεῖ ἐπικρατοῦσα ἐπὶ πάσης ἐμπορικῆς τῆς

Κ[πόλεως αγορᾶς, ἀφίνομεν δὲ εἰς ἐμβριθεστέ-
ρους ἡμῶν κατὰ τὰς ἐμπορικὰς γνώσεις ὅπως ἀ-
ναζητήσωσι καὶ ἐξεύρωσι τὰ αἷτια αὐτοῦ.

Αἱ τιμαὶ τῶν Ἀλευρών κατὰ τὸ λῆξαν δε-
καπενθήμερον ὑπέστησαν ἐλαφρὰν μὲν ἔκπτωσιν
ὅσον ἀφορᾶ τὰ ἐκ τῆς Ὀδησοῦ προερχόμενα, δια-
τήρησιν δὲ ὅσον ἀφορᾶ τὰ ἐπιτόπια. Αἱ τιμαὶ
τῶν τελευταίων τούτων διακυμαίνονται μεταξὺ
τῶν γρσ. 128 καὶ 132.

Ἐπὶ τῶν Ἀποικιακῶν—τὰ κοινῶς κολονιά-
λα λεγόμενα—παρητήρηθη, εἶναι ἀληθῆς, ἐλαφ-
ρὰ τις ζωηρότης ἐπὶ τῶν Ζαχχάρεων Τεργέστης
συνεπείᾳ ἐλλείψεως πράγματος, πλὴν κατὰ τὸ
τελευταῖον διήμερον καὶ τὸ εἶδος τοῦτο ἐπανῆλ-
θεν εἰς τὰς προτέρας αὐτοῦ τιμὰς καὶ οὕτω κα-
τέλαβε τὴν ἐν τῷ μαρματικῷ χώρῳ θέ-
σιν ἐξ ἧς ἐπὶ σμικρὸν ἐξετοπίσθη.—Τὰ πετρέλαια
πάντοτε ἀκίνητα μέχρις ἀναισθησίας εἰς τὰ γρ.
38 τὸ κιβώτιον.

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ

Καφὸς Ρίου 1, 2, 3,	ἀπὸ 900—1150	
Ζάχχαρις Ὀλλανδ. τὸ καντάρ.	208 ἕως 210	
" Τεργέστης "	495 ἕως 496	
" Ρωσικὴ "	488 490	
" Κεφάλια 3 καὶ 2 χιλιόγραμ.	252 ἕως 255	
Πιπέρι μαῦρον ἢ ὀκὰ γρ.	7 1/2 ἕως 7 3/4	
κηρία σπερματέα Ἀμβέρσ. τὸ κοιλ.	γρ. 6 1/4	
" Φουρνιὲ 11 κοιλ. τὸ κιβώτιον	91 ἕως 92	
τῶν 12 κοιλ.	400 ἕως 402	
Πετρέλαια Ἀμερικῆς τὸ κιβώτιον γρ.	38 ἕως 39	
Θυμίαμα τὸ καντάρι μετζ.	42 ἕως 44	
Γαρούφαλα ἢ ὀκὰ γρ.	21 ἕως 22	
Λουλάκι ἢ ὀκὰ γρ.	110 " 130	
κανέλλα ἢ ὀκὰ γρ.	8 1/2 9	
κιρμίτζη λευκὴν καὶ μαῦρον ἢ ὀκὰ	53 54	
ὕελοι παραθύρων τὸ κιβώτιον φράγκ.	45 46	

ΜΕΤΑΛΛΑ

Χάλυψ Τεργέστης τὸ κιβώτιον γρ	440 445
Σίδηρος Ἀγγλ. ἀσορτιμέντο γρ.	54 55
λαμαρίνα ἀπὸ ἀριθ. 1 ἕως 14 γρ.	400 405
Σουηδίας εἰς δέματα γρ.	404 405
" λάμαις	95 98
Χαλκὸς ἢ ὀκὰ γρ.	43 1/2 44
Μόλυβδος πλάκα τὸ καντάρι γρ.	430 435
Σολίναις ἢ ὀκὰ γ.	3 1/2 3 3/4

Σκάϊα ἀπὸ ἀριθ. 1—12 μία Α καὶ πέντε Α	451
κασσίτερος (καλά) τὸ καντάρι γρ.	680 685
Νισαντῆρι ἢ ὀκὰ γρ.	7 7 1/4
Λευκοσίδηρος (ζύγγος) αἰ 100 ὀκὰδ. φράγκ.	88 90
καρρίτζες γαλλ. ἀριθ. 15—48 τὸ βαρέλι τῶν	
47 καὶ 48 κιλ. φράγκ.	74 75

ΔΙΑΦΟΡΑ

Γέϊον μαῦρον ἢ ὀκὰ γρ	48 28
" ἀνωτὸν	45 100
κόλλα γαλλίας ἢ ὀκὰ γρ.	4 1/2 4 3/4
" Ἀγγλίας τὸ κιβώτιον μετζ.	10 καὶ 4 1/4
Ὀρίζια Γένοβας 6 ἀιτέρων ὁ σάκκος φρ.	44
Ριζόνια 8 ἀστέρων "	48 1/2 49
ὀρύζια Ἀγγλίας ὁ σάκκος γρ.	462 464
Ὀινοπνεύματα Ἀμερικῆς ὀκὰδες στὴ λίρα	21
" Ρωσσίας "	20 22
Ρούμια Ἀγγλίας τὸ γαλόνι γρ.	8 1/2
" Τεργέστης	49 1/2
Βούτυρον Σιθηρικός ἢ ὀκὰ γρ.	40 1/4
Χαυγιάρια μαῦρα ἢ ὀκὰ	32 42
Σαπούνια Κρητικὰ ἢ ὀκὰ γρ.	5 5 1/2
" Μιτυλήνης	4 4 1/2

ΛΑΕΓΡΑ

Ὀδησοῦ Α'.	γρ.	450 454
" Β.		440 444
" Γ.		435 438
" Δ.		440 435
Ἐντόπια (κιρμάδες)		428 435
Ἰσραήλας	ἑλλειψίς	
Γαλαζίου	"	
Ματσαλίας μαλακὰ		422
" σκληρὰ	ἑλλειψίς.	

ΠΟΡΕΥΣΕΙΣ

Ο ΜΑΙΟΣ.

Τὸν Μάη κ' ἐρέτο χαιρετοῦν μ' εὐφρύνουσα τραγούδια
Χύνει τριαντάφυλλα ἢ αὐγῆ,
καὶ μ' ὠραιότερα ἢ γῆ
στολίζεται λουλούδια.

Τὸν ἴσχυρο του σὰν τὰ πητα τὸ κάθε δέ-δω στρώνει
Σκορπάει ἢ αὐρα εὐωδίας,
καὶ μεθυσμένο πάλι διὰς
γλυκολαλεῖ τ' ἀηδόνι.

Τοὺς νεῖους ἀπὸ τὴν φυλακὴ ἔστους κίμπους ἀγναντεύω
Ποῦ κόρτουν ἄνθη δροσερὰ,
καὶ τῆς καρδιάς τους τὴν χαρὰ
ὁ ἄμοιρος ζηλεύω.

"Αἰ δὲν ἐστόλιζα κ' ἐγὼ τὸ στῆθος μὲ λουλούδια.
καὶ εἰς τοῦ Μάη τὴν ἑορτὴ
κάθε χρονιά καθὼς αὐτοὶ
δὲν ἔφαλλα τραγούδια :

Κ' ἐγὼ τῆς ἀνοιξὸς πουλί, κ' ἐγὼ πουλί τῆς ἄλλο,
δὲν χαιρετοῦσα τὴν αὐγῆ;
καὶ κάθε φύλλο καὶ πηγῆ
δὲν μ' ἄκουε νὰ ψάλλω :

καὶ σήμερον . . . ταλαίπωροσι σὲ φυλακὴ κλεισμένους.
Ἐνῶ τὸ πᾶν γλυκογελεῖ,
ἐγὼ ἔς τοῦ κόσμου τὰ καλὰ
εἶμ' ἔρημος καὶ ξένος!

Τὸ χεῖλῃ μου .. ἀλλοίμονον! καὶ ποιοῦ ὅταν χλωμαῖστρον
φυλακισμένου δυστυχῆ
τὰ χεῖλῃ πλέον κ' ἡ ψυχῆ
μποροῦνε νὰ γελάτουν;

Τὰ γέλοια καὶ τραγούδια μου ἐφέτο εἶναι θρηῆνος
κι' ἄκοπος γέρνει κι' ὄρφανός
στὴν ἐξοχὴν ὁ φεινός
ὁ ἰδικός μου κρίνος!

Τὰ κάλλη ἄλλοι; τῆς αὐγῆς μαγεύουν καὶ τ' ἀστέρια.
Γι' ἄλλαις καρδιάς φεγγοβολοῦν,
καὶ τ' ἄνθη ποῦ μοσκοβολοῦν,
βλαστάνουν γι' ἄλλα χέρια!

Γιὰ μένα εἶναι ἀνοιξὸς καὶ σύντροπος τὸ βράδυ,
ἡ φυλακὴ μου ἡ σκοτεινὴ,
κ' ἕνα κοράκι ποῦ θρηνεῖ
μαζῆ μου ἔς τὸ σκοτάδι!

Γιὰ μέ.. πλὴν ποῖα κρυφὴ φωνὴ αἰρνεῖται μὲ πτομώντι,
κ' ἐνῶ τὸ χέρι μου ζητεῖ
νὰ γράβῃ ἀκόμη ἔς τὸ χαρτί
ἀκίνητο παγώνει!

"Π θύρα τρύζει κ' ἑλαφρὸ ἀκούεται ποδᾶρι,
καὶ λάμψη γύεται χρυσῆ!
Ἄθ θάνατε! ἂν ἦται σὺ,
σοῦ τὸ γνωρίζω χάρη! . . .

"Ἐκεῖνος εἶναι.. δυστυχῆς ἐγὼ! εἰς τὸ πλευρὸ μου,
ἡ Μοῖρ' ἀρνέθηκα κανεῖς
νὰ μὴ βρεθῇ κἄν συγγενῆς
ἔς τὸν μαῦρο θάνατό μου!...

"Ὡ σεῖς, ὅπου τοὺς στίχους μου θὰ βρῆται! νὰ μοῦ βάλτε
ἀνθη ἔς τὸν τάφον μου ζητῶ,
καὶ τὸ τραγούδι μου αὐτὸ
ἔς τὸ χῶμά μου νὰ ψάλλε! . .

Σ. Κ. ΚΑΡΙΔΗΣ.

Η ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ.

Τέρμα τῶν διαλογισμῶν ἀνάγκους φροντίδων,
ὄριον τῆς ὑπάρξεως, κατὰπαυσις ἐλπίδων!
Θνητὲ, τὸν τάφον ἐννοῶ, τὸν τάφον ὅστις λύσι.
τὰ δυσχερῆ ζητήματα, κι' ὅστις ἐδῶ μετ' κλείει!
Ἴδου τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀποτελεσμάτων,
κόκκαλα, κόνις, καὶ φθαρὰ, καὶ λήθη τῶν πραγμάτων!

ΛΙΝΙΓΜΑ.

Μόλις γενεῖται κ' εὐχὴν λαμβάνεις
ἵνα μὴ ἴδῃς πρὶν ἀποθάνῃς,
ἡμέραν νόκτα ὑπ' ὄφιν μ' ἔχεις,
νὰ μὲ προθάσῃς ζητῆς καὶ τρέχεις,
καὶ ὅμως ὅταν μὲ πλησιάζῃς,
τρέμεις, πτοῖται καὶ ἀχι φωνάζεις:
ἔς τὴν κεφαλὴν θεῖς, ἂν θελήσῃς
βάλῃς τὸ πρῶτον μου, νὰ μὲ λύσῃς.

Ι. ΛΑΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ, Οἱ Ρῶσσοι ἐν Σεβαστουπόλει (συνέχ.). — Περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὀνει-
ρων, (ἐκ τοῦ ἀγγλ. ὑπὸ Π. Ἰωάννου). — ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ, Ὁ Τεβρὶκ πασσαῖς (πρω-
τότυπον). — ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, Ὁ Κρόνος. — Τίς ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ (μετάφρ. Α. Λαζαρίδου).
— Ὁ Γεώργιος Ζαρίφης. — Γάστιον καὶ Ἰωάννα (Διήγημα Α. Δουμαῖ). — Ἡ Χίος καὶ οἱ Χῖοι.
— Ὁ πορθμὸς τοῦ Σουλινᾶ. — Διάφορα. — Ἐμπορικὸν Δελτίον. — Ποίησις. — Λινιγμὰ.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ὁ Τεβρὶκ πασσαῖς. — Ἄποψις τοῦ Κρόνου. — Ἡ ἐκ τῆς Γῆς ἀποψις τῶν διαφόρων μετα-
βολῶν τῶν δακτυλίων τοῦ Κρόνου. — Σάββα πασσαῖς. — Ὁ πορθμὸς τοῦ Σουλινᾶ.